

Interesseafvejningsreglen som behandlingsgrundlag i GDPR

af Christian Elbrønd Baroni

Juridisk kandidatspeciale

Interesseafvejningsreglen som behandlingsgrundlag i GDPR

Engelsk titel:

Processing on basis of legitimate interests under the GDPR

Forfatter:

Christian Elbrønd Baroni

Studienr.: 20192547

Studie:

Jura

Retsområde:

Persondataret

Universitet:

Aalborg Universitet

Vejleder:

Ulla Steen

Afleveringsdato:

19. Maj 2021

Abstract

The GDPR art. 6, paragraph one, contains legal grounds, in which the data controller must be able to apply at least one, for processing to be lawful. Evidently, it is not possible to consider all the needs for processing beforehand when enacting the GDPR. For this reason, the GDPR contains quite a few general and discretionary provisions. One of these is processing on basis of legitimate interests, GDPR, art. 6, paragraph one, litra f, which allows processing when it is necessary for the purposes of legitimate interests pursued by the data controller or a third party. Application of this provision can be tricky, given that the GDPR offers very little guidance on how the balance test is to be carried out, and which factors are to be included. For this reason, it can be difficult to determine whether a processing can be based on this legal ground or not. The risk of this determination is mainly assumed by the data controller since his judgement can be revoked by national courts and supervisory authorities thereafter. It is this uncertainty, that gives rise to this thesis.

This thesis examines how the provision is to be interpreted and how the balancing of interests is to be done in practice. Furthermore, this thesis aims to acquire knowledge about the elements of the provision, and its use in practice for the purpose of being able to decide, with a high degree of certainty, whether a given process can be made on basis of legitimate interests as a legal ground or not. First, thesis examines the GDPR itself and its preambles. It then examines a guideline published by the Article 29 Working Party, as well as topics and guidelines published by the Danish supervisory authority, Datatilsynet. It then analyses cases from the European Court of Justice and national cases from Datatilsynet. The cases from the European Court of Justice mainly illustrate general properties regarding the provision, whereas the cases from Datatilsynet, which are divided into reoccurring themes, mainly regard the balancing test. This practical approach helps better understand the provision and how the balance test can be expected to turn out in different scenarios.

This thesis finds that that generally, there is a broad access to process on basis of legitimate interests, since the processing was legal in most of the cases. The GDPR does not prescribe an official way to perform the balancing test, however the Article 29 Working Party has described an approach, that while not binding for the member states, appears to be a useful tool. The analyzed cases show that there are several different interests that can be considered legitimate, across many areas, and there does not appear to be areas where processing is precluded or permitted consistently. There are however some patterns, that can be observed. In cases where the purpose is to secure the safety of citizens and solve crime, the processing will most often be legal, since this interest is difficult to override. An employer will also generally have a

broad access to process data but must be careful when passing the data to others or when the data regards dismissal of employees. When disclosing data to the public, the regards to freedom of speech, freedom of information and expression will be significant factors, which are also difficult to counterweight in the balance test. The same is true when processing data which is already publicly available, or when the data controller is imposed a certain task by law, or when a data controller processes data to bring civil proceedings. It is also clear, that breach of the principles in GDPR art. 5, or breach of national legislation, will always mean that the processing is illegal, and thus the provision cannot be used.

In any case, the processing on basis of legitimate interests is a very flexible provision, that on one hand permits processing when the other legal grounds prove insufficient, but on the other hand involves some uncertainty and requires careful planning from the data controller, especially in areas where case law is scarce.

Indhold

1. Indledning	1
1.1. Problemformulering.....	2
1.2. Disposition.....	2
1.3. Afgrænsning	3
1.4. Metode og retskilder	4
2. Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven	9
2.1. Persondataretlige definitioner.....	9
2.2. Kategorier af personoplysninger.....	11
2.3. Behandlingsprincipper	13
3. Interesseafvejningsreglen	16
3.1. Forordningen og præambelen.....	16
3.2. Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF.....	18
3.2.1. Begrebet legitim interesse.....	19
3.2.2. Interesseafvejningen	19
3.3. Justitsministeriets vejledning til foreninger	23
3.4. Offentliggørelse af billeder på internettet	23
3.5. Optagelse af telefonsamtaler	25
3.5.1. Optagelser i dokumentationsøjemed.....	25
3.5.2. Optagelser i uddannelsesøjemed.....	26
3.6. Oplysninger fra offentligt tilgængelige registre.....	26
3.7. Ansættelsesforhold.....	27
3.7.1. DBL § 12, stk. 2 ("dansk arbejdsretlig interesseafvejningsregel").....	27
3.7.2. Behandlinger inden for ansættelsesforhold	28
3.8. Behandling af personoplysninger som kurator ved konkurs	31
3.9. EU-domme	32
3.10. Datatilsynets afgørelser.....	37
3.10.1. Overvågning (video, GPS, live-transmission, mv.).....	40
3.10.2. Markedsføring.....	44
3.10.3. Behandling om medarbejdere i ansættelsesforhold	46
3.10.4. Offentliggørelse af oplysninger	49
3.10.5. Videregivelse af oplysninger	53
3.10.6. Diverse former for behandling.....	55
4. Konklusion.....	60
Litteraturliste	66

Bilag 1: Resume af Datatilsynets afgørelser

Bilag 2: Dokumentation for antal anslag

1. Indledning

Dette speciale omhandler en bestemmelse i Databeskyttelsesforordningen (herefter Forordningen), som i daglig tale betegnes interesseafvejningsreglen. Bestemmelsen udgør ét af Forordningens behandlingsgrundlag, der angiver i hvilke tilfælde behandling af personoplysninger er lovlig. Interesseafvejningsreglen giver den dataansvarlige mulighed for at foretage persondatabehandling ud fra en afvejning af interesser, når den dataansvarliges eller tredjemands interesser overstiger de registreredes interesser i, at behandlingen ikke foretages. Interesseafvejningsreglen sigter ikke på bestemte former for behandlinger, men har karakter af en opsamlingsbestemmelse, der kan anvendes når de andre behandlingsgrundlag ikke er tilstrækkelige. Bestemmelsen bidrager derfor til, at Forordningen kan opfylde samfundets behov for persondatabehandling.

Anvendelse af interesseafvejningsreglen kan være vanskelig, idet Forordningen giver meget lidt vejledning om, hvordan afvejningen af interesser skal foretages, hvilke momenter der skal indgå og med hvilken vægt. Ved afvejningen må der på den ene side tages hensyn til, hvilke interesser den dataansvarlige og tredjemand har i at foretage behandlingen, hvilke formål der forfølges, og om disse kan opfyldes på anden, evt. mindre indgribende måde. På den anden side må der tages hensyn til, hvilken risiko der er for, at behandlingen kan medføre ulemper og integritetskrænkelser for de registrerede samt hvilken karakter disse ulemper og krænkelser vil have. Også oplysningernes art bør indgå i bedømmelsen, idet det eksempelvis synes indlysende, at oplysninger som navn og adresse, må undergives en mindre streng bedømmelse end oplysninger af mere privat karakter. Ligeledes vil det have betydning, hvilken type behandling der er tale om, idet der er forskel på om oplysninger behandles internt hos den dataansvarlige eller offentliggøres på internettet.

Som med andre bestemmelser der giver mulighed for et bredt skøn, giver interesseafvejningsreglen på den ene side en fleksibilitet, der sikrer at persondatabehandling kan tilpasses nye situationer, men på den anden side medfører fleksibiliteten, at det bliver mere vanskeligt at gennemskue rækkevidden og retstilstanden. Det kan være svært forudgående at vurdere, om en behandling må foretages med hjemmel i interesseafvejningsreglen, og ved anvendelse af bestemmelsen, følger en risiko for at skønne forkert. Det er dette spørgsmål, og dermed denne usikkerhed, der danner grundlag for dette speciale. Jeg søger derfor svar på, hvordan interesseafvejningsreglen skal forstås, hvilke behandlingssituationer den kan (og ikke kan) omfatte, og hvordan afvejningen foretages og falder ud i praksis. Formålet er således at opnå viden om bestemmelsen og dens anvendelse i

praksis, således at det er muligt med en høj grad af sikkerhed forudgående at vurdere, om en given behandling kan ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen eller ikke.

1.1. Problemformulering

På baggrund af ovenstående, finder jeg det hensigtsmæssigt at arbejde ud fra følgende problemformulering:

”Hvordan skal interesseafvejningsreglen fortolkes, og hvilke momenter taler for og imod behandling, når den dataansvarliges og tredjemands interesser skal afvejes over for de registreredes”?

1.2. Disposition

Specialet struktureres således, at læseren først introduceres for de væsentligste persondataretlige begreber og definitioner, som er nødvendige for at forstå Forordningen i tilknytning til interesseafvejningsreglen. Introduktionen indeholder en kort redegørelse for hvad der udgør en personoplysning og behandling, hvilke kategorier af personoplysninger der findes, hvem der er dataansvarlig og databehandler, og endelig behandlingsprincipperne.

Efter introduktionen analyseres interesseafvejningsreglen. Først undersøges hvad der kan udledes af dens ordlyd og af præambelbetragtningerne efter Forordningen. Herefter gennemgås en udtalelse fra Artikel 29-gruppen, der indeholder en metode til at foretage interesseafvejningen. Dernæst gennemgås en række vejledninger og emner hidrørende Datatilsynet, samt en artikel vedr. konkurs. I afsnittet om ansættelsesforhold vil den særlige danske regel i DBL § 12, stk. 2, som er begrundet i det danske overenskomssystem, omtales kort. Dernæst analyseres interesseafvejningsreglen mere praktisk ved at se på domme og afgørelser, både fra før og efter Forordningens ikrafttræden. Først gennemgås og analyseres domme afsagt af EU-domstolen. Herefter gennemgås og analyseres den righoldige praksis fra det danske datatilsyn. Analysen af Datatilsynets afgørelser inddeles i underafsnit efter tema, idet det ved gennemgang af disse kan konstateres, at der er flere overordnede temaer der går igen.

Afslutningsvis sammenfattes specialet i en konklusion, der indeholder en opsummering af de væsentligste fund og hovedtræk vedrørende interesseafvejningsreglen. Konklusionen søger at besvare problemformuleringen, samtidig med at den udgør et summarisk forsøg på at redegøre for retstilstanden og dermed gældende ret.

1.3. Afgrænsning

Specialets genstandsfelt for analyse og vurdering er interesseafvejningsreglen i Forordningens art. 6, stk. 1, litra f, hvor fokus vil være selve interesseafvejningen. Forordningen indeholder mange bestemmelser med lignende formuleringer, og der er mange bestemmelser, som forudsætter en afvejning af interesser¹. Fokus for dette speciale vil dermed være den interesseafvejning der finder sted, når det skal afgøres, om den dataansvarlige kan anvende nævnte bestemmelse som behandlingsgrundlag.

Det vil alene være lovligheden af behandling der er genstand for undersøgelse, mens hensigtsmæssigheden af persondatabehandling og de lege ferenda, ikke diskuteres. Det må dog bemærkes, at "hensigtsmæssighed", alt efter omstændighederne, både kan indgå i fastlæggelsen af de legitime interesser og som moment i interesseafvejningen. Den registreredes ret til at gøre indsigelse, til indsigt og den dataansvarliges oplysningspligt behandles ikke², og behandlinger der indebærer overførsler til tredjelande behandles heller ikke.

Specialet sigter på at undersøge områderne for persondatabehandling bredt og overordnet set, og fokuserer ikke på særlige områder eller områder undergivet specifik regulering. Samspil med særlovgivningen vil derfor ikke blive behandlet, men i tilfælde hvor særlovgivningen har, eller kan have haft, indflydelse på anvendelsen af interesseafvejningsreglen, vil dette blive nævnt. Imidlertid er der i dansk ret inden for det nationale råderum³ indført en særlig regel i DBL § 12, stk. 2. Denne bestemmelse har ligeledes karakter af en interesseafvejningsregel, og virker som et yderligere behandlingsgrundlag ved siden af Forordningen. Denne bestemmelse omtales kort, fordi den ligesom interesseafvejningsreglen er et behandlingsgrundlag, og fordi den er en del af dansk ret. Endvidere vil specialet begrænse sig til at omfatte domme afsagt af EU-domstolen og afgørelser fra det danske Datatilsyn.

¹ Der er talrige eksempler, herunder: DBF art. 13, stk. 1, litra d, art. 14, stk. 2, litra b og stk. 5, litra b-c (oplysningspligt), art. 17, stk. 1, litra c (ret til sletning), art. 18, stk. 1, litra d (ret til begrænsning), art. 21, stk. 1 (indsigelsesret), art. 22, stk. 1, litra b og stk. 3-4 (automatiske individuelle afgørelser, herunder profilering), art. 35, stk. 7, litra a og d (konsekvensanalyse), art. 40, stk. 2, litra b (adfærdskodekser), art. 49, stk. 1, litra g og andet afsnit og stk. 2 (undtagelser ved tredjelandsoverførsler) mv.

² DBF art. 21, stk. 1, art. 15, art. 13-14.

³ DBF art. 88 giver medlemslandene mulighed for at fastsætte nærmere bestemmelser om behandling i forbindelse med ansættelsesforhold.

1.4. Metode og retskilder

Metode

Som nævnt ovenfor er formålet med specialet at redegøre for retstilstanden og dermed gældende ret for brugen af interesseafvejningsreglen. Dette søges opnået ved besvarelse af problemformuleringen. Til besvarelsen heraf anvendes den traditionelle retsdogmatiske metode, hvor der lægges vægt på lovens ordlyd, forarbejder, formål, retspraksis/administrativ praksis, bredere betragtninger mv⁴. Der tages udgangspunkt i den relevante juridiske litteratur på området, og der gennemgås domme, afgørelser og andre retskilder, som illustrerer de spørgsmål, der er opstået i praksis, og som kan bidrage med at beskrive, analysere og fortolke gældende ret.

Det bemærkes, at der i stor udstrækning vil blive anvendt materiale fra før Forordningens ikrafttræden. Det skyldes hovedsageligt, at der med indførelsen af Forordningen ikke er tilsigtet væsentlige ændringer ift. den tidligere bestemmelse under Direktivet, dels at Forordningen med sin unge alder⁵ ikke indeholder lige så meget praksis som under Direktivet. Der er således en væsentlig mængde praksis under Direktivet, der kan anvendes som bidrag til forståelsen af interesseafvejningsreglen.

Retskilder

Retskilder er de kilder som en domstol anvender ved besvarelsen af juridiske spørgsmål, og retskilder kan være bindende såvel som vejledende. Retskilder er med andre ord kilder, som danner grundlag for at opnå viden om, hvad der er gældende ret. Til besvarelse af problemformuleringen inddrages retskilder fra to retssystemer: det EU-retlige⁶ og det danske system. Der eksisterer et samspil mellem retssystemerne, idet danske domstole, myndigheder, mv., anvender dansk lovgivning som grundlag for deres afgørelser og myndighedsudøvelse. Men eftersom EU-retten er en del af dansk ret, skal danske domstole og myndigheder inddrage EU-domstolens fortolkning ved anvendelse af Forordningen.

*Databeskyttelsesforordningen og Persondatadirektivet (EU-ret)*⁷

Forordninger⁸ og Direktiver⁹ hører under EU-retten, og indeholder regler udstedt af Den Europæiske Union. Fælles for disse retsakter er, at de i deres indledning

⁴ Jens Ewald: Juridisk teori, metode og videnskab, 1. udg., 2016, s. 13-14, s. 202-203 og https://denstoredanske.lex.dk/retsdogmatik?utm_source=denstoredanske.dk&utm_medium=redirect&utm_campaign=DSDredirect (besøgt d. 17. februar 2021).

⁵ Direktivet er vedtaget i år 1995 og gennemført ved Persondataloven i år 2000, mens Forordningen er vedtaget i år 2016 og trådte i kraft i år 2018 sammen med indførelsen af Databeskyttelsesloven.

⁶ EU-retten udleder sin gyldighed af Grundlovens § 20, som giver Danmark mulighed for at overlade suveræniteten til mellemfolkelige myndigheder i nærmere bestemt omfang.

⁷ Jens Ewald: At tænke juridisk, 4. udgave, s. 67.

indeholder præambler¹⁰. Præambelbetragtninger beskriver reglerne baggrund og formål. Præambelen er ikke en del af selve retsakten, men EU-domstolen har ofte henvist til og tillagt præambelen betydning ved fortolkning og udfyldning, hvorfor disse også udgør et vigtigt bidrag til fortolkningen og forståelsen.¹¹

*Domme afsagt af EU-domstolen (EU-ret)*¹²

EU-domstolen har den centrale rolle ved fortolkningen og udfyldningen af EU-retten. EU-domstolen har en særlig dynamisk fortolkningsstil, der ofte betegnes som udviklings- og formålsorienteret, idet den fortolker EU-reglerne på baggrund af EU-rettens målsætning og udviklingstrin på tidspunktet for de pågældende reglers anvendelse. EU-domstolen kan behandle forskellige typer af sager, men det vil til besvarelsen af problemformuleringen være præjudicielle afgørelser, der er mest aktuelle. EU-domstolen har kompetence til endeligt og med bindende virkning, at afgøre spørgsmål om fortolkningen og gyldigheden af EU-retsakter. De nationale domstole har mulighed for at forelægge sådanne spørgsmål for EU-domstolen, som alene forholder sig til og besvarer de stillede spørgsmål. Besvarelsen af spørgsmålene gives i en dom, som herefter udgør den autoritative afgørelse af spørgsmålene. De nationale domstole anvender herefter EU-domstolens svar til at afsige dom i den nationale sag. EU-domstolen afgør således ikke den nationale sag, men udtaler sig om, hvordan de EU-retlige regler skal forstås og anvendes. Ved bedømmelsen af rangordenen mellem EU-retten og national ret, er det EU-domstolens opfattelse at EU-retten til enhver tid har forrang, og at der er pligt til at fortolke EU-konformt. Det er dog omtvistet om EU-retten har forrang for medlemsstaternes nationale forfatninger, fx Grundloven i Danmark. Den danske opfattelse er dog, at Grundloven går forud for EU-retten¹³.

*Udtalelser fra Databeskyttelsesrådet og Artikel 29-gruppen (EU-ret)*¹⁴

Databeskyttelsesrådet er et uafhængigt EU-organ, hvis opgaver og organisation er beskrevet i Forordningen. Under Direktivet blev disse opgaver varetaget af en gruppe, betegnet Artikel 29-gruppen, der nu afløses af Databeskyttelsesrådet. En væsentlig del af rådets opgaver er at træffe afgørelser og afgive udtalelser om

⁸ Forordninger er kendetegnet ved at de er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i alle medlemsstater. Forordninger er derfor en del af medlemsstaternes lovgivning, uden at medlemsstaterne behøves foretage gennemførelsesforanstaltninger.

⁹ Direktiver er derimod kun bindende for medlemsstaterne mht. til de tilsigtede mål. Det betyder, at det overlades til medlemsstaterne selv at bestemme formen og midlerne til gennemførelsen af Direktivets indhold (gennemførelsesforanstaltningen), fx ved at oprette en lov.

¹⁰ For danske domstole, Nævn og myndigheder udgør præambelbetragtninger ikke selvstændige retskilder, men eftersom præamblerne ofte inddrages af EU-domstolen, får de alligevel betydning.

¹¹ <https://denstordanske.lex.dk/pr%C3%A6ambel> (besøgt d. 16. februar 2021).

¹² Jens Evald: At tænke juridisk, 4. udg., 2011, s. 68 og Karsten Engsig Søren m.fl.: "EU retten", 6. udg., 2014, 226-241.

¹³ Jf. U.1998.800H (Maastricht-dommen).

¹⁴ Henrik Udsen: "It-ret", 4. udg., s. 456-457 og <https://www.datatilsynet.dk/internationalt/databeskyttelsesraadet-edpb> (besøgt d. 4. marts 2021).

forståelsen af Forordningen, samt udstede retningslinjer, alt sammen mhp. at sikre en ensartet forståelse og anvendelse af Forordningen i medlemsstaterne. Gruppens og Rådets udtalelser er ikke bindende for medlemsstaternes domstole eller myndigheder, idet der er tale om soft law retskilder.

Databeskyttelsesloven (dansk ret)¹⁵

Databeskyttelsesloven supplerer Forordningen og giver Danmark mulighed for, at fastsætte egne regler inden for det nationale råderum. Love vedtages af Folketinget gennem proceduren i Grundloven og gælder i Danmark, og love må ikke være i strid med Grundloven. Ved fortolkningen af love anvendes b.la. lovenes forarbejder, som er bemærkninger til selve lovforslaget, fra før loven vedtages. Forarbejderne forklarer, hvorfor lovforslaget fremsættes, og kan indeholde generelle bemærkninger såvel som bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Administrativ praksis: Datatilsynets afgørelser (dansk ret)

Ved administrativ praksis forstås afgørelser som er truffet af forvaltningen og dens myndigheder. Myndigheder har forskellige kompetencer, og træffer afgørelser inden for forskellige retsområder. Datatilsynet er en uafhængig myndighed, hvis opgave er at påse Danmarks overholdelse af Forordningen og anden lovgivning inden for samme område¹⁶. Forvaltningens afgørelser kan altid tilsidesættes eller ændres af domstolene, hvorfor domme har højere præjudikatsværdi end administrativ praksis¹⁷. Indtil videre er der dog kun ganske få domstolsprøvelser vedrørende Forordningen i Danmark.

Vejledninger fra danske myndigheder (dansk ret)¹⁸

Vejledninger er ikke bindende, og indholdet er udelukkende af orienterende art, men opleves og følges i praksis som bindende. Disse kan udstedes uden hjemmel¹⁹ og anvendes af myndigheder til at orientere om reglers indhold og baggrund, og hvordan myndigheden finder at reglerne skal fortolkes og administreres. Vejledninger formuleres ofte på grundlag af administrativ praksis. De har stor praktisk betydning, og selvom de ikke er retligt bindende for hverken

¹⁵ Jens Evald: At tænke juridisk, 4. udg., 2011, s. 21, 24-26 og https://www.ft.dk/da/ofte-stillede-spoergsmaal/lov_hvad-er-forarbejder og https://www.ft.dk/da/ofte-stillede-spoergsmaal/lov_hvor-finder-jeg-forarbejderne-til-en-lov-eller-en-paragraf (Besøgt d. 23. marts 2021).

¹⁶ Jf. DBL § 27, stk. 1. Det følger af DBF art. 51, stk. 1, at alle medlemsstater skal oprette en national tilsynsmyndighed til varetagelse af denne opgave.

¹⁷ Domstolene er mere tilbageholdende ved prøvelse af forvaltningens skøn. Dette skyldes for det første at der er tale om en forvaltningsopgave der ikke skal overtages af domstolen, og for det andet at domstolene i udgangspunktet ikke har en bedre forudsætning for udøvelsen af skønnet, jf. fx U.2007.1575H. Domstolene prøver dog, om skønnet er baseret på saglige hensyn og at alle relevante hensyn er inddraget og belyst tilstrækkeligt.

¹⁸ Jens Evald: At tænke juridisk, 4. udgave, 2011, s. 30-31 og Karsten Revsbech m.fl.: Forvaltningsret almindelige emner, 6. udg., 2016, s. 26 og s. 138.

¹⁹ Der foreligger ikke krav om offentliggørelse af vejledninger, men i praksis offentliggøres de på ministeriernes og de pågældende myndigheders hjemmesider.

myndighederne selv, for private, eller for domstolene, bevirker deres høje detaljeringsgrad, at det kan være vanskeligt for en myndighed at begrunde en fravigelse af vejledninger.

Retskildernes betydning for fremstillingen

For at forstå hvordan interesseafvejningsreglen skal fortolkes, tages udgangspunkt i Databeskyttelsesforordningen og domme afsagt af EU-domstolen. Det skyldes dels at persondataretten er et meget dynamisk retsområde, som reguleres på EU-niveau, hvorfor EU-rettens retskilder vil være bedst egnede til at fortolke og forstå interesseafvejningsreglen, dels at EU-retten har forrang ift. national ret.

For at analysere hvordan interesseafvejningen falder ud i praksis, herunder hvilke momenter der lægges vægt på i forskellige typer sager, inddrages afgørelser fra det danske Datatilsyn og Datatilsynets vejledninger. Det skyldes for det første, at Datatilsynet er enekompetent til at træffe afgørelser på persondatarettens område i Danmark, og for det andet, at der er meget få domme omhandlende interesseafvejningsreglen, hvormed Datatilsynets afgørelser er den eneste tilgængelige praksis på området. Eftersom interesseafvejningsreglen er en meget åben og generel regel, hvis rækkevidde er svær at afgrænse, vil det være nødvendigt at finde konkrete eksempler på, hvordan den faktisk er anvendt. En praktisk tilgang frem for en mere teoretisk synes derfor mest formålstjenlig.

Vejledninger og udtalelser fra de nationale tilsynsmyndigheder og fra Databeskyttelsesrådet (og Artikel 29-gruppen) er ikke autoritative retskilder der binder domstolene, men alene soft law retskilder. Ved læsningen af disse skal det have for øje, at det alene er disse myndigheders bud på, hvordan reglernes skal fortolkes og anvendes. Ikke desto mindre har disse kilder i praksis en væsentlig betydning, fordi de dataansvarlige ofte vil indrette sig efter dem, ligesom det med stor sikkerhed kan forventes, at en afgørelse fra en tilsynsmyndighed vil blive truffet i overensstemmelse med en vejledning/udtalelse²⁰.

Med overgangen fra Persondatadirektivet til Databeskyttelsesforordningen opstår også spørgsmålet om retskildeværdien af de domme, der fortolker Direktivet. Retskildeværdien afhænger af, hvilke konkrete regler der fortolkes. En væsentlig del af Direktivets regler er videreført i Forordningen, evt. med mindre sproglige justeringer, men uden indholdsmæssige ændringer. Fortolkningen af disse regler vil derfor fortsat have retskildeværdi. Hvis en regel derimod er indholdsmæssigt forandret ved Forordningen, vil det bero på en konkret vurdering, i hvilket omfang en dom (som fortolker den tidligere regel) fortsat kan tillægges retskildeværdi. En indholdsmæssig ændring indebærer nemlig ikke nødvendigvis, at den nye regel

²⁰ Henrik Udsen: "It-ret", 4. udg., 2019, s. 336.

hviler på helt andre hensyn²¹. Det samme må antages at gælde administrative afgørelser såvel som andre retskilder, når disse bygger på Direktivet (og den danske persondatalov). I dette speciale inddrages domme og afgørelser under de tidligere regler, i det omfang de vurderes fortsat at have relevans for fortolkningen af den gældende interesseafvejningsregel.

²¹ Henrik Udsen: "It-ret", 4. udg., 2019, s. 335-336.

2. Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven²²

Den officielle titel på Databeskyttelsesforordningen er: "Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EØS-relevant tekst)". I daglig tale benævnes den blot Persondataforordningen eller Databeskyttelsesforordningen, og i internationale sammenhænge benævnes den GDPR (General Data Protection Regulation).

Forordningen er en modernisering og afløser til det tidligere EU-direktiv, 95/46/EF (Persondatadirektivet), som i dansk ret var gennemført ved persondataloven. Forordningen er ikke udtømmende på alle punkter. Derfor gives der inden for en række nærmere angivne områder mulighed for, at der kan fastsættes nationale bestemmelser, der supplerer og tilpasser anvendelsen af Forordningen. Dette betegnes som det "nationale råderum". Danmark har vedtaget databeskyttelsesloven²³, som sammen med Forordningen er de centrale regelsæt for persondatabehandling i Danmark. Med vedtagelsen af Databeskyttelsesloven, ophævedes den tidligere persondatalov, som ikke længere er gældende.

I resten af denne fremstilling vil udtrykkene "DBF" og "Forordningen" blive brugt synonymt som henvisning til ovenstående Forordning, mens "Direktivet" henviser til Direktiv 95/46 EF, og "DBL" henviser til den danske databeskyttelseslov.

2.1. Persondataretlige definitioner²⁴

For at kunne forstå Forordningen, er det væsentligt at have kendskab til de grundlæggende begreber i Forordningens forstand. DBF art. 4 indeholder legaldefinitioner der definerer, hvorledes bestemte begreber skal forstås ved anvendelse og fortolkning af Forordningen. Dette letter læsningen af bestemmelserne og mindsker fortolkningstvivel, så Forordningen kan anvendes konsistent blandt medlemsstaterne. Definitionerne suppleres, ligesom resten af Forordningen, af præambelbetragtningerne i indledningen. I dette afsnit beskrives kort et udvalg af de væsentlige legaldefinitioner.

²² <https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/lovgivning> (besøgt 29. januar 2021).

²³ Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger".

²⁴ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 68-69.

Personoplysninger, registrerede og behandlinger²⁵

Personoplysningsbegrebet er meget bredt, og omfatter oplysninger om personer. Legaldefinitionen indeholder tillige en definition af den registrerede, som er den person som oplysningerne vedrører. En oplysning defineres som en personoplysning, når den angår en bestemt fysisk person og kan henføres til denne²⁶. Efter ordlyden gælder dette både direkte og indirekte identifikation, eftersom både identificerede såvel som identificerbare personer omfattes²⁷. Begrebet omfatter enhver form for information, uanset om der er tale om objektive eller subjektive oplysninger, uanset om oplysningen faktisk er sand eller falsk²⁸, og uanset fremtrædelsesform²⁹. Dog vil anonymiserede oplysninger ikke være omfattet, eftersom den registrerede ikke længere kan identificeres. EU-domstolen finder, at også i situationer hvor identifikationen hviler på en formodning, vil en person blive betragtet som identificerbar³⁰.

Behandlingsbegrebet skal ligesom personoplysningsbegrebet forstås ganske bredt. Det er ikke et krav, at behandlingen sker automatisk uden menneskelig medvirken, idet også manuel behandling er omfattet. Enhver form for aktivitet relateret til en personoplysning, betragtes som en behandling³¹. Eksemplerne i legaldefinitionen er efter ordlyden "f.eks", alene eksempler, og ikke en udtømmende liste.

Dataansvarlig, databehandler og tredjemand³²

Den dataansvarlige kan siges at være hele Forordningens pligtsubjekt, idet det i høj grad er den dataansvarliges pligter som reguleres i Forordningen³³. Den dataansvarlige er den eller de, som har bestemmelsesretten over behandlingen. Den dataansvarlige bestemmer behandlingens formål, hvordan behandlingen skal foretages og med hvilke hjælpemidler, samt hvem der kan/må behandle personoplysningerne.

Databehandleren er enhver, som på vegne af den dataansvarlige varetager den faktiske persondatabehandling³⁴. Databehandleren handler inden for de rammer som er fastlagt og aftalt med den dataansvarlige, hvilket sker gennem en såkaldt databehandleraftale. Inden for rammerne af databehandleraftalen kan det også

²⁵ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 69-77.

²⁶ DBF art. 4, nr. 1.

²⁷ Dette er supplerende beskrevet i DBF præambelbetragtning 26.

²⁸ Dog skal princippet om rigtighed, jf. DBF art. 5, stk. 1, litra d, have sin mening.

²⁹ Ikke kun tekst, men også billeder, videoer, lydoptagelser og biologisk materiale mv., omfattes.

³⁰ Eksempelvis IP-adresser og bilregistreringsnumre, idet der er en formodning for at det er ejeren der anvender computeren eller bilen, selvom brugeren faktisk kan være en anden, jf. sag C-582/14 (Breyer), præmis 49 og 40-44.

³¹ DBF art. 4, nr. 2.

³² Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 73-74.

³³ DBF art. 4, nr. 7.

³⁴ DBF art. 4, nr. 8.

være aftalt, at databehandleren kan uddelegere bestemte opgaver til andre, som herved får status af underdatabehandlere.

En tredjemand vil være enhver fysisk eller juridisk person, som ikke er en registreret, dataansvarlig, databehandler, og som ikke hører under den dataansvarliges eller databehandlerens myndighed, fx som ansat³⁵.

2.2. Kategorier af personoplysninger

Forordningen skelner mellem forskellige kategorier af personoplysninger, som er undergivet forskellige regler. Det er væsentligt at kategorisere personoplysninger korrekt, eftersom behandlingsgrundlagene er forskellige, afhængigt af hvilken kategori der er tale om.

Almindelige personoplysninger³⁶

Behandlingsgrundlagene for almindelige personoplysninger findes i DBF art. 6. Forordningen definerer ikke "almindelige personoplysninger", men det kan modsætningsvist sluttes, at personoplysninger som ikke hører til de andre kategorier, er almindelige personoplysninger³⁷.

Følsomme personoplysninger³⁸

Følsomme personoplysninger er direkte og udtømmende opregnet i DBF art. 9, stk. 1³⁹. Behandling af følsomme personoplysninger er forbudt, medmindre en af undtagelserne⁴⁰ i DBF art. 9, stk. 2 finder anvendelse. Det har tidligere været omtvistet, om behandling af følsomme personoplysninger forudsætter et dobbelt hjemmelskrav. Datatilsynet har pr. november 2019 slået fast, at dette er tilfældet⁴¹, hvorfor DBF art. 6 og art. 9 nu er kumulative: dels skal der være hjemmel til at behandle følsomme personoplysninger efter DBF art. 9, stk. 2, dels skal der være et lovligt behandlingsgrundlag, jf. DBF art. 6, stk. 1⁴².

³⁵ DBF art. 4, nr. 9 således.

³⁶ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 95-96.

³⁷ Det vil eksempelvis være typiske oplysninger som navn, adresse, telefonnummer, e-mail, købshistorisk, fødselsdato, billeder osv.

³⁸ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 102-103.

³⁹ DBF art. 9, stk. 1.

⁴⁰ Disse omtales nogen steder som behandlingsgrundlag/hjemler og andre steder som undtagelser til hovedreglen. Sondringen er dog ubetydelig, så længe det haves for øje at der gælder et dobbelt hjemmelskrav.

⁴¹

<https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/nov/behandling-af-foelsomme-oplysninger/> Baggrundsnotatet nederst på siden henviser desuden til sag C-137/17, præmis 63 og 64 (besøgt d. 18. februar 2021).

⁴² Dette er dog allerede forudsat i forordningens præambel 51, hvorfor det kan undre, at spørgsmålet har været omtvistet.

Oplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser⁴³

Behandling af personoplysninger vedr. straffedomme og lovovertrædelser⁴⁴ er reguleret i DBF art. 10. Bestemmelsen fastsætter at behandlingen, foruden at have et behandlingsgrundlag i DBF art. 6, kun må foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller af private, hvis der er hjemmel i EU-retten eller national ret, og at omfattende registre over straffedomme kun må føres under kontrol af en offentlig myndighed. I dansk ret er behandling af oplysninger om straffedomme og lovovertrædelser reguleret i DBL § 8, der indeholder regler for det offentlige og for private, og i DBL §§ 9-10 der angår retsinformationssystemer og statistiske/videnskabelige undersøgelser. Det er væsentligt at bemærke, at Forordningen ikke gælder for kompetente myndigheders⁴⁵ behandling mhp. at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, jf. DBF art. 2, stk. 2, litra d. Disse myndigheders behandling, reguleres i stedet af Retshåndhævelsesdirektivet⁴⁶, som i dansk ret er gennemført ved retshåndhævelsesloven⁴⁷.

Nationalt identifikationsnummer⁴⁸

I Danmark anvendes CPR-numre til identifikation af borgerne. Det kan anføres, at sådanne oplysninger egentlig udgør almindelige personoplysninger, eftersom de ikke er nævnt i DBF art. 9, stk. 1, og heller ikke kan siges at udgøre en oplysning under DBF art. 10. Identifikationsnumre kan siges at være almindelige personoplysninger, men som er underlagt særlige regler inden for hver medlemsstat, og som efter dansk praksis endvidere vil blive betegnet som fortrolige oplysninger, smh. afsnittet umiddelbart nedenfor. DBF art. 87 giver medlemsstaterne hjemmel til selv at fastsætte regler for behandling af nationale identifikationsnumre. I dansk ret er behandlingen af CPR-numre reguleret i DBL § 11. Behandling af CPR-numre kræver et behandlingsgrundlag i DBF art. 6, stk. 1, såvel som iagttagelse af medlemsstaternes nationale lovgivning, i dansk ret overholdelse af DBL § 11.

⁴³ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 112-113.

⁴⁴ "Strafbare forhold" og "lovovertrædelser" er ikke defineret i forordningen, men efter ældre praksis skal disse udtryk fortolkes ganske bredt. Det følger af Justitsministeriets betænkning nr. 1565/2017, del 1, bind 1, s. 244, at begrebet er en videreførelse af gældende ret efter Direktivet og skal forstås i overensstemmelse hermed. Det vil fx omfatte oplysninger om straffe- og børneattester, men er ikke begrænset hertil. Udtrykkene er uddybende behandlet i betænkningen s. 235-243, men gennemgås ikke her.

⁴⁵ I Danmark omfatter dette bl.a. politiet, anklagemyndigheden, Den Uafhængige politiklagemyndighed mv., jf. Retshåndhævelsesloven § 1, stk. 1.

⁴⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA.

⁴⁷ Lov 2017-04-27 nr. 410 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

⁴⁸ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 219.

Fortrolige personoplysninger⁴⁹

Begrebet fortrolige personoplysninger fremgår ikke af Forordningen, men er et udtryk som i dansk praksis anvendes af Datatilsynet. Fortrolige oplysninger udgør derfor ikke en selvstændig kategori, men er nærmere en klassifikation af oplysninger, som har et særligt beskyttelsesbehov. Om en oplysning er fortrolig eller ej, afhænger af en konkret vurdering, hvor det afgørende vil være, om oplysningen efter en almindelig opfattelse i samfundet, bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab. Følgen af, at der er tale om en fortrolig oplysning, kan fx være, at der stilles højere krav til den dataansvarliges behandlingssikkerhed, eller at der anlægges en strengere bedømmelse ved anvendelsen af Forordningen og DBL, eksempelvis ved brug af interesseafvejningsreglen.

2.3. Behandlingsprincipper⁵⁰

De persondataretlige principper beskrives i DBF art. 5, stk. 1, litra a-f. Mens behandlingsgrundlag, eksempelvis interesseafvejningsreglen, angiver hvornår der må behandles personoplysninger, angiver behandlingsprincipperne krav til selve behandlingen. Efter DBF art. 5, stk. 2, er det den dataansvarlige som er ansvarlig for, og som skal kunne påvise, at principperne er overholdt⁵¹. Dette indebærer dels at den dataansvarlige skal sørge for politikker og procedurer som sikrer overholdelse, dels at den dataansvarlige over for omverdenen (navnlig den registrerede og Datatilsynet) kan påvise at principperne overholdes. Den dataansvarlige er ligeledes ansvarlig for at antagne databehandlere overholder principperne.

Lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed⁵²

Princippet rummer 3 delelementer. "Lovlighed" indebærer at lovgivningen skal respekteres, herunder EU-ret, national ret og menneskerettighederne. "Rimelighed" indebærer at personoplysninger ikke må indhentes eller behandles på urimelige måder. Rimelighedskravet kan siges at være en slags generalklausul, idet det giver de nationale tilsynsmyndigheder et forholdsvis bredt skøn. Endelig nævnes gennemsigtighed (transparens), hvilket indebærer, at det skal være muligt for den registrerede at overskue den behandling der finder sted. Det skal være tydeligt for den registrerede, hvilke oplysninger der behandles og hvad behandlingen består i.

⁴⁹ <https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/hvad-er-personoplysninger> (besøgt 18. februar 2021).

⁵⁰ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 85-95 og Henrik Udsen: "It-ret", 4. udg., 2019, s. 386.

⁵¹ Overtrædelse af behandlingsprincipperne sanktioneres med administrative bøder, jf. DBF art. 83, stk. 5, litra a og DBL § 41, stk. 1, nr. 4.

⁵² DBF art. 5, stk. 1, litra a.

Formålsbegrænsning⁵³

Personoplysningerne skal "*indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål*". Formålene bør være fastlagt allerede når personoplysningerne indsamles, og formålene skal være saglige. Om formålene er udtrykkeligt angivne beror på en konkret vurdering af, hvorvidt den registrerede let kan forstå, hvorfor de specifikke oplysninger indsamles og behandles. Et formål er ikke udtrykkeligt angivet, hvis oplysningerne indsamles med den begrundelse, at det måske senere kan vise sig nyttigt at have dem⁵⁴. Endvidere må personoplysninger ikke viderebehandles⁵⁵ på en måde der er uforenelig med de oprindelige formål. Ved legitimt formål forstås, at der skal være en naturlig eller nærliggende sammenhæng, mellem den dataansvarliges aktivitet og behovet for at indsamle og behandle de pågældende oplysninger.

Dataminimering⁵⁶

Formålet med dette princip er at undgå, at der sker en unødvendig dataophobning. Princippet indebærer at der kun må behandles oplysninger der er relevante ift. realiseringen af formålene, og at der ikke må indsamles flere oplysninger end nødvendigt. Endvidere skal den dataansvarlige overveje, om formålene kan nås med mindre indgribende midler. Den dataansvarlige bør herunder overveje, om det er nødvendigt at have oplysningerne i personidentificerbar form, eller om der kan anvendes alternativer, fx brug af pseudonymisering eller anonymisering.

Rigtighed⁵⁷

Personoplysninger skal være korrekte, og der skal tages rimelige skridt for at sikre dette. Overholdelse kræver at der foretages løbende interne rutiner/procedurer, der påser rigtigheden af behandlede oplysninger, og at der træffes rimelige foranstaltninger for at sikre, at personoplysninger som er urigtige enten berigtiges, slettes eller blokeres⁵⁸.

⁵³ DBF art. 5, stk. 1, litra b.

⁵⁴ Hvilket tillige synes at være i strid med princippet om dataminimering.

⁵⁵ Viderebehandling reguleres i samspil med DBF art. 6, stk. 4 og DBL § 5.

⁵⁶ DBF art. 5, stk. 1, litra c.

⁵⁷ DBF art. 5, stk. 1, litra d.

⁵⁸ Det bør som anført under afsnit 2.1. igen understreges, at en oplysning udgør en personoplysning uanset om oplysningen er urigtig eller ej, så længe den kan henføres til en identificeret eller identificerbar person. Det vil naturligvis være sværere at påvise rigtigheden af subjektive oplysninger.

Opbevaringsbegrænsning⁵⁹

Opbevaring skal ske på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede i et længere tidsrum end nødvendigt til realisering af formålet⁶⁰.

For at tilgodese dette, bør den dataansvarlige indføre tidsfrister for sletning eller periodisk gennemgang af oplysningerne. Forordningen indeholder ikke nogen regler om slettefrister, men som hovedregel bør der ske sletning, når opbevaring af personoplysningerne ikke længere er nødvendige til behandlingens formål. På nogle områder kan der være fastsat slettefrister i national ret, fx efter forældelsesloven og bogføringsloven, som giver vejledning ift. hvornår sletning bør foretages. I andre tilfælde vil det afhænge af en konkret vurdering.

Integritet og fortrolighed⁶¹

Oplysninger skal behandles sikkert og undergives tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der medfører tilstrækkelig sikkerhed. Princippet er alene udtryk for en generel regel om, at der skal være fornøden sikkerhed, idet det ikke beskrives hvordan dette skal opfyldes⁶².

⁵⁹ DBF art. 5, stk. 1, litra e.

⁶⁰ Sigtet med princippet er, ligesom princippet om dataminimering, at undgå dataophobning, og at sikre at der er et sagligt og aktuelt formål med opbevaring.

⁶¹ DBF art. 5, stk. 1, litra f.

⁶² Behandlingsikkerheden er nærmere reguleret i DBF art. 32, hvor det beskrives hvilke hensyn databehandleren og den dataansvarlig skal tage i betragtning ved gennemførelsen af sikkerhedsforanstaltningerne.

3. Interesseafvejningsreglen⁶³

I dette kapitel analyseres interesseafvejningsreglen tilbundsgående. Først gennemgås selve Forordningen og præambelbetragtningerne. Dernæst præsenteres meget kort en udtalelse fra Artikel 29-gruppen som forklarer, hvad der skal forstås ved en legitim interesse, og som indeholder en metode til at afveje den dataansvarliges, tredjemands og de registreredes interesser. Efterfølgende gennemgås vejledninger og emner fra Datatilsynet hvor interesseafvejningsreglen kan komme på tale, samt en enkelt artikel om konkurs fra to Bech-Bruun advokater. Herefter refereres og analyseres EU-domme og afgørelser fra Datatilsynet. Undervejs kommenteres og diskuteres problemstillingerne på de forskellige områder, ligesom det fremhæves om der er spørgsmål, hvis besvarelse synes usikre, eller om retstilstanden modsat synes mere forudsigelig.

3.1. Forordningen og præambelen

Interesseafvejningsreglen findes i DBF art. 6, stk. 1, litra f, og har traditionelt været hovedgrundlaget for behandling af almindelige personoplysninger uden samtykke i den private sektor. Reglen er speciel, idet den modsat de andre behandlingsgrundlag (med undtagelse af samtykket), ikke regulerer en specifik behandlingssituation, men kan fungere som en opsamlingsbestemmelse der kan rumme andre situationer, hvor behandling bør tillades. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

“Behandling er nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor, navnlig hvis den registrerede er et barn.”

Efter bestemmelsen kan behandling ske, når det er begrundet i den dataansvarliges eller tredjemands legitime interesser, og disse interesser går forud for den registreredes modstående interesse, grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. Ved nærmere iagttagelse af bestemmelsens ordlyd ses, at den består af 3 betingelser: nødvendighed, legitim interesse, og interesseafvejning.

Nødvendighed: Bestemmelsen kræver, at behandlingen er nødvendig. Behandlingen af de pågældende personoplysninger skal derfor være nødvendig til opnåelse af de legitime interesser der søges forfulgt. Personoplysninger som ikke er nødvendige til

⁶³ Peter Blume: “Den nye persondataret”, 2. udg., 2018, s. 99-101, Jan Trzaskowski m.fl.: “Internet-retten”, 3. udg., 2017, s. 133-135, The Future of Privacy Forum & Nymity: “Processing Personal Data on the Basis of Legitimate Interests under the GDPR”, s. 5-7.

opnåelse af formålet med behandlingen, eller som må anses for at være overflødige, medfører at behandlingen af disse (overflødige oplysninger) ikke er nødvendig.

*Legitim interesse*⁶⁴: Behandlingen skal kunne begrundes i en legitim interesse, der forfølges af den dataansvarlige selv, en tredjemand, eller en kombination af disse. De legitime interesser skal være oprigtige (ikke kunstige), og aktuelle i tidsmæssig relation til behandlingen. Behandling som har en forbindelse til en igangværende aktivitet, eller som skal bruges til en planlagt fremtidig aktivitet, er aktuelle. En legitim interesse skal desuden være i overensstemmelse med national ret såvel som EU-ret.

Interesseafvejning: Endelig skal der foretages en afvejning af den registreredes interesser overfor den dataansvarliges og tredjemands interesser, hvor alle relevante omstændigheder tages i betragtning. Afvejningen må ikke samlet set føre til, at den registreredes interesser taler imod behandling.

Alle 3 betingelser skal være opfyldt⁶⁵. Betingelserne er ikke beskrevet i selve bestemmelsen, idet det ikke fremgår af ordlyden, hvornår en behandling er nødvendig, hvad der udgør en legitim interesse, eller hvorledes afvejningen skal foretages. Dog fremgår, at der skal tages særligt hensyn til, om den registrerede er et barn, hvilket må tillægges særlig vægt ved interesseafvejningen. Bestemmelsen kan suppleres af præambelbetragtningerne 47-49, der indeholder en smule bidrag og nogle eksempler⁶⁶.

Bestemmelsen tillægger som udgangspunkt den dataansvarliges interesse prioritet, idet det efter præambel 47, primært er i situationen, hvor behandlingen ikke er påregnelig for den registrerede, at den registreredes interesse går forud grundet reduceret transparens. Det fremgår også af præambel 47, at behandling mhp. direkte markedsføring er en legitim interesse, der ud fra en interesseafvejning kan begrunde behandling. Dette indebærer, at direkte markedsføring af en virksomheds egne produkter og tjenester baseret på virksomhedens kundedatabase kan ske på grundlag af interesseafvejningsreglen⁶⁷. Det samme gælder videregivelse til andre, som selv ønsker at behandle mhp. direkte markedsføring. Som et andet eksempel nævner præambel 47 at behandling som er "strengt nødvendig" for at forebygge svig, også udgør en legitim interesse. Præambel 48 fastslår, at det i koncerner/institutioner, som er tilknyttet et centralt organ, kan være en legitim

⁶⁴ Dette begreb uddybes i afsnit 3.2.1. nedenfor.

⁶⁵ Dette udtrykkes direkte i C-131/6 (Rigas satiksmē) præmis 28. Sagen omtales nedenfor i afsnit 3.9.

⁶⁶ Eksemplerne i præamblerne ikke angiver udtømmende hvilke interesser der er legitime. Ligeledes betyder det ikke, at en behandling der svarer til præambelns eksempler, altid medfører at behandlingen kan foretages, idet der skal foretages en konkret vurdering i hvert tilfælde, ligesom de øvrige to betingelser skal være opfyldte.

⁶⁷ Direkte markedsføring er yderligere reguleret, idet DBF art. 21, stk. 2, giver den registrerede ret til at gøre indsigelse mod direkte markedsføring, og i dansk ret er der et samspil med DBL § 13 og MFL § 10.

interesse, at personoplysninger cirkulerer inden for koncernen/institutionen. Dette omfatter videregivelse af personoplysninger inden for koncernen til interne administrative formål, herunder behandling af kunders eller medarbejderes oplysninger. Præambel 49 fastslår, at behandling mhp. at sikre net- og informationssikkerhed er en legitim interesse.

Hvad den legitime interesse består i, skal i forbindelse med indsamlingen af personoplysningen angives over for den registrerede i forbindelse med oplysningspligten⁶⁸, medmindre EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret har fastsat undtagelser hertil⁶⁹. Dette indebærer, at den dataansvarlige inden behandlingen påbegyndes⁷⁰, skal undersøge om bestemmelsens 3 betingelser er opfyldt. Interesseafvejningsreglen medfører, at det i første omgang vil være den dataansvarlige, som påtager sig standpunktsrisikoen ved at fortolke og anvende bestemmelsen, og dermed om behandlingen er lovlig⁷¹.

Endelig fremgår det af DBF art. 6, stk. 1, andet afsnit, at interesseafvejningsreglen ikke gælder for behandling som offentlige myndigheder foretager som led i udførelsen af deres opgaver. Offentlige myndigheder er derfor udelukket fra at bruge interesseafvejningsreglen som behandlingshjemmel. Det betyder med andre ord, at interesseafvejningsreglen kun kan benyttes af private.

3.2. Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF

Udtalelsen der er fra 2014, vedrører den tidligere interesseafvejningsregel, art. 7, litra f, under Direktivet. Udtalelsen er ikke bindende, men alene vejledende, idet Artikel 29-gruppen som nævnt ovenfor i afsnit 1.4, er et uafhængigt organ og ikke en EU-myndighed. Denne udtalelse indeholder blandt andet en mere detaljeret beskrivelse af begrebet legitim interesse i interesseafvejningsreglens forstand, og indeholder en fremgangsmåde der kan anvendes, når der skal foretages en interesseafvejning.

⁶⁸ Jf. DBF art. 13, stk. 1, litra d og art. 14, stk. 2, litra b.

⁶⁹ Jf. DBF art. 23.

⁷⁰ Efter Peter Blumes opfattelse udelukker samtykke som behandlingsgrundlag ikke, at den dataansvarlige i tilfælde, hvor den registreredes adspørges, men ikke ønsker at samtykke, herefter vælger et andet behandlingsgrundlag hvis det er muligt, fx interesseafvejningsreglen, smh. Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 97.

⁷¹ Eftersom den dataansvarliges vurdering senere kan blive prøvet af Datatilsynet eller domstolene, som kan erklære behandlingen ulovlig hvis betingelserne ikke er opfyldt.

3.2.1. Begrebet legitim interesse⁷²

Efter gruppens opfattelse kan begrebet omfatte en lang række interesser, der både kan være ubetydelige eller vægtige. Interessens styrke har derfor ikke betydning for, om interessen er legitim. Dog anføres, at en legitim interesse skal:

- Være lovlig (i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning og national lovgivning)
- Være tilstrækkeligt klart formuleret til, at den kan afvejes over for den registreredes interesser og grundlæggende rettigheder (tilstrækkelig specifik)
- Repræsentere en reel og nuværende interesse (ikke være spekulativ).

”Lovgivning” skal forstås ganske bredt, og omfatter lovgivning som fortolkes og anvendes af de nationale domstole⁷³. Gruppen fremhæver, at det der betragtes som en legitim interesse på ét tidspunkt, senere kan ændre sig som følge af den videnskabelige og teknologiske udvikling, samt ændringer i samfundsmæssige og kulturelle holdninger. Retningslinjer fra en tilsynsmyndighed kan også have betydning for vurderingen af den dataansvarliges legitime interesse.

Endelig bemærkes, at ordet ”legitim” ikke er indsat foran de registreredes interesser, modsat den dataansvarlige og tredjemand. Det viser efter gruppens opfattelse, at rækkevidden af beskyttelsen af de registreredes interesser og rettigheder er bredere. Gruppen finder, at selv registrerede der deltager i ulovlige aktiviteter, dvs. forfølger ikke legitime formål, ikke bør udsættes for uforholdsmæssige indgreb i deres rettigheder og interesser. Som eksempel⁷⁴ nævnes, at en person der begår butikstyveri i et supermarked, vil være sikret at hans interesser går forud for butiksejerens interesse i at offentliggøre hans billede og privatadresse på supermarkedets opslagstavle eller internettet.

3.2.2. Interesseafvejningen⁷⁵

Gruppen beskriver en række nyttige ”faktorer” udviklet af medlemsstaterne, som kan tages i betragtning ved interesseafvejningen. Faktorerne kan også, og måske mere hensigtsmæssigt, beskrives som en fremgangsmåde, idet de gennemgås i en bestemt rækkefølge og har til formål at nå til et resultat. Først skal der ses på de legitime interessers art og kilde på den ene side, og behandlingens indvirkning og konsekvens for de registrerede på den anden side. Efter analyse og afvejning af disse

⁷² Artikel 29-gruppen: ”Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF”, s. 25-32.

⁷³ Dette omfatter alle former for skriftlig lovgivning og sædvaneret, primær og sekundær lovgivning, kommunale bekendtgørelser, retspraksis, forfatningsmæssige bestemmelser, grundlæggende rettigheder, andre juridiske principper mv.

⁷⁴ Det bemærkes at eksemplet vedrører oplysninger om strafbare forhold, hvorfor der vil være yderlige betingelser i DBF DBL der skal iagttages.

⁷⁵ Artikel 29-gruppen: ”Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF”, s. 35 ff.

to sider i forhold til hinanden konstateres en foreløbig "balance". Såfremt resultatet af vurderingen stadig efterlader tvivl om, hvem afvejningen falder ud til fordel for, er det næste skridt at vurdere, om yderligere garantier/foranstaltninger fra den dataansvarliges side kan ændre balancen, og dermed resultatet af afvejningen.

a) Vurdering af den dataansvarliges og tredjemands legitime interesse⁷⁶

Selvom det slås fast, at en interesse er legitim, vil også dens karakter være af betydning. Det vil naturligvis ikke være muligt at vurdere alle legitime interesser værdimæssigt, men der kan gives nogle vejledende eksempler. Som nævnt ovenfor, kan interesser variere fra ubetydelige til vægtige. Som eksempel nævner gruppen udøvelse af grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder⁷⁷ efter EU's charter om grundlæggende rettigheder⁷⁸ og EMRK⁷⁹. Selvom disse potentielt kan udfordre de registreredes ret til privatliv og beskyttelse af personoplysninger, vægtes disse interesser højt. Det vægtes også højt, når den dataansvarlige kan påberåbe sig offentlige og bredere samfundsinteresser. Jo mere det anerkendes og forventes i samfundet og af de registrerede, at den dataansvarlige kan behandle oplysninger for at forfølge disse interesser, jo mere taler det for behandling. Generelt må en interesse skulle tillægges mere vægt, når den dataansvarlige ikke udelukkende handler i sin egen interesse, men også i det offentliges/samfundets interesse. Interesserne kan også falde sammen, fx en virksomheds bekæmpelse af økonomisk svig eller misbrug af tjenester. Her har virksomheden en interesse i både at overholde loven og sikre sit indtægtsgrundlag, mens samfundsinteressen består i at sikre, at der reageres på ulovligheder og umoralsk adfærd.

Juridisk, kulturel og samfundsmæssig anerkendelse af interessens legitimitet, vil også spille ind i vurderingen. Ved juridisk anerkendelse forstås eksempelvis, at EU-lovgivning eller national lovgivning specifikt tillader (men ikke nødvendigvis kræver), at den dataansvarlige kan træffe foranstaltninger for at forfølge en interesse. Sandsynligvis vil også overholdelse af ikke-bindende retningslinjer udstedt af databeskyttelsesmyndigheder eller myndigheder o.l., indgå i vurderingen. Kulturelle og samfundsmæssige forventninger kan, selv om de ikke afspejles direkte i loven eller administrative bestemmelser, også have betydning for vægtningen af interessen, og kan både tale for og imod.

⁷⁶ Artikel 29-gruppen: "Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF", s. 36-38.

⁷⁷ Disse rettigheder omfatter bl.a. ytrings- og informationsfrihed, frihed for kunst og videnskab, retten til aktindsigt samt fx retten til frihed og sikkerhed, retten til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed, friheden til at oprette og drive egen virksomhed, ejendomsretten, retten til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, eller uskyldsformodningen og forsvarrets rettigheder.

⁷⁸ Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (2010/C 83/02).

⁷⁹ Menneskerettighedskonvention: Konvention til beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder (Ændret ved 3., 5., 8., 11. og 14. Tillægsprotokol) jf. bkg 1998 749.

*b) Indvirkningen på de registrerede*⁸⁰

Herefter skal indvirkningen⁸¹ på de registrerede vurderes. Vurderingen kan indeholde mange forskellige elementer, herunder karakteren af personoplysninger, den måde hvorpå de behandles, de registreredes rimelige forventninger, de registreredes status, og potentielle risici ved behandlingen.

Behandling har større indvirkning på de registreredes såfremt der er tale om følsomme personoplysninger i Forordningens forstand, eller når oplysningerne af andre grunde kræver særlig beskyttelse⁸². Det skyldes at behandlingen (generelt) kan indebære flere konsekvenser for de registrerede.

For så vidt angår den måde oplysningerne behandles på, kan det fx indgå i vurderingen, om oplysningerne offentliggøres eller på anden måde stilles til rådighed for et stort antal personer, eller om store mængder personoplysninger behandles eller kombineres med andre oplysninger⁸³. Det skyldes, at tilsyneladende uskadelige oplysninger, når de behandles i stor skala og kombineres med andre oplysninger, kan føre til nye oplysninger og måske endda følsomme eller beskyttelsesværdige oplysninger.

Den registreredes og den dataansvarliges status kan også indgå ved indvirkningens vurdering. Afhængig af om den dataansvarlige er en fysisk person, en lille organisation eller et stort selskab, og afhængig af de specifikke omstændigheder, kan vedkommendes position være mere eller mindre dominerende i forhold til den registrerede. Store selskaber vil ofte have en større "forhandlingskraft" end den enkelte registrerede, og kan derfor bedre fastslå over for de registrerede, hvad der efter selskabets opfattelse er i dets legitime interesse, særligt hvis selskabet har en dominerende stilling på markedet. Også de registreredes status er relevant, idet nogle behandlinger i højere grad kan omfatte bestemte grupper, og her må vurderingen skulle foretages ud fra en gennemsnitsperson i en sådan gruppe. Det vil være relevant at overveje, om de registrerede primært er børn, eller på anden måde tilhører en udsat befolkningsgruppe der kræver særlig beskyttelse – det kunne eksempelvis være psykisk syge, asylansøgere eller ældre.

Ift. risici ved behandlingen skal både sandsynligheden for at disse indtræder, såvel som alvoren af konsekvenserne, tages i betragtning ved den samlede vurdering af den potentielle indvirkning. Der skal også tages hensyn til bredere følelsesmæssige

⁸⁰ Artikel 29-gruppen: "Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF", s. 39-43.

⁸¹ "Indvirkning" skal ifølge Artikel 29-gruppen forstås bredt, og dækker enhver mulig (potentiel eller faktisk) konsekvens af behandlingen af personoplysninger. Både positive og negative konsekvenser skal tages i betragtning.

⁸² Eksempelvis hvis oplysninger kan karakteriseres som fortrolige, smh. afsnit 2.2. ovenfor.

⁸³ For eksempel til profilering, til kommercielle formål, mhp. på retshåndhævelse, til andre formål osv.

indvirkninger, fx irritation, frygt og angst, der kan opstå, hvis en registreret mister kontrollen over personoplysningerne, eller opdager at de er blevet eller kan blive misbrugt og kompromitteret, herunder ved eksponering på internettet.

c) Foreløbig balance⁸⁴

Herefter foretages der en foreløbig afvejning af den dataansvarliges og tredjemands legitime interesser på den ene side, over for hensynet til de registreredes interesser og rettigheder (herunder indvirkningen på disse) på den anden side. Udover den dataansvarliges legitime interesser, vil også dennes foranstaltninger til overholdelse af de generelle forpligtelser efter Forordningen, i høj grad vægte i afvejningen. Hvis det efter denne indledende analyse ikke er klart, hvordan afvejningen skal falde ud, skal der foretages en yderligere vurdering.

d) Yderligere garantier anvendt af den dataansvarlige⁸⁵

Den dataansvarlige kan vurdere, om det er muligt at etablere yderligere foranstaltninger/garantier, der går videre end overholdelse af Forordningen og national ret, for at hjælpe med at reducere databehandlingens indvirkning på de registrerede. Formålet er, at disse yderligere tiltag mindsker de registreredes ulemper ved behandlingen, hvilket kan påvirke resultatet af interesseafvejningen.

Som eksempler på disse foranstaltninger nævnes b.l.a.:

- Streng begrænsning af den mængde oplysninger der indsamles
- Krav om omgående sletning af oplysninger efter anvendelse
- Omfattende anvendelse af anonymiseringsteknikker
- Indsættelsen af en funktion, der giver de registrerede en ubetinget mulighed for at fravælge databehandlingen

Endelig nævnes anvendelse af en funktion, som den registrerede kan anvende til at få adgang til, ændre, slette, overføre eller på anden måde viderebehandle (eller lade tredjemand viderebehandle) sine egne oplysninger. Nogle af disse foranstaltninger er allerede påkrævede iht. Forordningen, men de kan ofte skaleres og giver den dataansvarlige en frihed til at sikre bedre beskyttelse af registrerede.

Efter at have analyseret den dataansvarliges yderligere garantier/foranstaltninger, inddrages disse i afvejningen som foretages på ny, og det vurderes igen, om interesseafvejningen taler for eller imod behandling.

⁸⁴ Artikel 29-gruppen: "Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF", s. 43-44.

⁸⁵ Artikel 29-gruppen: "Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF", s. 44-45.

3.3. Justitsministeriets vejledning til foreninger⁸⁶

Frivillige foreninger og organisationer med almennyttige formål, vil ofte kunne behandle almindelige personoplysninger med hjemmel i interesseafvejningsreglen⁸⁷. De traditionelle oplysninger der behandles i foreninger, er fx medlemsnummer og brugeroplysninger, såsom navn, adresse, e-mailadresse, telefonnummer og kontingentoplysninger. En interesseafvejning vil ofte føre til, at en forening kan behandle sådanne oplysninger, hvis foreningen vurderer, at dette er nødvendigt mhp. udførelse af foreningens aktiviteter. Vurderingen skal foretages for hver type oplysning for sig, og såfremt nogle typer oplysninger ikke kan støttes på interesseafvejningsreglen, må foreningen anvende et andet behandlingsgrundlag⁸⁸. Endvidere indeholder vejledningen nogle eksempler på foreningers mulighed for at offentliggøre billeder på foreningens hjemmeside⁸⁹. Vejledningen efterlader således det indtryk, at foreningers udførelse af deres aktiviteter, almindeligvis er en legitim interesse, der kan forfølges med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

3.4. Offentliggørelse af billeder på internettet⁹⁰

Siden 2002 har det været Datatilsynets praksis, at ved vurderingen af, om der kunne ske offentliggørelse⁹¹ af billeder på internettet, skulle der sondres mellem situationsbilleder (også betegnet stemningsbilleder) og portrætbilleder⁹². Efter den tidligere praksis kunne portrætbilleder som udgangspunkt kun offentliggøres med samtykke (og ikke med interesseafvejningsreglen), hvorimod situationsbilleder godt kunne offentliggøres på baggrund af interesseafvejningsreglen. Sondringen er af mindre betydning i dag, eftersom Datatilsynet sidenhen har ændret sin praksis, og ved vurderingen af, om interesseafvejningsreglen kan bruges som grundlag, sondres der ikke længere mellem portræt- og situationsbilleder.

⁸⁶ Justitsministeriet: Ofte stillede spørgsmål, frivillige foreningers behandling af personoplysninger (December 2018). Kan findes på:

<https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/jan/ny-vejledning-skal-hjaelpe-foreninger> (Besøgt 29. januar 2021).

⁸⁷ Ved valg af behandlingsgrundlag bør foreningen sondre mellem personer som er medlemmer af foreningen, og personer som udfører opgaver for foreningen, eksempelvis trænere og diverse former for personale. For så vidt angår personer ansat af foreningen, vil DBF. art 6, stk. 1, litra b, efter omstændighederne kunne anvendes som behandlingsgrundlag.

⁸⁸ Foreningen skal ligeledes iagttage om der er tale om andre kategorier end almindelige oplysninger, idet eksempelvis børne- og straffeattest, helbredsmæssige forhold o.l. kræver særlig hjemmel. I disse tilfælde vil samtykket, jf. DBF art. 6, stk. 1, litra a, i stedet kunne anvendes som behandlingsgrundlag.

⁸⁹ Datatilsynet har imidlertid ændret sin praksis angående offentliggørelse af billeder pr. 26 september 2019, hvorfor eksemplerne i Justitsministeriets vejledning er forældede og ikke længere udtryk for gældende ret. Offentliggørelse af billeder behandles i afsnit 3.4.

⁹⁰ <https://www.datatilsynet.dk/emner/internet-og-apps/billeder-paa-internettet/> Besøgt 29. januar 2021.

⁹¹ Offentliggørelse som begreb er beskrevet nedenfor, i fodnote 179.

⁹² Situationsbilleder er billeder, hvor en aktivitet eller situation er det egentlige formål med billedet, fx billeder af publikum til en koncert eller en forenings aktiviteter. Modsat hertil er portrætbilleder, hvor formålet er at afbilde en eller flere bestemte personer.

Ved valg af interesseafvejningsreglen skriver Datatilsynet følgende om afvejningen:
“Ved vurderingen af, om der kan ske offentliggørelse af et billede på baggrund af en interesseafvejning, kommer det bl.a. an på karakteren af billedet, herunder hvor og hvorfor billedet er taget, i hvilken sammenhæng billedet indgår, og hvad der er formålet med offentliggørelsen. Det er afgørende, at de personer, der er på billedet, ikke med rimelighed kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket, f.eks. i forbindelse med markedsføring eller andet kommercielt øjemed. Alderen på personen på billedet skal i den forbindelse også tages i betragtning. Overvej derfor altid, hvilke eventuelle indvirkninger eller konsekvenser en offentliggørelse af billedet kan have for de personer, der er på billedet.”

Datatilsynet giver følgende eksempler på billeder, der som udgangspunkt kan offentliggøres med hjemmel i interesseafvejningsreglen:

- Billeder af publikum til en koncert
- Billeder af besøgende i en zoologisk have eller lignende
- Billeder optaget under en fritidsklub eller forenings udfoldelse af aktiviteter

Og modsat eksempler på billeder, der normalt ikke vil kunne offentliggøres uden samtykke, dvs. hvor interesseafvejningen taler imod:

- Billeder af besøgende hos lægen, kunder i banken og i fitnesscentret eller lignende
- Billeder af besøgende på en bar, natklub, diskotek eller lignende
- Billeder af ansatte på arbejde i en privat virksomhed eller en offentlig myndighed

Datatilsynets eksempler er alene eksempler, hvor interesseafvejningen efter tilsynets opfattelse taler for og imod, og der skal foretages en konkret vurdering i hvert tilfælde, med inddragelse af alle relevante momenter⁹³.

⁹³ Den dataansvarlige skal igen være opmærksom på, at hvis billederne indeholder følsomme personoplysninger eller oplysninger om strafbare forhold mv., vil der være yderligere regler som skal iagttages.

3.5. Optagelse af telefonsamtaler⁹⁴ ⁹⁵

Dataansvarlige kan af forskellige årsager have interesse i at optage telefonsamtaler. Eksempelvis kan den dataansvarlige ønske at dokumentere, hvad der er sket og sagt under en samtale, herunder evt. indgåede aftaler, eller ønske at uddanne/træne sine medarbejdere til bedre kundekontakt. Såfremt den dataansvarlige ikke efter loven er forpligtet til at optage og opbevare samtaler, og der heller ikke er indhentet samtykke, er spørgsmålet igen, om interesseafvejningsreglen kan anvendes. Datatilsynets vejledning beskriver de to nævnte eksempler, som betegnes optagelser i dokumentationsøjemed og optagelser i uddannelsesøjemed⁹⁶.

3.5.1. Optagelser i dokumentationsøjemed

Efter Datatilsynets opfattelse, er det en betingelse for at kunne optage telefonsamtaler uden samtykke, at behovet for at kunne dokumentere samtaleindhold i praksis reelt ikke kan opfyldes på anden vis. Når den dataansvarlige skal foretage denne vurdering, kan den dataansvarlige bl.a. tillægge det betydning, at indholdet af telefonsamtalerne ikke uden betydelige praktiske vanskeligheder kan dokumenteres på anden vis, herunder ved udfærdigelse af eventuelle telefonnotater og/eller efterfølgende korrespondance med den registrerede. Det kan i den forbindelse bl.a. tillægges betydning, om forholdet mellem den dataansvarlige og den registrerede under alle omstændigheder vil indebære efterfølgende korrespondance, hvoraf aftalens indhold naturligt vil fremgå – hvilket i interesseafvejningen må tale imod behandling. Det kan også tillægges betydning, om den lovgivning som regulerer den dataansvarliges virksomhed, ikke stiller krav om at relevante oplysninger skal gives til den registrerede på skrift, ligesom det kan tillægges betydning, hvis tilsynsmyndigheder, klagenævn m.v. sædvanligvis vil kræve fremlæggelse af lydfil, såfremt kunden indgiver en klage. Såfremt den dataansvarlige på baggrund af en helhedsvurdering, herunder de her anførte overvejelser, finder at behovet for dokumentation af samtaleindhold i praksis reelt ikke kan opfyldes på anden vis end ved optagelse, er det Datatilsynets opfattelse, at dataansvarlige kan optage telefonsamtaler med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

⁹⁴ Datatilsynets vejledning: Optagelse af telefonsamtaler (November 2020) og <https://www.datatilsynet.dk/emner/overvaagning-og-sporing/optagelse-af-telefonsamtaler> (Besøgt 1. februar 2021).

⁹⁵ Straffeloven indeholder en bestemmelse om hemmelig optagelse af samtaler, § 263, stk. 2, nr. 2. Efter denne er det strafbart uberettiget at optage en telefonsamtale som den pågældende ikke selv deltager i, eller uberettiget har skaffet sig adgang til. Såfremt der optages i strid med denne bestemmelse, kan en behandling ikke lovligt ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

⁹⁶ Såfremt en dataansvarlig ønsker at optage en telefonsamtale til både dokumentations- og uddannelsesøjemed på samme tid, kræves hjemmel til hvert formål.

3.5.2. Optagelser i uddannelsesøjemed

Her er det Datatilsynets opfattelse, at optagelse som udgangspunkt skal ske med den registreredes samtykke. Dette begrundes med, at den dataansvarliges interesse i at dygtiggøre sine medarbejdere mhp. fx forbedring af kundeoplevelsen, herunder at øge den dataansvarlige salg, som udgangspunkt ikke overstiger den registreredes interesse i ikke at blive optaget⁹⁷. Optagelse af telefonsamtaler må af forskellige årsager, herunder personlige, anses for at være særligt indgribende for den registrerede, hvorfor samtykke som behandlingsgrundlag vil være at foretrække. Datatilsynet udelukker dog ikke, at der undtagelsesvis kan foreligge omstændigheder, hvor der i uddannelsesøjemed vil kunne ske optagelse og anvendelse af telefonsamtaler uden samtykke⁹⁸.

3.6. Oplysninger fra offentligt tilgængelige registre⁹⁹

Datatilsynet finder, at det som udgangspunkt er lovligt at indsamle, registrere, bearbejde og videregive personoplysninger indhentet fra offentligt tilgængelige registre som eksempelvis Statstidende, CVR, Bilbogen, Motorregistret o.l. Selvom det ikke nævnes direkte i tilsynets udtalelse, er der ikke tvivl om, at det er interesseafvejningsreglen som behandlingsgrundlag, der sigtes til¹⁰⁰.

Såfremt en dataansvarlig ønsker at anvende interesseafvejningsreglen, vil det være et moment der taler for behandling, hvis oplysningerne kan findes i de offentligt tilgængelige registre¹⁰¹. Dette kan skyldes, at oplysningerne er offentligt tilgængelige og kan fremsøges af enhver, hvorfor den registreredes interesse i at behandlingen ikke sker, er mere begrænset, og beskyttelseshensynet mindre.

I de forenede sager C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD), som omtales nedenfor i afsnit 3.9., anvendes den lignende formulering "offentligt tilgængelige kilder". I dommen angiver EU-Domstolen, at det kan indgå som moment i interesseafvejningen, om oplysningerne allerede er offentligt tilgængelige. Det må derfor antages, at et offentlig tilgængeligt register udgør en offentligt tilgængelig kilde i EU-domstolens forstand.

⁹⁷ Dette kommer også til udtryk i afgørelsen DT 2018-31-0977 (TDC's optagelse af telefonsamtaler), som omtales nedenfor i afsnit 3.10 og bilag 1. Der er tale om en videreførelse af tilsynets praksis efter PDL, idet samme opfattelse udtrykkes i DT 2002-215-0103 (Vedrørende optagelse af telefonsamtaler).

⁹⁸ Som det eneste eksempel nævnes: "(...) akut- og redningstjenester, hvor det også må antages at være af afgørende betydning for den registrerede, at kvaliteten af den "service", man modtager, når man kontakter den dataansvarlige, er i top". Vejledningen synes ikke så berigende på dette punkt.

⁹⁹

<https://www.datatilsynet.dk/emner/internet-og-apps/behandling-af-oplysninger-fra-offentligt-tilgaengelige-registre> (Besøgt 1. februar 2021).

¹⁰⁰ Dette understøttes af, at Datatilsynet på siden gør opmærksom på at den registrerede har ret til at gøre indsigelse mod behandlingen.

¹⁰¹ Dette kommer også til udtryk i afgørelserne DT 2001-215-0050 (Byrådsmedlemmer), DT 2018-31-0208 (Lassos offentliggørelse af oplysninger fra offentlige registre). Disse omtales nedenfor i afsnit 3.10 og bilag 1.

3.7. Ansættelsesforhold¹⁰²

Offentlige og private arbejdsgivere behandler store mængder personoplysninger. Både om ansøgere ifm. rekruttering, og om de ansatte under og efter ansættelsen. Ansættelsesforhold er et specifikt område som er særligt reguleret. Når der behandles personoplysninger om ansættelsesforhold vil DBL § 12, være det primære og foretrukne grundlag i dansk ret, mens DBF art. 6, stk. 1 litra a-f, kan anvendes subsidiært, såfremt førstnævnte ikke kan anvendes. DBL § 12, stk. 2 er en særlig interesseafvejningsregel, der kan anvendes, når den legitime interesse udspringer af loven eller kollektive overenskomster. Der vil være overlap, hvor behandlingssituationer kan støttes med hjemmel i begge regler, og her må det stå den private dataansvarlige frit, at vælge blandt de to behandlingsgrundlag¹⁰³. Datatilsynets vejledning om ansættelsesforhold er detaljeret, og i denne fremstilling gennemgås kun et uddrag af de situationer vejledningen omtaler, hvor DBF art. 6, stk. 1, litra f, og DBL § 12, stk. 2, kan anvendes som behandlingsgrundlag. Faglige organisationers og tillidsrepræsentanternes behandling af personoplysninger omtales ikke. Først beskrives DBL § 12, stk. 2 i følgende underafsnit, og herefter beskrives behandlingssituationerne.

3.7.1. DBL § 12, stk. 2 ("dansk arbejdsretlig interesseafvejningsregel")¹⁰⁴

Som tidligere nævnt giver Forordningen i DBF art. 88 medlemsstaterne mulighed for at fastsætte nærmere regler vedrørende ansættelsesforhold. Dette er i dansk ret indført gennem DBL § 12, hvor særligt stk. 2 er interessant, idet bestemmelsen har karakter af en interesseafvejningsregel. DBL § 12, stk. 2 har følgende ordlyd:

"Behandling af oplysninger som nævnt i stk. 1 må også finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, som udspringer af anden lovgivning eller kollektive overenskomster, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder går forud herfor."

Bestemmelsen skal læses i forlængelse af DBL § 12, stk. 1, hvorefter den gælder for behandling af personoplysninger ifm. ansættelsesforhold omfattet af DBF art. 6, stk. 1, og DBF art. 9, stk. 1, dvs. almindelige og følsomme personoplysninger. Det ses, at ordlyden er meget lig med interesseafvejningsreglen i DBF art. 6, stk. 1, litra f. Der er dog den væsentlige forskel, at reglen i DBL kun gælder legitime interesser der udspringer af anden lovgivning eller kollektive overenskomster. Der skal heller ikke

¹⁰² Datatilsynets vejledning: Databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold (december 2020).

¹⁰³ Dog kan den offentlige dataansvarlige ikke anvende Forordningens interesseafvejningsreglen, men alene bestemmelsen i DBL. Derimod vil den offentlige arbejdsgiver sommetider kunne anvende DBF art. 6, stk. 1, litra e, som behandlingsgrundlag.

¹⁰⁴ Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 219-220.

tages særligt hensyn til, om den registrerede er et barn, omend det ikke kan udelukkes, at det stadig vil indgå som moment. Den største forskel er imidlertid, at bestemmelsen også kan benyttes i den offentlige sektor, modsat Forordningens interesseafvejningsregel, som kun kan benyttes af private, jf. DBF art. 6, stk. 1, 2. afsnit.

Det følger af lovforslaget¹⁰⁵, at hensigten med bestemmelsen er at sikre, at der på det offentlige og private arbejdsmarked lovligt kan behandles personoplysninger før, under og efter ansættelsesforholdet, i samme omfang som hidtil. Bestemmelsen er tænkt som et supplerende behandlingsgrundlag i ansættelsesforhold, og kan således anvendes på samme måde som de andre behandlingsgrundlag i DBL §§ 6-8 og DBF art. 6 og 9. På tidspunktet før Forordningens ikrafttræden foregik der (i Danmark) i stor grad behandling af personoplysninger i ansættelsesforhold på baggrund af den tidligere interesseafvejningsregel i PDL § 6, stk. 1, nr. 7, selvom behandlingen ikke var nødvendiggjort af en arbejdsretlig forpligtelse, men på anden vis havde sin baggrund i fx en kollektiv overenskomst. Med DBL § 12, stk. 2 sikres det således, at dette lovligt kan fortsætte.

Bestemmelsen kan med mine egne ord, betegnes som en dansk arbejdsretlig interesseafvejningsregel, der supplerer de andre behandlingsgrundlag. Af bemærkningerne til § 12 i lovforslaget fremgår følgende: *"Sådan behandling kan fortsætte på baggrund af denne foreslåede interesseafvejningsregel i stk. 2, der svarer til reglen i forordningens artikel 6, stk. 1, litra f."* Det må derfor antages, at DBL § 12, stk. 2 skal fortolkes på samme måde som Forordningens interesseafvejningsregel, dog med den forskel, at den dataansvarliges og tredjemands legitime interesser er begrænset til interesser som udspringer af anden lovgivning og kollektive overenskomster. Det må derfor også antages, at ved anvendelsen DBL § 12, stk. 2, kan praksis efter DBF art. 6, stk. 1, litra f, også indgå, dog med en vis forsigtighed.

3.7.2. Behandlinger inden for ansættelsesforhold¹⁰⁶

Datatilsynets vejledning beskriver mange forskellige behandlingssituationer, hvor behandling vil kunne ske med hjemmel i DBL § 12, stk. 2 eller DBF art. 6, stk. 1, litra f (samt hvilke personoplysninger der typisk vil være tale om).

Arbejdsgiverens behandling under rekrutteringsprocessen

Under en rekrutterings- og ansættelsesproces kan der ske behandling af personoplysninger, inden der indgås en endelig ansættelseskontrakt. Under dette forløb vil behandling (hvis betingelserne er opfyldt) kunne ske efter DBF 6, stk. 1,

¹⁰⁵ Lovforslag nr. L 68, Fremsat den 25. oktober 2017 af justitsministeren, afsnit 2.3.8 og bemærkningerne til § 12 nederst.

¹⁰⁶ Datatilsynets vejledning: Databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold (december 2020).

litra f. DBL § 12, stk. 2 kan ikke anvendes, idet der på dette tidspunkt ikke består et ansættelsesforhold. Det kan eksempelvis være oplysninger som ansøgeren på eget initiativ har overladt, herunder jobansøgning, CV mv. Også indhentelse af referencer vedrørende ansøgeren vil efter en konkret vurdering kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Den omstændighed at en person søger en stilling, udgør i sig selv en personoplysning, der efter tilsynets opfattelse som udgangspunkt ikke kan videregives til andre uden samtykke. Derfor må indhentelse af oplysninger fra tidligere og nuværende arbejdsgivere normalt kun ske på baggrund af ansøgerens samtykke. Gennemførelsen af personlighedstest vil også kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, så længe der ikke indgår følsomme personoplysninger. Arbejdsgiveren vil også kunne indsamle og behandle offentligt tilgængelige oplysninger som ansøgeren selv har offentliggjort af sig selv, fx på sociale medier¹⁰⁷.

Der kan opstå situationer, hvor arbejdsgiveren også har behov for at behandle oplysninger om ansøgere som ikke blev ansat, hvorfor en arbejdsgiver kan have en legitim interesse i at opbevare personoplysningerne i noget efter tid efter at rekrutteringen er slut, fx i tilfælde af at arbejdsgiveren mødes med indsigelser om diskrimination eller fejl i ansættelsesprocessen. Sådant opbevaring vil som udgangspunkt blive betragtet som et sagligt formål¹⁰⁸. En arbejdsgiver kan endvidere have en interesse i at opbevare oplysninger om ansøgere mhp. senere ansættelse. Opbevaring til dette formål bør efter Datatilsynets opfattelse ske med ansøgerens samtykke frem for interesseafvejningsreglen.

Arbejdsgiverens behandling under ansættelsen

Basale oplysninger om medarbejderen kan registreres og opbevares med hjemmel i DBF art. 6, stk. 1, litra b, hvorfor interesseafvejningsreglen ikke bør anvendes på basale oplysninger. Som eksempler på typer af behandlinger der kan ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen nævnes derimod medarbejderudviklingssamtaler (idet der ofte anvendes skemaer), hvor formålet er at drøfte den enkelte medarbejders mulighed for faglig og personlig udvikling, medarbejdertilfredshedsundersøgelser, lederevalueringer, o.l., der ikke er lovpligtige eller følger af overenskomst.

Arbejdsgiveres offentliggørelse af oplysninger om medarbejdere

Arbejdsgivere kan have et ønske om at offentliggøre arbejdsrelaterede oplysninger om deres medarbejdere på virksomhedens hjemmeside o.l., fx navne, arbejdsområder og kontaktoplysninger. Offentliggørelse af sådanne oplysninger vil som udgangspunkt ikke kræve samtykke fra de ansatte, fordi oplysningerne må

¹⁰⁷ Såfremt der er offentliggjort følsomme personoplysninger af ansøgeren selv, kan DBF art. 9, stk. 2, litra e, anvendes.

¹⁰⁸ Smh. afgørelse DT 2019-41-0039 (Carlsbergs opbevaring af oplysninger om ansøgere), som omtales nedenfor i afsnit 3.10. og bilag 1.

anses for nødvendig information om arbejdspladsen, hvilket taler for behandling. Dog vil offentliggørelse om fx de ansattes private kontaktoplysninger såsom privatadresse, privat telefonnummer eller e-mail og oplysninger om fritidsinteresser eller andre oplysninger om medarbejderens private forhold, som hovedregel kræve samtykke, og her vil interesseafvejningen som udgangspunkt tale imod. Om offentliggørelse af medarbejderfotos på arbejdspladsens hjemmeside o.l., skriver Datatilsynet, at samtykke vil være at foretrække, men at det ikke kan udelukkes, at der i konkrete tilfælde, navnlig under hensyn til de funktioner den pågældende medarbejder udfører, vil kunne offentliggøres fotos med hjemmel i interesseafvejningsreglen¹⁰⁹.

Arbejdsgiverens interne brug og interne videregivelse, oplysninger om fratrædelse

På arbejdspladsens interne systemer, fx intranet o.l. vil interesseafvejningen oftest tale for behandlingen, da hensynet til de registrerede her er mindre end ved offentliggørelse på internettet. Vejledningen nævner b.l.a. anvendelse af medarbejderfotos, oplysninger om fravær¹¹⁰ og oplysninger om afskedigelser og fratrædelser. Arbejdsgiveren kan også have en interesse i at informere de ansatte om fratrædelser/afskedigelser, fx for at hindre uro og rygtedannelse på arbejdspladsen. Normalt må arbejdsgivers interesse i at informere de ansatte om ændringer i virksomhedens organisation, anses for at veje tungere end hensynet til den fratrådte medarbejder, ligesom det må tillægges betydning, at den pågældendes kollegaer ved efterfølgende selvsyn kan konstatere, at den pågældende ikke længere er ansat. Det vil på den baggrund være et væsentligt hensyn, at virksomheden kan orientere de ansatte om fratrædelsen, og den interne videregivelse af oplysninger om fratrædelse/afskedigelse vil derfor som udgangspunkt kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Det vil derimod som udgangspunkt ikke være nødvendigt til varetagelsen af dette formål, at give oplysning om baggrunden for afskedigelsen. Dog kan der være tilfælde, hvor tungtvejende hensyn taler for, at arbejdsgiveren kan videregive visse overordnede oplysninger om årsagen til afskedigelsen. Det vil her kunne tillægges betydning hvilken stilling den pågældende har haft, fx hvis der er tale om en leder.

Arbejdsgiverens kontrol med medarbejderne

Arbejdsgiveren kan ligeledes have en legitim interesse i at kontrollere medarbejderen gennem forskellige foranstaltninger. Vejledningen nævner som eksempler tv-overvågning¹¹¹, gps-overvågning af køretøjer til overvågning af transport af personer eller varer, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed spiller ind i vurderingen. Det samme gælder arbejdsgiveres logning af medarbejdernes brug af

¹⁰⁹ Her vil overvejelserne som omtalt i afsnit 3.4 ovenfor være relevante.

¹¹⁰ Herunder ferie/fridage og sygedage – så længe der ikke indgår følsomme personoplysninger.

¹¹¹ Der tillige skal overholde reglerne i lov Tv-overvågningsloven, lovbekendtgørelse 2007-10-11 nr. 1190 om tv-overvågning.

internet og interne it-systemer, samt efterfølgende gennemgang ved mistanke om misbrug. Tilsvarende gælder kontrol af e-mails, som har tilknytning til arbejdet. Også registrering af medarbejdernes komme- og gåtider, med det formål at påse om en aftalt arbejdstid efter ansættelseskontrakten overholdes, er en legitim interesse.

3.8. Behandling af personoplysninger som kurator ved konkurs¹¹²

Behandling af personoplysninger ifm. konkurs er et af de mere uberørte emner, hvilket skyldes at dette område, hverken i Forordningen eller DBL, er specifikt reguleret. Heller ikke Datatilsynet har udstedt vejledninger eller udtalt sig om emnet. Området er interessant, fordi det er et eksempel på, at en dataansvarlig, her kurator, risikerer at komme i klemme mellem de databeskyttelsesretlige regler på den ene side, over for hensynet til konkursloven og sikringen af kreditorer på den anden side.

Ved afsigelse af dekret, erstatter kurator skyldners ledelse, hvorved kurator ligeledes erstatter skyldner som dataansvarlig, hvilket indebærer, at kurator overtager personoplysninger fra den konkursramte virksomhed¹¹³. Under konkursbehandlingen behandler kurator eksempelvis oplysninger om virksomhedens ansatte, om kreditorer, potentielle købere af virksomheden eller enkeltaktiver. Kurators blotte opbevaring af personoplysninger udgør en behandling der kræver hjemmel, og det samme gælder videregivelse af oplysninger og indsamling af yderligere oplysninger.

Almindelige personoplysninger vil kurator som oftest kunne behandle på grundlag af DBF art. 6, stk. 1, litra c, eller DBF art. 6, stk. 1, litra f, interesseafvejningsreglen, idet behandlingen må anses for nødvendig for at forfølge en legitim interesse – som er den korrekte behandling af konkursboet¹¹⁴. Tungtvejende hensyn som taler for dette, er for det første, at et af de overordnede formål med konkursloven og konkursbehandling, er at afvikle skyldners virksomhed mhp. størst mulig fyldestgørelse af kreditorerne. For det andet, at kurator risikerer at kunne pådrage sig ansvar, hvis konkursbehandlingen ikke er foregået i overensstemmelse med reglerne i konkursloven¹¹⁵.

¹¹² ET.2019.22 "Kuratorpligter efter databeskyttelseslovgivningen" af Carsten Ceutz og Lars Lindencrone Petersen, Bech-Bruun. Der er tale om en artikel i Erhvervsjuridisk Tidsskrift, og ikke en vejledning fra Datatilsynet eller anden officiel myndighed. Artiklen er således alene udtryk for forfatterens opfattelse. Afsnittet er medtaget, eftersom der er tale om et område som ikke er reguleret i Forordningen eller DBL.

¹¹³ Carsten Ceutz og Lars Lindencrone Petersen antager, at kurator ikke har en selvstændig pligt til at undersøge om virksomheden forud for konkursen har overholdt databeskyttelseslovgivningen og om muligt rette op på mangler, men at kurator som dataansvarlig alene skal påse reglernes overholdelse efter overtagelsen.

¹¹⁴ Ved behandling af følsomme personoplysninger, CPR-numre og oplysninger om strafbare forhold må kurator sørge for at iagttage yderligere bestemmelser til behandling af disse, smh. afsnit 2.2. ovenfor.

¹¹⁵ Begge hensyn lagde Datatilsynet vægt på i DT 2003-2015-0131 (Konkursbo), idet kurator efter konkurslovens § 110, stk. 1, ved udførelsen af sit hverv skal varetage boets interesser, herunder sikre boets aktiver. Afgørelsen omtales nedenfor i afsnit 3.10. og bilag 1.

En problemstilling der nævnes, er kurators mulighed for at tilgå medarbejdernes oplysninger på deres computere, telefoner o.l., herunder deres mails. Artiklen er af den opfattelse, at kurators adgang til at gøre sig bekendt med disse oplysninger ikke rækker videre end virksomhedens (hvilket må sidestilles med den oprindelige arbejdsgiver). Såfremt denne opfattelse lægges til grund, må spørgsmålet kunne besvares ud fra Datatilsynets vejledning om ansættelsesforhold, som omtalt ovenfor i afsnit 3.7, og måske endda med hjemmel i den særlige interesseafvejningsregel i DBL § 12, stk. 2, hvis denne kan anvendes¹¹⁶.

I tilfælde hvor personoplysninger videregives må kurator være opmærksom på, om videregivelsen er en pligt der følger af loven eller ikke¹¹⁷. Vil kurator videregive oplysninger i tilfælde hvor der ikke er pligt efter loven, eller hvor videregivelsen omfatter oplysninger som ikke fremgår af bestemmelsens ordlyd, vil interesseafvejningsreglen efter omstændighederne kunne anvendes. Kurator bør dog generelt være tilbageholdende med at videregive oplysninger som ikke fremgår direkte af loven, og ved videregivelse af følsomme oplysninger, bør kurator være særlig opmærksom på nødvendigheden af videregivelse over for de modstående hensyn.

Ifm. med virksomhedsoverdragelse, vil der ofte blive anvendt due diligence-processer, hvor potentielle købere få adgang til ikke offentliggjorte virksomhedsoplysninger, herunder personoplysninger. Ved behandling af personoplysninger ved due diligence-processer vil interesseafvejningsreglen også efter omstændighederne kunne anvendes som behandlingsgrundlag¹¹⁸.

3.9. EU-domme

C-131/12 (Google Spain)

Borgeren Mario klagede til det spanske datatilsyn over en avis' og Googles behandling af personoplysninger om ham. Ved søgning af Marios navn på Google, kunne man finde links til to sider på avisens hjemmeside. Siderne indeholdt en annonce fra 1998, der nævner Marios navn ifm. en tvangsauktion over fast ejendom pga. gæld. Med klagen ønskede Mario for det første, at avisen blev pålagt at fjerne eller ændre siderne, således at oplysningerne ikke længere fremgik. For det andet, anmodede Mario om, at Google blev pålagt at fjerne eller skjule hans

¹¹⁶ Såfremt det modsat lægges til grund at kurators adgang ikke er den samme, er spørgsmålet om kurators adgang er videre eller mindre. Dette kan der ikke gives noget sikkert svar på. Det vil dog formentlig være et relevant moment i interesseafvejningen, der kan tale både for og imod behandling.

¹¹⁷ Det vil eksempelvis være uproblematisk for kurator at videregive oplysninger til skifteretten og kreditorer efter KL § 125, idet kurator her pålægges en pligt. Her er behandlingsgrundlaget ikke interesseafvejningsreglen, men en retlig forpligtelse, jf. DBF art. 6, stk. 1, litra c.

¹¹⁸ Taler interesseafvejningen imod, kan sælger som yderligere foranstaltning pseudonymisere personoplysningerne, smh. ovenfor afsnit 3.2.2., eller helt anonymisere dem.

personoplysninger i søgemaskinen, således at artiklerne ikke længere fremgik af søgeresultaterne ved søgning på hans navn.

Domstolen fastslår i svaret til det første præjudicielle spørgsmål, at Direktivet finder anvendelse, og at Google er registeransvarlig¹¹⁹. Videre lægger Domstolen til grund, at Googles behandlingsgrundlag for den givne behandling, er interesseafvejningsreglen¹²⁰. Det understreges, at ved afvejningen skal der tages hensyn til vigtigheden af den registreredes rettigheder, som følger af EU-charterets art. 7 og 8, som vedrører privatlivets fred og ret til beskyttelse af personoplysninger¹²¹.

Det er Domstolens opfattelse, at søgning på en fysisk persons navn i en søgemaskine i betydelig grad påvirker dennes grundlæggende rettigheder til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger¹²², eftersom: *"(...) denne behandling gør det muligt for enhver internetbruger at få en resultatliste med en struktureret oversigt over de oplysninger vedrørende denne person, der kan findes på internettet, som potentielt kan vedrøre flere forskellige aspekter af denne persons privatliv, og som uden denne søgemaskine ikke, eller kun med stort besvær, ville kunne sammenkædes, og således fastlægge en mere eller mindre detaljeret profil af personen. Virkningen af indgrebet i nævnte rettigheder for den berørte person forstærkes endvidere som følge af den vigtige rolle, som internettet og søgemaskinerne har i det moderne samfund, hvilket giver oplysningerne på en sådan resultatliste en allestedsnærværende karakter"*.

Henset til at sådan behandling er omfattende finder Domstolen, at alene søgemaskiners økonomiske interesser i at behandle oplysninger ikke vejer tungere end de registreredes interesser og rettigheder, eftersom behandlingen potentielt kan være indgribende for de registrerede. Imidlertid har også internetbrugerne (som kan sidestilles med offentligheden, og med tredjemænd i bestemmelsens forstand) en legitim interesse i, at kunne anvende søgemaskinerne til at finde oplysninger på personer. Domstolen finder, at også disses interesse skal afvejes over for den registreredes interesser og rettigheder¹²³. Domstolen udtaler følgende: *"For så vidt som fjernelsen af link i resultatlisten alt efter den omhandlede oplysning kan have betydning for den legitime interesse hos internetbrugere, der potentielt har interesse i at have adgang til den pågældende oplysning, skal der i situationer som den i hovedsagen omhandlede imidlertid foretages en rimelig afvejning af bl.a. denne interesse og denne persons grundlæggende rettigheder i medfør af chartrets artikel 7 og 8. Selv om rettighederne for den berørte person, der er beskyttet ved disse artikler,*

¹¹⁹ C-131/12 (Google Spain), præmis 100. Registeransvarlig er den tidligere betegnelse som anvendes i Direktivet, mens den nuværende betegnelse, dataansvarlig, anvendes i Forordningen.

¹²⁰ C-131/12 (Google Spain), præmis 73.

¹²¹ C-131/12 (Google Spain), præmis 74.

¹²² C-131/12 (Google Spain), præmis 80.

¹²³ C-131/12 (Google Spain), præmis 81.

ganske vist også generelt vejer tungest i forhold til internetbrugernes interesse, kan denne afvejning dog i særlige tilfælde afhænge af den pågældende oplysnings art, og hvor følsom den er for den berørte persons privatliv, samt offentlighedens interesse i at råde over denne oplysning, hvilket bl.a. kan variere, alt efter hvilken rolle denne person har i det offentlige liv.”

I afvejningen skal der således tages hensyn til oplysningernes art, og offentlighedens interesse i at råde over disse, hvilket kan variere alt efter personens rolle i det offentlige liv. Med andre ord vil oplysningernes karakter, og hvilken person der konkret er tale om, have betydning for afvejningen, idet offentligheden kan have en interesse i oplysninger om eksempelvis kendte politikere, kendisser, skuespillere, sportsudøvere osv. Dog skal der foretages en konkret vurdering i hvert tilfælde, til trods for at den berørte persons rettigheder “ganske vist” generelt vejer tungere end internetbrugernes/offentlighedens interesse.

Endelig understreger Domstolen, at der skal sondres mellem søgemaskinerne og indehaverne af de pågældende hjemmesider (søgeresultaterne), som udgør forskellige registeransvarlige¹²⁴. Der vil derfor kunne forekomme tilfælde, hvor en hjemmeside kan behandle personoplysninger på baggrund af interesseafvejningsreglen, mens søgemaskiner ikke kan – og omvendt. Det skyldes for det første, at de legitime interesser kan være forskellige, og for det andet, at behandlingerne har forskellige konsekvenser for de registrerede, navnlig ift. deres privatliv.

C-212/13 (František Ryneš)

František Ryneš havde anbragt et overvågningskamera under tagskægget på sin familiebolig. Kameraet filmede indgangen til huset, den offentlige vej og indgangen til genboens hus. Den eneste årsag til, at Ryneš havde opsat systemet var, at han ønskede at beskytte sin familie og sin ejendom. Både Ryneš selv og hans familie havde nemlig igennem flere år været udsat for angreb fra en ukendt person, som det aldrig var lykkedes at identificere, ligesom vinduerne i familieboligen gentagne gange var blevet smadret.

Uden at tage stilling til, om behandlingen konkret kunne støttes på et behandlingsgrundlag, udtalte Domstolen generelt om interesseafvejningsreglen, at det i givet fald ville være muligt at tage hensyn til Ryneš’ legitime interesse, som i den konkrete situation bestod i, at beskytte denne selv og dennes familie, og ejendom, sundhed og liv.¹²⁵ Dette må skulle tages til udtryk for, at en sådan interesse er legitim og kan hjemle behandling, ligesom der må kræves tungtvejende modhensyn, hvis interesseafvejningen skal tale imod behandling.

¹²⁴ C-131/12 (Google Spain), præmis 86.

¹²⁵ C-212/13 (František Ryneš), præmis 34.

C-582/14 (Breyer)

Patrick Breyer havde besøgt de tyske forbundsinstitutioners hjemmesider. Disse hjemmesider oplyste, at de besøgendes ip-adresser og søgninger på hjemmesiden blev registreret og gemt i logfiler. Dette begrundedes med, at det ville være muligt at forfølge "angribere" af hjemmesiderne strafferetligt.

Breyer anlagde sag med påstand om, at Forbundsrepublikken Tyskland skulle forbydes at opbevare de besøgendes søgninger og ip-adresser, eftersom institutionerne alene skulle stille aktuel information til rådighed, og eftersom opbevaringen ikke var nødvendig til genetablering i tilfælde af funktionssvigt. Det fulgte af en bestemmelse i tysk ret, at udbydere af online-medietjenester kun må indsamle og anvende personoplysninger om brugere af tjenesten uden disses samtykke, hvis oplysningerne er nødvendige for at give adgang til og afregne den konkrete brug af tjenesten.

Domstolen udtalte, at de tyske forbundsinstitutioner som udbydere af tjenesten, tillige kunne have en legitim interesse i at sikre de nævntes siders funktionsdygtighed¹²⁶. Dette kan fortolkes således, at det udgør en legitim interesse at logge de besøgendes ip-adresser mm., mhp. at kunne forfølge disse i tilfælde af cyberangreb o.l. Herefter slog Domstolen fast, at den tyske bestemmelse var i strid med Direktivet, eftersom den afskar muligheden for at foretage en konkret vurdering af om behandling lovligt kunne ske via interesseafvejningsreglen. Den tyske bestemmelse bevirkede nemlig, at mange behandlinger ville blive udelukket uden at tillade et andet resultat som følge af en konkret vurdering¹²⁷. Domstolen udtalte følgende: *"I denne henseende skal det ligeledes bemærkes, at det nævnte direktivs artikel 7, litra f), er til hinder for, at en medlemsstat kategorisk og generelt udelukker muligheden for behandling af visse kategorier af personoplysninger uden at tillade en afvejning af de i en konkret sag foreliggende modstående rettigheder og interesser. En medlemsstat kan således ikke for disse kategorier definitivt foreskrive resultatet af afvejningen af de modstående rettigheder og interesser uden at tillade et anderledes resultat som følge af særlige omstændigheder i det konkrete tilfælde"*.

C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD)

I disse sager havde ASNEF og FECEMD anlagt forvaltningsretligt søgsmål med påstand om, at flere bestemmelser i den spanske lovgivning var i strid med Direktivet. Blandt de anfægtede bestemmelser var en regel, som blev anset for at modificere, og dermed være i strid med interesseafvejningsreglen. I spansk ret var indført en yderligere betingelse for at interesseafvejningsreglen kunne anvendes, nemlig at de behandlede oplysninger fremgik af offentligt tilgængelige kilder.

¹²⁶ C-582/14 (Breyer), præmis 60.

¹²⁷ C-582/14 (Breyer), præmis 62.

Domstolen udtalte, at Direktivet skal fortolkes således, at bestemmelsen (interesseafvejningsreglen) er til hinder for, at der i national ret indføres yderligere betingelser, for at den kan anvendes¹²⁸. Det understreges meget præcist, idet Domstolen finder at: *“(...) medlemsstaterne hverken kan tilføje nye principper vedrørende grundlaget for behandling af oplysninger i artikel 7 i direktiv 95/46 eller fastsætte supplerende krav, som ændrer rækkevidden af et af de seks principper, der er fastsat i denne artikel.”*¹²⁹

Derimod finder Domstolen generelt, at det ved selve interesseafvejningen kan indgå som et moment, om oplysninger allerede fremgår af offentlige kilder, hvilket må antages at tale for behandling¹³⁰. Modsat hertil fremhæver Domstolen, at når oplysningerne fremgår af kilder, som ikke er offentligt tilgængelige, skal dette ligeledes indgå i afvejningen, hvilket vil trække i den modsatte retning¹³¹. Endelig slås fast, at der ikke er noget til hinder for, at medlemsstaterne fastsætter generelle retningslinjer ved udøvelsen af skønnet ved interesseafvejningen¹³².

C-13/16 (Rīgas satiksme)

I december 2012 skete et færdselsuheld i Riga. En taxachauffør havde standset taxaen i vejkanten, og da en trolleybus fra Rīgas satiksme kørte op på siden af taxaen, åbnede taxapassageren døren, som ramte og beskadigede trolleybussen. Efter uheldet blev der indledt en administrativ forseelsessag og optaget rapport. Taxaselskabets forsikringssselskab ville ikke dække skaden på bussen, eftersom uheldet skyldtes passagerens og ikke chaufførens adfærd, hvorfor Rīgas måtte gøre kravet gældende mod passageren.

Rīgas henvendte sig herefter til det nationale politi og anmodede om at få udleveret en række oplysninger om uheldet, herunder oplysninger om passagerens for- og efternavn, identifikationsnummer og adresse, samt genpart af chaufførens og passagerens forklaringer vedrørende ved uheldet. Rīgas præciserede over for politiet, at oplysningerne alene ville blive anvendt med henblik på at anlægge et civilt søgsmål. Det nationale politi imødekom delvist Rīgas anmodning, idet de videregav passagerens for- og efternavn, men afslog at videregive dennes identifikationsnummer og adresse, og fremsendte heller ikke genpart af forklaringerne. Rīgas havde derfor ikke fornødne oplysninger til at indlede et civilt søgsmål.

Det præjudicielle spørgsmål var, om Direktivets formulering af interesseafvejningsreglen “behandling er nødvendig” fører til, at politiet havde pligt

¹²⁸ C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD), præmis 49.

¹²⁹ C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD), præmis 32.

¹³⁰ C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD), præmis 44.

¹³¹ C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD), præmis 45.

¹³² C-468/10 og C-469-10 (ASNEF og FECEMD), præmis 46.

til at videregive de nødvendige oplysninger til Rīgas, således at disse kunne anlægge sag. Domstolen slår fast, at for- og efternavn på passageren ikke var tilstrækkelige oplysninger til at anlægge sagen, hvorfor behandling af de yderligere oplysninger om adresse og identifikationsnummer var nødvendig¹³³. Videre udtaler Domstolen, at interesseafvejningsreglen ikke skal fortolkes således, at den fastsætter en pligt til at videregive personoplysninger til en tredjemand, for at denne kan anlægge et civilt søgsmål mod den, som oplysningerne vedrører. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at en sådan videregivelse kan gøres pligtig i medfør af national ret¹³⁴. Domstolen udtaler, at også den registreredes alder bør indgå som moment i interesseafvejningen¹³⁵. Dog fandt Domstolen ikke, at det i den konkrete sag ville forekomme begrundet af afslå videregivelsen af personoplysningerne, alene med den begrundelse, at skadevolderen var et barn¹³⁶.

En fortolkning af disse præmisser giver det indtryk, at i en situation hvor eksempelvis en skadelidt ønsker at behandle oplysninger for at kunne anlægge et civilt søgsmål, er der tale om en stærk legitim interesse, som kræver tungtvejende modhensyn, for at interesseafvejningen skal tale imod behandling, og det gælder, selv hvis den registrerede er et barn. Endvidere må det antages, at interesseafvejningsreglen ikke i sig selv fastsætter en pligt for en dataansvarlig til at videregive personoplysninger til andre, der selv ønsker at forfølge en legitim interesse på baggrund af bestemmelsen.

3.10. Datatilsynets afgørelser

Følgende analyse omfatter udvalgte afgørelser tilbage fra år 2000 under Direktivet (historiske afgørelser), såvel som nye afgørelser under Forordningen. Analysen efterlader det indtryk, at der er en forholdsvis lempelig adgang til at behandle personoplysninger på baggrund af interesseafvejningsreglen, eftersom behandlingen i størstedelen af sagerne var lovlig. Ligeledes illustrerer afgørelserne, at der er mange forskellige former for legitime interesser, der kan forfølges. Ved læsning af følgende afgørelser omhandlende interesseafvejningsreglen fra Datatilsynet, er der flere vigtige ting at have for øje.

For det første vedrører sagerne enten en påtænkt behandling eller en aktuel behandling. Ved påtænkte behandlinger retter en dataansvarlig henvendelse til

¹³³ C-13/16 (Rīgas satiksme), præmis 30.

¹³⁴ C-13/16 (Rīgas satiksme), præmis 34. Folketingets ombudsmands konkluderer allerede i FOB2009-5-1, at interesseafvejningsreglen ikke medfører en sådan pligt. Dog understreges det, at den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning kan medføre en pligt for det offentlige til at videregive oplysninger til en dataansvarlig, medmindre det offentlige kan begrunde at lighedsgrundsætningen ikke er tilsidesat.

¹³⁵ Dette hensyn er præciseret i den nuværende formulering af interesseafvejningsreglen i Forordningen, idet det nu fremgår direkte af ordlyden at der særligt skal lægges vægt på om den registrerede er et barn.

¹³⁶ C-13/16 (Rīgas satiksme), præmis 33.

Datatilsynet for at opnå vejledning om indretningen og lovligheden af en behandling, hvorefter Datatilsynet udtaler sig vejledende herom. I disse sager har Datatilsynets afgørelser karakter af forhåndsbeskeder¹³⁷, og det må ved læsning konkret vurderes, om de er bindende for den dataansvarliges senere behandling eller ikke. Andre af Datatilsynets afgørelser vedrører en aktuell behandling, hvor sagen indledes ved Datatilsynets kontrol/tilsynsbesøg eller på baggrund af en klage. Ved aktuelle behandlinger afgør Datatilsynet konkret, om den pågældende behandling er lovlig. Det må antages, at sager omhandlede aktuelle behandlinger, som udgangspunkt har større værdi, eftersom der ikke er tale om en teoretisk behandling (der måske ikke påbegyndes, eller hvis fremgangsmåde ændres), men en igangværende behandling som er nemmere at forholde sig til, og hvor flere relevante momenter måske kommer til syne.

For det andet skal sager, hvor den dataansvarlige er en offentlig myndighed, læses med en vis forsigtighed, eftersom disse ikke længere kan anvende interesseafvejningsreglen efter Forordningen¹³⁸. De samme momenter og hensyn vil stadig kunne inddrages ved anvendelse af bestemmelsen efter Forordningen, men det er ikke givet at udfaldet nødvendigvis vil være det samme, da en offentlig og privat dataansvarligs formål og interesser ikke altid kan bedømmes ens.

For det tredje er der ved overgangen til Forordningen sket en ændring af, hvilke personoplysninger der defineres som følsomme. Det ses nemlig af ordlyden af DBF art. 9, stk. 2, at det nu også omfatter genetiske data, og biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, hvilket det ikke tidligere gjorde under Direktivets art. 8, stk. 1 og PDL § 7, stk. 1. Dette indebærer dels, at den dataansvarlige i dag vil skulle have hjemmel i både DBF art. 6, stk. 1 og DBF art. 9, stk. 2, smh. afsnit 2.2. ovenfor, dels at interesseafvejningen taler mere imod behandling, eftersom der er tale om mere beskyttelsesværdige personoplysninger¹³⁹.

For det fjerde, forekommer det ofte, at Datatilsynet udtaler, at den pågældende behandling generelt vil være lovlig på baggrund af interesseafvejningsreglen, men at der i den foreliggende sag er omstændigheder som gør, at den konkrete behandling ikke er lovlig¹⁴⁰. For så vidt angår disse sager, kan det med en vis forsigtighed udledes, at behandlingen ville være lovlig, hvis omstændighederne ikke forelå, eller hvis den dataansvarlige udbedrede dem.

¹³⁷ <https://denstoredanske.lex.dk/forh%C3%A5ndsbesked> (Besøgt d. 1. april 2021).

¹³⁸ Såfremt der er tale om ansættelsesforhold, vil DBL § 12 derimod efter omstændighederne kunne anvendes, smh. ovenfor afsnit. 3.7.

¹³⁹ I sager hvor der indgår personoplysninger om straffedomme og lovovertrædelser, og oplysninger om CPR-numre, vil den dataansvarlige ligeledes skulle være opmærksom på at iagttage de særlige regler der gælder for disse, smh. afsnit 2.2., og at disse regler kan være ændret ved Forordningen.

¹⁴⁰ Eksempelvis DT 2007-213-0022 (Banks videoovervågning af hæveautomat), DT 2003-322-0044 (Oplysninger om muligt forurenede ejendomme) og DT 2003-211-0053 (Oplysninger om opsagt medarbejder).

Endeligt, og muligvis mest væsentligt, sonderer Datatilsynet i deres afgørelser ikke tydeligt mellem interesseafvejningsreglens 3 betingelser. Når Datatilsynet udtaler sig om en behandling, kommer med en begrundelse, eller når de angiver, hvad der er lagt vægt på, vil det sjældent fremgå, om de har forholdt sig til betingelsen om nødvendighed, til den dataansvarliges berettigede/legitime¹⁴¹ interesse, selve interesseafvejningen, eller om de forholder sig til behandlingens lovlighed (og dermed de 3 betingelser) i sin helhed. I de afgørelser hvor Datatilsynet statuerer, at en behandling ikke kan ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, må læseren selv skulle fortolke, hvilke af de 3 betingelser der ikke er opfyldt, hvilket dog som oftest ikke vil være vanskeligt. Hertil skal bemærkes, at Datatilsynet i mange afgørelser, foruden stillingtagen til om behandling er lovlig i medfør af interesseafvejningsreglen, tillige udtaler, at særlovgivningen eller et behandlingsprincip er overtrådt. Særligt principperne i DBF art. 5, stk. 1, litra a, b og c¹⁴², ses at være overtrådt ofte. Overtrædelse af principperne har karakter af fejl fra den dataansvarliges side, og vil ofte kunne afhjælpes, således at behandlingen faktisk vil være lovlig. Andre eksempler på formelle fejl fra den dataansvarlige side, er tilfælde hvor den dataansvarlige slet ikke har tænkt over, at denne skulle iagttage Forordningen, og derfor ikke har forholdt sig hertil, og tilfælde hvor formålet kunne være opnået helt uden at oplysningerne udgjorde personoplysninger.

Ved læsning af afgørelserne fra Datatilsynet, vil det kunne iagttages, at der er nogle overordnede temaer der går igen, dog med forskellige problemstillinger. Det er ligeledes tydeligt, at afgørelserne har dannet grundlag for Datatilsynets senere vejledninger og emner, som kan findes på deres hjemmeside. Analysen vil derfor blive inddelt i afsnit efter deres tema, og med underafsnit hvor det skønnes relevant. Der er tale om en grovere inddeling, som alene er udtryk for min egen klassificering. Nogle af afgørelserne kan henføres under flere temaer, og kan derfor godt blive omtalt flere gange. De afgørelser som ikke skønnes at høre under et overordnet tema, omtales samlet i et afsnit til sidst. Resumeer af samtlige afgørelser kan findes i bilag 1, hvor afgørelserne gengives mere detaljeret. For at opnå den mest fyldestgørende forståelse af de sager der gennemgås, må der dog opfordres til at læseren læser selve afgørelserne, som kan findes på Datatilsynets hjemmeside¹⁴³.

¹⁴¹ Direktivet anvender i art. 7, litra f, formuleringen "legitim interesse", hvorimod dette er implementeret i PDL § 6, stk. 1, nr. 7 som "berettiget interesse", hvilket er den formulering der anvendes i Datatilsynets historiske afgørelser. I Forordningen anvendes tilsvarende formuleringen "legitim interesse". Ordvalget er uden betydning, og en sondring er derfor ikke nødvendig.

¹⁴² Svarende til PDL § 5, stk. 1-3 i de historiske afgørelser.

¹⁴³ De nye afgørelser på: <https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/afgoerelser>, mens de historiske afgørelser findes i arkivet på: <https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/historiske-afgoerelser> (begge link besøgt og virker pr. 6. april 2021).

3.10.1. Overvågning (video, GPS, live-transmission, mv.)

*Video-overvågning*¹⁴⁴

Der findes talrige afgørelser, hvor Datatilsynet forholder sig til lovligheden af videoovervågning. Her er interesseafvejningsreglen i størstedelen af tilfældene det foretrukne behandlingsgrundlag, hvilket har den naturlige forklaring, at det ikke er praktisk muligt at indhente gyldigt samtykke fra samtlige af de personer, som måtte optræde på optagelser o.l. Fælles for mange af afgørelserne er, at der forfølges legitime interesser, og at den dataansvarlige kan fremføre vægtige grunde, både for at behandlingen er nødvendig, og for at interesseafvejningen taler for behandling. Det kommer dog også til udtryk, at dataansvarlige særligt skal være opmærksom på at iagttage principperne om proportionalitet og dataminimering, ved at sikre, at der ikke overvåges flere områder end nødvendigt, og ved at sikre, at optagelserne ikke lagres længere tid end strengt nødvendigt, dvs. princippet om opbevaringsbegrænsning. Det er ligeledes mest hensigtsmæssigt, hvis lagrede optagelser kun er tilgængelige for en afgrænset gruppe personer. På offentlige områder vil hensynet til at sikre borgernes tryghed og til at forebygge og opklare kriminalitet være en legitim interesse der vejer særligt tungt i interesseafvejningen, hvilket ofte vil overstige borgernes interesser i ikke at blive overvåget.

I to sager angående videoovervågning af kommunens institutioner, herunder rådhuset, skoler, daginstitutioner, biblioteker, genbrugspladser mv.,¹⁴⁵ var formålet at forebygge indbrud, hærværk mv., samt tilføre kommunens ansatte såvel som borgerne tryghed. Datatilsynet fremhævede, at kameraerne ikke skulle fokusere på mere end nødvendigt, hvorfor overvågningen ikke skulle omfattede offentlige veje og stier, men alene kommunens egne ejendomme.

I en sag om videoovervågning i S-toge¹⁴⁶ fremhævede DSB, at en lignende ordning i Sverige væsentligt havde reduceret mængden af hærværkskriminalitet. DSB gjorde også opmærksom på, at de ved lov var pålagt at sikre sikkerhed på jernbaneområderne, og oplyste at optagelserne automatisk blev overskrevet efter 7 dage, medmindre de blev udskilt manuelt.

Videoovervågning af en sluse¹⁴⁷, hvor formålet var at sikre sikker besejling og betjening af sluserne, er også et eksempel på en lovlig behandling. Det var alene slusens medarbejdere som kunne se optagelserne, som ikke blev lagret, men alene

¹⁴⁴ Overvågning med kameraer er tillige reguleret i Tv-overvågningsloven, lovbekendtgørelse 2007-10-11 nr. 1190 om tv-overvågning.

¹⁴⁵ DT 2003-313-0149 og DT 2004-52-2442.

¹⁴⁶ DT 2003-42-0523.

¹⁴⁷ DT 2007-54-0157.

transmitteret live. Optagelserne blev heller ikke videregivet til andre, hvilket heller ikke var nødvendigt for at opfylde formålet

Angående privat overvågning kan nævnes en sag¹⁴⁸, hvor det var lovligt for en supermarkeds kæde at videoovervåge sine butikker. Det var kun betroede medarbejdere som havde adgang til optagelserne. Også her blev optagelserne løbende overskrevet og slettet af nye optagelser. Datatilsynet udtalte generelt, at optagelser løbende bør slettes, og kun bør opbevares i en kortere periode, som ikke burde overstige 30 dage¹⁴⁹.

I en særlig interessant sag¹⁵⁰ havde Topdanmark foretaget observationer og videooptagelser af en skadelidt, eftersom Topdanmark havde konkret mistanke om forsikringssvindel. Skadelidte havde bl.a. undladt at give visse oplysninger. Datatilsynet sonderer mellem de forskellige former for behandling der fandt sted, og fandt at dele af behandlingen, nemlig optagelsen af videoerne og videregivelsen af disse, var nødvendig for at belyse Arbejdsskadestyrelsens fastsættelse af erhvervsevnetab, og for at Topdanmark kunne varetage sin interesse ifm. fastsættelsen af erstatningsbeløbet. Disse dele var derfor lovlige. To andre dele af behandlingen var dog ulovlige. For det første optagelser hvor observatøren havde filmet ind i skadelidtes private hjem, hvilket var i strid med straffeloven § 264 a. For det andet en del af behandlingen, hvor observatøren skriftligt noterede visse af skadelidtes handlinger, som var uden relevans for at fastslå erhvervsevnetabet, hvilket var i strid med princippet i PDL § 5, stk. 2. Afgørelsen viser altså, at det i særlige tilfælde kan være lovligt fysisk at følge samt overvåge andre uden deres vidende, med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Det må dog klart antages at være undtagelsen, idet det kræver tungtvejende grunde. Dog omfatter sådan overvågning kun frit tilgængelige steder, og ikke private områder, hvilket kan være i strid med reglerne i straffeloven.

I anden interessant sag havde en bank videregivet videooptagelser af en hæveautomat til politiet¹⁵¹. Datatilsynet udtaler indledningsvist, som det også vides fra andre afgørelser om videoovervågning, at da formålet er at forebygge overfald, røveri og misbrug af dankort mv., har behandlingen i almindelighed hjemmel i interesseafvejningsreglen. Imidlertid var hæveautomatens ur ikke synkroniseret med overvågningskameraet, hvorfor banken fejlagtigt havde videregivet optagelser af en uskyldig person, og ikke gerningsmanden, til politiet. Optagelserne blev senere vist i en tv-udsendelse. Datatilsynet fandt, at bankens konkrete behandling var urigtig og

¹⁴⁸ DT 2001-211-0027.

¹⁴⁹ Denne opbevaringsperiode bør dog fortolkes med en vis forsigtighed, eftersom afgørelsen er tilbage fra år 2001, og Datatilsynet kan have ændret sin opfattelse siden.

¹⁵⁰ DT 2012-213-0047.

¹⁵¹ DT 2007-213-0022.

vildledende, hvorfor den var i strid med princippet om rigtighed i PDL § 5, stk. 4, hvilket tilsynet fandt meget kritisabelt. Det fremgår ikke med tydelighed af afgørelsen, om princippet er overtrådt isoleret set i forhold til videregivelsen til politiet, eller om den også omfatter selve overvågningen med kameraet. Under alle omstændigheder viser afgørelsen, at den dataansvarlige ved behandling som kan have betydelige negative konsekvenser for en registreret, skal sikre sig, at behandlede oplysninger er korrekte. Der er således ingen tvivl om, at behandlingen i den konkrete sag havde været lovlig, såfremt oplysningerne var retvisende. Såfremt behandlede oplysninger er urigtige eller vildledende i en sådan udstrækning, at Datatilsynet statuerer en overtrædelse af princippet om rigtighed, kan behandling ikke ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

GPS-overvågning¹⁵²

Datatilsynet har i en sag taget stilling til lovligheden af et taxaselskabs GPS-overvågning af medarbejderne¹⁵³. Taxaselskabet anførte flere vægtige grunde, herunder hensynet til at effektivisere arbejdet ved bestillingscentralen, at kunne afgøre kundeklager, at sikre chaufføren hvis denne slog alarm, og at kunne underbygge mistanker om "lommeture". Taxaselskabet havde imidlertid overtrådt princippet om proportionalitet og dataminimering, jf. PDL § 5, stk. 3, idet overvågningen foregik konstant, selv i pauser og uden for vagt. Afgørelsen viser, at som ved tv-overvågning, skal den dataansvarlige begrænse overvågningen til det til formålet nødvendige. GPS-overvågning vil derfor også efter omstændigheder være lovligt.

Live-transmission

Selvom formålet med live-transmission ikke specifikt er at overvåge mhp. kontrol, forebyggelse af kriminalitet og deslige, er det stadig indirekte muligt at overvåge den lokalitet som transmitteres live, hvorfor der kan argumenteres for, at det kan antage en vis karakter af overvågning. Der kan dog opstilles en formodning for, at live-transmission generelt bedømmes strengere end "traditionel" overvågning, hvilket skyldes at transmission potentielt kan gøres offentligt tilgængeligt for alle (eller en lukket, begrænset gruppe personer), mens overvågning typisk kun opbevares og tilgås af den dataansvarlige selv.

I en sag ønskede et amtscenter¹⁵⁴ at transmittere Vidåslusen live på deres hjemmeside¹⁵⁵. Formålet var at give elever i Norden adgang til geografisk unikke

¹⁵² Straffeloven indeholder en bestemmelse om GPS-overvågning, § 264 b. Overtrædelsen af denne bestemmelse medfører at behandling altid er ulovlig.

¹⁵³ DT 2012-211-0038.

¹⁵⁴ Begrebet amt kan forekomme i afgørelser fra før kommunalreformen og regionsopdelingen i 2007. Tidligere var landet inddelt i amter, som hver kommune hørte under og som lededes at et folkevalgt amtsråd. Amterne blev nedlagt med kommunalreformen, samtidig med at der i stedet blev oprettet 5 regioner, smh. Karsten Revsbech m.fl.: Forvaltningsret almindelige emner, 6. udg., 2016, s. 55 ff.

steder, og at kunne studere området og sammenligne vejr- og vandforhold mv. Datatilsynet fandt, at området var et offentligt tilgængeligt natur- og udflugtsområde af stor interesse, hvor man som besøgende har en berettiget forventning om at kunne færdes, uden at blive transmitteret og offentliggjort live på internettet, og at amtscentret ikke havde anført tilstrækkeligt tungtvejende grunde til, at de besøgende burde tåle den pågældende behandling.

I en anden sag ønskede en pub at transmittere livevideo på deres hjemmeside¹⁵⁶. Formålet var at kunne markedsføre sig. Transmissionen omfattede kun en del af baren, og det ville blive skiltet tydeligt, at denne del blev transmitteret. Datatilsynet bemærker indledningsvist, at indsamlingen og videregivelsen af personoplysninger via et kamera mhp. markedsføring af pubben på internettet ikke levede op til kravet om et sagligt formål, jf. PDL § 5, stk. 2. I forhold til interesseafvejningen udtalte Datatilsynet, at gæster ville kunne føle det ubehageligt, at man på internettet kunne se, at disse befandt sig på en pub, og at interesseafvejningen derfor ikke faldt ud til fordel for pubben¹⁵⁷.

Anderledes faldt det ud i en sag om live-transmission af gudstjenester¹⁵⁸. Ribe Stift ønskede at transmittere live fra nogle af kirkerne. Formålet med transmissionen var at give personer, som var forhindret i at være fysisk til stede i kirken, mulighed for at følge de kirkelige handlinger. Billederne ville blive vist på skærme i kirken, ligesom de ville blive videresendt til de lokale plejehjem. Datatilsynet udtalte generelt, at det kunne tillægges vægt, at der var offentlig adgang til alle i kirken, og at transmissionen kun var påtænkt en begrænset modtagerkreds ud over de tilstedeværende. Behandlingen kunne derfor ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

Automatisk registrering og opbevaring af nummerplader

Et parkeringsselskab anvendte et system som automatisk registrerede nummerpladen på biler, når de kørte ind og ud af parkeringsanlægget¹⁵⁹. Datatilsynet udtalte generelt, at parkeringsselskaber efter omstændighederne vil kunne registrere bilers nummerplader, idet selskaberne kan have en berettiget interesse i at kunne rette krav og forfølge disse, når der ikke betales for parkering i henhold til den opslåede skiltning. Datatilsynet udtalte imidlertid kritik af selskabets slettefrister. Nummerpladeoplysninger om biler der havde parkeret gratis, blev opbevaret i 15 måneder, og for biler som havde betalt korrekt eller manglede

¹⁵⁵ DT 2003-322-0043.

¹⁵⁶ DT 2002-631-0086.

¹⁵⁷ Denne vurdering ses at stemme overens med Datatilsynets udtalelse om offentliggørelse af billeder på internettet med hjemmel i interesseafvejningsreglen, smh. afsnit 3.4. ovenfor, hvor Datatilsynet finder at offentliggørelse af billeder af besøgende på bar, natklub, diskotek o.l., normalt vil kræve samtykke.

¹⁵⁸ DT 2012-228-0006.

¹⁵⁹ DT 2015-631-0122.

betaling, blev oplysningerne gemt i 5 år. Datatilsynet fandt ikke, at oplysninger om biler der havde parkeret gratis, burde behandles efter at de havde forladt anlægget, på hvilket tidspunkt de skulle slettes. Fsa. betalingspligtige parkeringer fandt Datatilsynet, at oplysninger skulle slettes efter korrekt betaling, og såfremt betaling ikke var sket, ved udløbet af fristerne i forældelsesloven. Datatilsynet fandt ikke, at opbevaringen var nødvendig for at overholde reglerne om dokumentation i bogføringsloven, hvorfor selskabet ikke kunne opbevare nummerpladeoplysningerne med henvisning hertil. Parkeringsselskabet havde derfor overtrådt princippet om opbevaringsbegrænsning, jf. PDL § 5, stk. 5.

Logning af nøglebrikker

Fra nyere praksis kan nævnes en sag¹⁶⁰, hvor et boligselskab ikke kunne logge tidspunktet, hvor beboerne af lejemål låste sig ind ved hjælp af nøglebrikker. Datatilsynet fandt ikke, at hensynet til vedligeholdelse, fejlsøgning og driften af låsene var vægtige nok, og derfor ikke oversteg beboernes interesse i at beskytte oplysningerne. Datatilsynet fandt tillige, at behandlingen havde tilnærmelsesvis karakter af overvågning. I afgørelsens resume skriver Datatilsynet følgende: *“Datatilsynet har imidlertid i andre sager om boligselskabers logning af nøglebrikker fundet, at logning kan finde sted uden samtykke. Det beror således på en konkret vurdering af det formål, som et boligselskab ønsker at forfølge, om logning af nøglebrikker kan ske med eller uden samtykke fra beboerne.”* Hvilke andre formål som et boligselskab kan forfølge som legitimerer logning, giver afgørelsen imidlertid ingen forklaring på. Det kunne overvejes, om ikke et boligselskab ville kunne logge nøglebrikkerne, hvis der blev anført vægtigere grunde, eksempelvis sikkerhed i et boligområde som er særligt udsat for kriminalitet. En sådan logning må dog afhængigt af behandlingens formål skulle undergives rimelige slettefrister, og kun være tilgængelig for en mindre gruppe personer.

3.10.2. Markedsføring¹⁶¹

I en sag havde forsvaret som arbejdsgiver videregivet oplysninger om sit personale til et privat forsikringselskab¹⁶². Forsvaret argumenterede for, at videregivelsen kunne begrundes i personaleadministrationen, og at videregivelsen tillige var i personalets interesse, eftersom de ville få mulighed for billige forsikringer. Datatilsynet fandt derimod ikke, at personaleadministrationen omfattede videregivelse af personoplysninger til et privat selskab mhp. udarbejdelse af forsikringstilbud, og antog ligeledes, at det ikke måtte stå de ansatte klart, at deres oplysninger ville blive

¹⁶⁰ DT 2019-31-1337.

¹⁶¹ Der skal sondres mellem begreberne markedsføring og direkte markedsføring. Ved direkte markedsføring forstås et tilbud som er rettet til en bestemt modtager, modsat markedsføring til en ubestemt kreds af personer. I dansk findes et særligt behandlingsgrundlag til videregivelse mhp. direkte markedsføring, nemlig DBL § 13. Der er tillige et samspil med MFL § 10.

¹⁶² DT 2008-632-0034.

videregivet til dette formål. Videregivelsen var derfor i strid med, i PDL § 5, stk. 2, svarende til princippet om formålsbegrænsning.

Anderledes i en anden sag, hvor Stofa videregav kundeoplysninger til en anden virksomhed, Syd Energi, til brug for direkte markedsføring¹⁶³. Datatilsynet lagde i vurderingen vægt på oplysningernes karakter, herunder at oplysninger om navn, adresse, telefonnummer og kundenummer er generelle kundeoplysninger, og at Stofas interesse i at videregive oplysningerne om borgeren til Syd Energi oversteg borgerens interesse i, at oplysningerne ikke blev videregivet. Afgørelsen kan umiddelbart forekommende overraskende, men situationen er særligt reguleret i DBL § 13¹⁶⁴, der støtter resultatet. Det følger af forarbejderne¹⁶⁵ til § 13 i forslaget til DBL, at interesseafvejningsreglen kun undtagelsesvist vil falde ud til kundens fordel ved anvendelsen af DBL § 13, stk. 2. Videregivelsen var altså lovlig.

I en anden sag synes hjemmelsspørgsmålet uafklaret¹⁶⁶. Nuuday havde anvendt oplysninger om sine kunder til at udarbejde prediktive modeller. Modellerne vurderede bl.a. kundens tilbøjelighed til at opsiges sit abonnement hos Telmore, og om kunden var mere eller mindre tilbøjelig til at købe en række mobiltelefonmodeller. Formålet med udarbejdelsen af modellerne var at målrette evt. senere markedsføring (ikke direkte markedsføring!)¹⁶⁷. Datatilsynet valgte, ikke at tage endelig stilling til, om interesseafvejningsreglen kunne bruges, eftersom Nuuday indstillede behandlingen af klagers oplysninger efter dennes indsigelse, jf. DBF art. 21, stk. 1, men nævner at der ikke umiddelbart var grundlag for at udtale kritik af Nuuday. Tilsynet bemærker dog, at Det Europæiske Databeskyttelsesråd behandlede emnet på tidspunktet for afgørelsen. Datatilsynets forsigtighed med at tage stilling kan derfor muligvis forklares med, at det af hensyn til at træffe den mest korrekte afgørelse ville være hensigtsmæssigt at afvente Rådets udtalelse¹⁶⁸.

¹⁶³ DT 2019-31-2211.

¹⁶⁴ Bestemmelsens første og andet stk. har følgende ordlyd:

"§ 13. En virksomhed må ikke videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug ved direkte markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, medmindre forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringsloven.

Stk. 2. Videregivelse og anvendelse som nævnt i stk. 1 kan dog ske uden samtykke, hvis der er tale om generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, er opfyldt."

¹⁶⁵ Lovforslag nr. L 68, Fremsat den 25. oktober 2017 af justitsministeren, bemærkningerne til § 13 nederst. Følgende fremgår af bemærkningerne: *"Som eksempler på oplysninger, der herefter vil kunne videregives uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse, kan nævnes oplysninger om kundens navn, adresse, køn og alder. Det samme gælder generelle oplysninger om f.eks., at kunden er husejer, bilejer, computerejer og lignende."*

¹⁶⁶ DT 2019-31-1713.

¹⁶⁷ Klager anførte desuden at behandlingen ikke kunne have hjemmel i interesseafvejningsreglen, eftersom der var tale om en automatisk afgørelse efter DBF art. 22, stk. 1, hvorefter der kræves samtykke, jf. DBF art. 22, stk. 2, litra c. Dette afviste Datatilsynet dog, eftersom udarbejdelsen af de prediktive modeller ikke kunne anses for at have haft retsvirkning, eller på tilsvarende vis betydeligt have påvirket klager

¹⁶⁸ Som nævnt er det væsentligt at huske på at spørgsmålet omhandler generel markedsføring og ikke direkte markedsføring som nævnt i DBF art. 21, stk. 1 og præambel 47, der ellers kan udgøre en legitim interesse som danner grundlag for behandling.

I forhold til sagen om pubben som nævnt i afsnittet ovenfor¹⁶⁹, kan det imidlertid undre, at Datatilsynet ikke fandt, at markedsføring på internettet udgjorde et sagligt formål. Dette skal muligvis ses i sammenhæng med afgørelsens alder, idet den er fra år 2002. Siden denne afgørelse er der sket en væsentlig udvikling i informationsindsamlingen og brugen af internettet, også hvad angår markedsføring. I dag markedsfører virksomheder sig på mange forskellige måder på internettet, og derfor ville formålet (formentlig) blive vurderet som et sagligt formål i dag¹⁷⁰.

3.10.3. Behandling om medarbejdere i ansættelsesforhold

Ansættelsesforhold er et kompliceret område, hvor der som nævnt ovenfor i afsnit 3.7., sker behandling af rigtig mange personoplysninger, både før, under og efter ansættelse. I dansk ret findes desuden et yderligere behandlingsgrundlag i DBL § 12, der kan anvendes både af private og offentlige arbejdsgivere. Praksis synes at vise, at i ansættelsesforhold har arbejdsgiveren som oftest en legitim interesse i at behandle oplysninger om sine medarbejdere, og at behandlingen i størstedelen af tilfælde vil være lovlig. Dog vil der være situationer, fx ifm. afskedigelse og begrundelsen herfor, hvor arbejdsgiveren skal være særlig varsom, idet der er et særligt hensyn at tage til den ansatte i denne situation. Ligeledes skal arbejdsgiveren være varsom ved videregivelse af oplysninger om medarbejdere til andre, idet videregivelsen skal tjene et sagligt formål, der kan begrundes i ansættelsesforholdet. At der består et ansættelsesforhold, betyder ikke, at arbejdsgiveren kan videregive oplysninger om sine ansatte til alle formål, fx til brug for andre virksomheder til direkte markedsføring¹⁷¹, smh. afgørelsen om forsvaret ovenfor. Afhængigt af hvilket arbejde den ansatte udfører, kan arbejdsgiver efter omstændighederne have en legitim interesse i at overvåge disse via GPS¹⁷², smh. afgørelsen om taxaselskabet omtalt ovenfor.

I en sag havde arbejdsgiveren på arbejdspladsen (internt) offentliggjort oplysninger om en fratrådt medarbejder¹⁷³. Datatilsynet udtalte, at offentliggørelse af oplysninger om en fratrådt medarbejder generelt er lovlig, eftersom arbejdsgiveren har en berettiget interesse i at oplyse medarbejdere om fratrædelse og forhindre uro og rygtedannelse, eftersom de ansatte ved selvsyn kan konstatere, at den pågældende medarbejder er fratrådt. I den konkrete sag fandt Datatilsynet derimod ikke behandlingen lovlig. Datatilsynet fandt at virksomheden klart indikerede, at skylden for fratrædelsen, efter virksomhedens opfattelse, lå hos den afskedigede. Dette må skulle fortolkes således, at hvis en virksomhed indikerer, at skylden for en

¹⁶⁹ DT 2002-631-0086.

¹⁷⁰ Smh. afsnit 3.2.1. ovenfor, idet det der betragtes som en legitim interesse på ét tidspunkt, senere kan ændre sig som følge af den samfundsmæssige udvikling og/eller ændrede samfundsmæssige og kulturelle holdninger.

¹⁷¹ DT 2008-632-0034.

¹⁷² DT 2012-211-0038.

¹⁷³ DT 2003-211-0053.

fratrædelse ligger hos den afskedigede medarbejder, vil dette tale imod behandling. Tilsynet fandt også, at virksomheden konkret havde videregivet flere oplysninger end nødvendigt til varetagelse af formålet. Bestemmelserne er ikke nævnt i afgørelsen, men dette vil efter alt at dømme udgøre en overtrædelse princippet om proportionalitet og dataminimering. Afgørelsen viser således, at arbejdsgiveren generelt kan offentliggøre oplysninger om en fratrådt medarbejder internt, men at arbejdsgiveren skal være opmærksom på, at begrænse oplysningernes omfang til det nødvendige. Desuden skal arbejdsgiveren, hvis denne vælger at begrunde fratrædelsen, være særligt opmærksom på, at der er tungtvejende hensyn at tage til medarbejderen. Denne opfattelse er i overensstemmelse med Datatilsynet senere vejledning om ansættelsesforhold¹⁷⁴.

Det samme resultat kom Datatilsynet frem til i en nyere sag¹⁷⁵. I denne sag havde en arbejdsgiver ligeledes behandlet oplysninger om en fratrådt medarbejder internt i virksomheden. Virksomheden begrundede orienteringen med, at mediernes dækning af sagen skabte uro på arbejdspladsen. Datatilsynet fandt derimod at det egentlig formål var at "forsvare" sig internt i den offentlige konflikt med fagforeningen 3F. Datatilsynet vurderer således, at det forfulgte formål var et andet end angivet, og at interessen i at orientere de ansatte om den opsagte medarbejder efter det egentlige formål, ikke udgjorde en legitim interesse. Det var Datatilsynets opfattelse, at formålet med orienteringen kunne være varetaget uden at behandle personoplysningerne overhovedet. Selvom det ikke nævnes direkte i afgørelsen, må dette betyde, at nødvendighedskravet i interesseafvejningsreglen, såvel som princippet om proportionalitet og dataminimering, ikke var opfyldt. Det fremgår ikke direkte af begrundelsen, men afgørelsen indeholder 2 interessante forhold, som muligvis kan indgå som momenter. For det første, var medarbejderens navn ikke nævnt i mediernes dækning af sagen, hvilket må tale imod behandlingen, som jo identificerer den pågældende. For det andet, bemærker tilsynet angående det egentlige formål, at afskedigelsen tidsmæssigt lå langt forud for orienteringen. Muligvis kan dette tages om et udtryk for, at jo længere tid der går mellem en afskedigelse/fratrædelse, og arbejdsgiverens behandling/offentliggørelse af denne, jo mindre taler interesseafvejningen for behandling. Der kan imidlertid tænkes at opstå situationer, hvor behovet for at behandle oplysninger tidsmæssigt opstår senere, og i et sådant tilfælde må den tidsmæssige forskel formentlig ikke komme arbejdsgiveren til ugunst i interesseafvejningen.

¹⁷⁴ Datatilsynets vejledning: Databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold (december 2020), som omtalt ovenfor i afsnit 3.7.

¹⁷⁵ DT 2019-31-2250.

I to sager har Datatilsynet forholdt sig til virksomheders behandling af personoplysninger i forbindelse med whistleblowerordninger¹⁷⁶. Virksomhederne fremhævede flere gode argumenter for behandling, bl.a. at:

- Virksomhedens fremtræden som en troværdig og ansvarlig samarbejdspartner fremmes
- Oplysninger om ulovligheder og uregelmæssigheder kan behandles fortroligt og effektivt
- Ordningen vil beskytte den anmeldende medarbejder mod reaktioner

Datatilsynet fandt i begge sager, at behandlingen var lovlige. Datatilsynet udtalte generelt, at systemet ikke bør behandle følsomme personoplysninger, og at systemet alene må indrettes mhp. indberetning af oplysninger om personer med tilknytning til koncernen, fx ansatte, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, advokater, leverandører mv. Endvidere gjorde Datatilsynet opmærksom på, at behandlingen efter interesseafvejningsreglen, kun kunne ske, for så vidt angår de almindelige personoplysninger, og at eksempelvis oplysninger om strafbare forhold og lovovertrædelser kræver iagttagelse af yderligere regler.

I en anden sag havde en opsagt og fritstillet medarbejder klaget over, at arbejdsgiveren fortsat anvendte dennes arbejdsmail, uden at medarbejderen havde adgang hertil¹⁷⁷. Datatilsynet fandt, at virksomheden havde en berettiget interesse i at besvare henvendelser fra kunder og forretningsforbindelser, hvorfor behandlingen kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Det nævnes ikke direkte i afgørelsen, men det har formentlig også være et moment, at de som kontaktede arbejdsmailen (som tredjemænd), havde en berettiget interesse i at deres henvendelser blev besvaret, hvilket taler for behandling. Sagen er et eksempel på en situation, hvor både den dataansvarlige og tredjemand begge har en interesse i at behandlingen foretages, hvorfor der kræves tungere modsatrettede hensyn før interesseafvejningen taler imod behandling.

I en anden nyere sag var spørgsmålet, om en arbejdsgiver fortsat kunne opbevare oplysninger om ansøgere, selvom de ikke blev ansat¹⁷⁸. Her fandt Datatilsynet, at sikring af oplysninger for at dokumentere at rekrutteringsforløbet var korrekt, udgjorde en legitim interesse, idet arbejdsgivere kan blive mødt af klager fra ansøgere. I den konkrete sag blev oplysninger om ansøgerne automatisk slettet efter 6 måneder, hvilket tilsynet fandt var en passende slettefrist.

¹⁷⁶ DT 2006-42-1061 og DT 2010-42-1941.

¹⁷⁷ Afgørelsen er publiceret 14-04-2011, men Datatilsynet har ikke tilført afgørelsen journalnummer. Afgørelsen kan findes på:

<https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/historiske-afgoerelser/2011/apr/afgoerelse-vedroerende-behandling-af-en-fratraadt-medarbejders-e-post-konto-i> (besøgt 17. marts 2020).

¹⁷⁸ DT 2019-41-0039.

3.10.4. Offentliggørelse af oplysninger¹⁷⁹

Når det kommer til offentliggørelse, eksempelvis på hjemmesider og på internettet, synes der at tegne sig et billede af, at hensynet til informations- og ytringsfriheden vil være et moment der vejer særligt tungt. Afhængigt af oplysningernes karakter, vil internetbrugere (som er tredjemænd) tillige have en interesse i at kunne tilgå oplysningerne¹⁸⁰, hvilket også taler for behandling. Et yderligere moment som også går igen, er hvis oplysninger allerede er tilgængelige på anden vis¹⁸¹, så taler det også for behandling, formentlig eftersom beskyttelsehensynet er beskedent.

I en ældre sag klagede en kommune på vegne af byrådets medlemmer, over at en forening havde offentliggjort en række oplysninger om byrådets medlemmer på en hjemmeside¹⁸². Hjemmesiden indeholdt bl.a. billeder af de enkelte byrådsmedlemmer hentet fra kommunens hjemmeside, samt oplysninger om vederlag og rejseaktiviteter. Andre af oplysningerne på hjemmesiden var tilvejebragt gennem aktindsigt. Datatilsynet fandt, at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen, idet foreningen havde en berettiget interesse i at offentliggøre oplysningerne på deres hjemmeside. Tilsynet lagde vægt på, at flere af oplysningerne allerede var offentligt tilgængelige, og at der skulle tages særligt hensyn til informations- og ytringsfriheden.

I en anden sag klagede en privat borger over, at en hjemmeside havde offentliggjort oplysninger om vedkommende i en artikel¹⁸³. Borgeren mente, at oplysningerne var urigtige, og ønskede dem slettet, og gjorde ligeledes opmærksom på, at de var offentliggjort uden dennes samtykke. Den dataansvarlige bemærkede, at oplysningerne stammede fra fotos taget på offentlige pladser, samt oplysninger som borgeren selv havde offentliggjort, og at oplysningerne behandlede i forbindelse med den offentlige debat om et aktuelt emne. Datatilsynet fandt at behandlingen af de almindelige personoplysninger kunne ske på baggrund af

¹⁷⁹ Begrebet offentliggørelse er ikke defineret i Forordningen eller DBL, men herved forstås i almindelighed at noget gøres tilgængeligt for enhver, smh. Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 108-109. Det indebærer, men begrænser sig ikke, til deling af oplysninger på det åbne internet, herunder den åbne del af sociale netværk, men praksis viser at også udtalelser til tv, aviser og lignende landsdækkende medier, vil udgøre en offentliggørelse. Imidlertid kan der også være tale om offentliggørelse på en "lukket" profil eller gruppe på et socialt netværk, når den som deler oplysningerne, har et stort antal "venner", eller hvis gruppen har mange medlemmer, men hvor grænsen går, er vanskeligt at sige. I U.2018.1675Ø blev det betragtet som en offentliggørelse, at en mor på en lukket Facebook-gruppe med omkring 9.000 medlemmer delte billeder af en blotter mhp. at finde gerningspersonen og beskytte andres børn mod denne. Formentlig eksisterer der ikke en fast grænse, og spørgsmålet kan muligvis kan sammenfattes således, at der altid er tale om en konkret vurdering, hvor antallet af "modtagere" er ét blandt flere momenter, ligesom eksempelvis også formålet med delingen kan spille ind.

¹⁸⁰ Jf. C-131/12 (Google Spain), præmis 81, som omtalt i afsnit 3.9. ovenfor.

¹⁸¹ Eksempelvis andre hjemmesider, aktindsigtsanmodninger, offentlige registre mv., smh. ovenfor afsnit 3.6. og C-468/10 og C-469-10 (Forenede sager) (ASNEF og FECEMD), præmis 44-45.

¹⁸² DT 2001-215-0050.

¹⁸³ DT 2007-229-0002.

interesseafvejningsreglen¹⁸⁴, og lagde vægt på, at oplysningerne allerede var offentliggjort af den pågældende selv, og at hensynet til informations- og ytringsfriheden talte for behandling. Datatilsynet bemærkede endvidere, at oplysningerne havde karakter af subjektive vurderinger og meninger, men det fremgår ikke af afgørelsen, hvilken betydning dette havde. Muligvis kan dette tages som udtryk for, at da det er vanskeligt at bestride rigtigheden af sådanne oplysninger, vil behandling næppe udgøre en overtrædelse af princippet om rigtighed.

Offentliggørelse var derimod ikke lovlig i en sag, hvor en privat borger havde offentliggjort oplysninger om en angiven persons CPR-nummer og oplysninger om at denne var dagpengemodtager¹⁸⁵. Som følge af en uoverensstemmelse på et offentligt debatforum på internettet, indhentede borgeren oplysninger hos SKAT, som denne havde adgang til via sit arbejde, og offentliggjorde disse oplysninger i debatforummet. Datatilsynet fandt, at der var tale om et usagligt og privat formål, og betragtede tillige oplysninger om at en person var dagpengemodtager som fortrolige oplysninger. Tilsynet anførte desuden, at der var en formodning om, at borgeren havde overtrådt STRL § 152, stk. 1 og § 152 a¹⁸⁶.

Datatilsynet har også taget stilling til lovligheden af offentlige karantænelister af sportsudøvere¹⁸⁷. En borger klagede over, at Jydsk Håndbold Forbunds (JHF) offentliggjorde oplysninger om denne på deres karantænelister på internettet. Der blev anført flere vægtige argumenter, som talte for behandlingen:

- Offentliggørelse af sådanne karantænelister var en mangeårig anerkendt praksis
- Gennemsigtighed mht. karantæner og begrundelserne var at foretrække, idet hemmeligholdelse af begrundelsen ville kunne skabe myter
- Hensynet til effektiv administration ifm. afvikling af sportsskampe

Datatilsynet understreger dog, at behandlingen (dvs. offentliggørelsen/tilgængeligheden) kun må foretages så længe karantænen løber, og under forudsætning af, at der ikke behandles følsomme personoplysninger¹⁸⁸.

¹⁸⁴ De følsomme personoplysninger ville dog tillige kunne behandles, jf. DBF art. 6, stk. 1, litra f og DBF art. 9, stk. 2, litra e, eftersom disse allerede var offentliggjort af borgeren selv.

¹⁸⁵ DT 2009-219-0303.

¹⁸⁶ Datatilsynet tager ikke stilling til om STRL er overtrådt, eftersom dette ikke hører under dets kompetence, men tilsynet har en formodning om at der er tilfældet. Det synes dog klart, at en formodning om at der er begået et strafbart forhold, og som ikke kan afkræftes, vil tale imod behandling i interesseafvejningen. Såfremt der faktisk er sket en overtrædelse af STRL, vil behandlingen aldrig være lovlig.

¹⁸⁷ DT 2009-216-0164.

¹⁸⁸ Dette må skulle ses som en iagttagelse af principperne om rimelighed, og nødvendighed.

En anden sag vedrører et amts offentliggørelse af oplysninger om mulig jordforurening af klagers sommerhusgrund¹⁸⁹. Selv om ejendommen ikke formelt var kortlagt som forurenede, havde amtet lagt oplysningerne ud på deres hjemmeside, og udleveret dem ved henvendelse fra advokater og ejendomsmæglere. Amtet havde flere gode argumenter der støttede behandlingen, herunder at:

- Behandlingen var resursebesparende for amtets behandling af anmodninger om aktindsigt
- Offentligheden havde interesse i at have kendskab til jordforureningsoplysninger
- Århus Konventionen tilsiger offentlighed i miljøoplysninger, af hensyn til økonomiske og samfundsmæssige interesser
- Oplysningerne var i forvejen tilgængelige via aktindsigtsreglerne.

Datatilsynet fandt, at sådan behandling generelt set var lovlig, og kunne ske i medfør af interesseafvejningsreglen. Dog var behandlingen konkret ulovlig i forhold til klagerens ejendom isoleret set, eftersom der ikke var grundlag for at kortlægge ejendommen som muligt forurenede iht. lov om forurenede jord. Datatilsynet fandt tillige, at den konkrete behandling var i strid med PDL § 5, men henviser i afgørelsen ikke til hvilket princip der var overtrådt¹⁹⁰.

I en anden sag klagede en borger over, at Boliga behandlede oplysninger om vedkommendes faste ejendom¹⁹¹. Datatilsynet fandt, at Boliga havde en berettiget interesse i at offentliggøre oplysningerne på deres hjemmeside, idet køb og salg af boliger udgør en væsentlig investering, hvorfor informationer om priser og prisudvikling er vigtige parametre for investeringen. Boliga gjorde opmærksom på, at de offentliggjorte oplysninger var identiske med oplysninger i tinglysningsregisteret, som er tilgængelig for enhver¹⁹². Tilsynet fandt, at behandlingen var lovlig. Tilsvarende i en anden sag, hvor Lasso kunne offentliggøre oplysninger om virksomheder og disses ledende personer på deres hjemmeside¹⁹³. Her var oplysninger hentet fra offentligt tilgængelige registre, nemlig CVR.

En forening kan også have en legitim interesse i at offentliggøre klubblade på deres hjemmeside¹⁹⁴. I denne sag klagede en borger over, at foreningen havde offentliggjort gamle klubblade, der indeholdt et billede og oplysninger om klager.

¹⁸⁹ DT 2003-322-0044.

¹⁹⁰ Muligvis har Datatilsynet haft princippet om rigtighed i tankerne, jf. dagældende PDL § 5, stk. 4, svarende til DBF art. 5, stk. 1, litra d. Amtet havde alene baseret oplysningen på en handelskalender fra 1970, og havde ikke kunne bekræfte rigtigheden andre steder.

¹⁹¹ DT 2013-217-0330.

¹⁹² Men om Datatilsynet har lagt vægt på dette forhold, synes ikke at fremgå af afgørelsen.

¹⁹³ DT 2018-31-0208.

¹⁹⁴ DT 2019-31-2363.

Klager anførte, at denne havde navne- og adressebeskyttelse. Datatilsynet fandt, at foreningen havde en legitim interesse i at værne om, beskytte og informere om sin historie, og at det var nødvendigt for foreningen, at kunne identificere de personer, som har deltaget i foreningens aktiviteter gennem tiden. Tilsynet bemærkede også, at klagers nuværende navne- og adressebeskyttelse ikke var identisk med oplysningerne i de gamle klubblade. Endvidere lagde Datatilsynet vægt på klubbladenes alder, eftersom de var udgivet for knap 40 år siden, og på at oplysningerne ikke var særligt beskyttelsesværdige.

Angående offentliggørelse på Facebook kan nævnes en sag, hvor en borger offentligt omtalte sin konflikt med klager¹⁹⁵. Datatilsynet fandt, at borgeren havde en legitim interesse i at ytre sig om en konkret tvist, og at hensynet til informations- og ytringsfriheden skulle tillægges betydelig vægt. Tilsynet lagde også vægt på oplysningernes karakter, og fandt ikke, at hensynet til klager konkret talte imod behandling. Sagen blev på tidspunktet for offentliggørelsen omtalt i avisen, ligesom der verserede en retssag. Sådanne omstændigheder vil formentligt yderligere styrke hensynet til informations- og ytringsfriheden, ligesom det må være et moment der taler for behandling, at offentliggørelsen har en tidsmæssig aktualitet med konflikten.

En meget anderledes sag vedrørte offentliggørelse og rating af pigers billeder på hjemmesiden rateandchill¹⁹⁶. På hjemmesiden blev billeder af piger sat op mod hinanden, og internetbrugerne kunne stemme på, hvilken pige der havde det bedste udseende. Billederne kunne uploades af andre end pigernes selv, hvilket blev gjort i vidt omfang. Datatilsynet foretog sig ikke yderligere i sagen, eftersom hjemmesiden blev lukket efter få dage, men udtalte sig generelt om offentliggørelse af billeder på internettet. Herunder nævnes, at i de tilfælde hvor de registrerede ikke har givet samtykke, kan behandling efter omstændighederne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Selvom Datatilsynet ikke konkret træffer afgørelse om lovligheden, hersker der næppe tvivl om, at behandlingen ikke havde været lovlig. For det første er der næppe tale om et legitimt formål. For det andet vil interesseafvejningen klart tale imod, eftersom det kan være krænkende for pigerne at deres billeder bedømmes offentligt på hjemmesidens ranking-system, uden at de har givet samtykke¹⁹⁷. Interesseafvejningsreglen synes derfor at være uegnet som behandlingsgrundlag, hvorfor samtykket klart må foretrækkes til sådanne behandlinger.

¹⁹⁵ DT 2019-31-2536.

¹⁹⁶ DT 2016-217-1123.

¹⁹⁷ Dette til trods for at billederne var indhentet fra pigernes offentlige Facebook-profiler. Dette synes i overensstemmelse med Datatilsynets udtalelse om offentliggørelse af billeder, smh. afsnit 3.4. ovenfor. Ikke kun selve billedet, men også den sammenhæng billeder indgår i, og formålet med offentliggørelsen, er af betydning for vurderingen, ligesom det er afgørende om personer på billeder med rimelighed kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket.

3.10.5. Videregivelse af oplysninger¹⁹⁸

Mange sager angår den dataansvarliges videregivelse af oplysningerne til andre. Her er formålene og interesserne imidlertid så forskelligartede, at der ikke synes at tegne sig et billede af nogle gennemgående hensyn, der taler for eller imod behandling.

I en sag var spørgsmålet om Randers Kommune kunne videregive ejendomsoplysninger til Energi Randers, som er et privat selskab¹⁹⁹. Energi Randers, der leverede fjernvarme, vand og el til borgere og virksomheder i kommunen, skulle til brug for beregning af afgifterne bruge en række oplysninger, som alene fandtes i kommunens BBR-register. Datatilsynet fandt, at interessen i at anvende oplysningerne til beregning af afgifter var en berettiget interesse, og at hensynet til denne behandling oversteg de registreredes interesse. Det har muligvis indgået i vurderingen, at oplysningerne ikke synes særlig beskyttelsesværdige²⁰⁰, og at oplysningerne ikke var umiddelbart henførbare, men først kunne henføres til ejeren ved opslag i eksempelvis tinglysning eller andre offentlige registre.

I en anden sag havde kommunen videregivet en borgers oplysninger til tredjemand²⁰¹, eftersom kommunen fandt, at denne forfulgte en berettiget interesse²⁰². Kommunen erkendte, at de videregivne oplysninger burde være anonymiseret, hvilket må tages som udtryk for, at formålet kunne være opnået helt uden behandling af personoplysninger. Kommunen erkendte også, at videregivelsen var sket via u-krypterede mails. Det fremgår ikke af afgørelsen, om Datatilsynet tager stilling til behandlingsgrundlaget, men tilsynet slår fast, at der er sket en overtrædelse af princippet om god databehandlerskik, jf. PDL § 5, stk. 1, og PDL § 41, stk. 3²⁰³ om sikkerhed, samt sikkerhedsbekendtgørelsens § 14²⁰⁴. Der hersker således ingen tvivl om, at behandlingen ikke var lovlig.

¹⁹⁸ Videregivelse skal ikke forveksles med overladelse. Ved overladelse gives andre lov til at behandle oplysningerne på den dataansvarliges egne vegne og under denne instruktion, som det er tilfældet med databehandlere. Ved videregivelse gives oplysningerne videre til en anden som ikke er undergivet instruktioner, hvorved modtageren selv bliver dataansvarlig, smh. Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018, s. 74-75.

¹⁹⁹ DT 2003-323-0101.

²⁰⁰ Det drejede sig bl.a. om oplysninger om: samlet bygningsareal, udnyttet areal af tagetagen, samlet kælderareal, andet areal, areal indbygget garage, areal indbygget carport, areal indbygget udhus, areal udestue, areal lovlig beboelse i kælder, samlet boligareal, samlet erhvervsareal og antal etager.

²⁰¹ Som anført ovenfor i afsnit 3.9, jf. C-13/16 (Rigas satiksmė), bevirker interesseafvejningsreglen ikke at en dataansvarlig har pligt til at videregive oplysningerne til en tredjemand som forfølger en berettiget/legitim interesse. Pligten kan dog følge af national ret.

²⁰² Datatilsynet har ikke tilført afgørelsen journalnummer. Afgørelsen er publiceret 23-10-2015 og kan findes på: <https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/historiske-afgoerelser/2015/okt/odshered-kommunes-behandling-af-personoplysninger> (Besøgt d. 26. marts 2020).

²⁰³ Bestemmelsen havde følgende ordlyd: "Den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Tilsvarende gælder for databehandlere." Bestemmelsen har stor lighed med DBF art. 32 om behandlingssikkerhed og princippet om sikkerhed i art. 5, stk. 1, litra f.

²⁰⁴ Bekendtgørelsen, der nu er historisk, vedrørte sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning. Bestemmelsen havde følgende ordlyd: "Der må kun etableres

En anden videregivelse der kan nævnes, er politiets videregivelse af videooptagelser til medierne²⁰⁵. Formålet med videregivelsen var at sikre borgernes tillid til politiets arbejde, og at tage til genmæle over for mediernes alvorlige beskyldninger mod politiet ifm. aktionen. Politidirektøren bemærkede, at der af udenforstående blev foretaget optagelse af aktionen, og at nogle af disse optagelser var offentliggjort²⁰⁶. Datatilsynet fandt, at politiet havde en berettiget interesse i at vise offentligheden, hvorledes politiaktionen faktisk forløb, og at videregivelsen overordnet set var lovlig. Imidlertid indeholdt optagelserne enkelte sekvenser, hvor de personer som optrådte med rimelighed kunne føle sig udstillet og krænket ved offentliggørelsen. Som eksempel nævnes en mand, kun iført boksershorts, der klatrer op på kirkens orgel. Med hensyn til disse sekvenser, fandt Datatilsynet at politiet forinden videregivelsen burde have sløret de omhandlende personer²⁰⁷. Datatilsynet fandt videre, at politiet burde have overvejet at foretage sløring af de glimtvisse sekvenser, hvor børn optræder på optagelserne, idet der er særlige hensyn at tage til personer, som ikke af egen vilje har bragt sig i fokus²⁰⁸. Videregivelsen af sidstnævnte optagelser kunne derfor ikke ske på baggrund af interesseafvejningsreglen.

I en sag klagede en borger over en webshop, idet man ved indtastning af e-mailadresser som tidligere have handlet på webshoppen, fik adgang til køberens navn, adresse og tlf. nummer²⁰⁹. Webshoppen anførte, at tiltaget var indført for at imødekomme kundernes ønske om at kunne gennemføre handlen hurtigere, og at oplysningerne ikke blev videregivet til tredjemand. Datatilsynet fandt derimod, at behandlingen udgjorde en videregivelse til tredjemand, idet enhver gennem hjemmesiden kunne indtaste mailadresser og få adgang til tidligere kunders oplysninger. Webshoppen svarede ikke Datatilsynet på, hvilken hjemmel behandlingen støttedes på, eller om det var undersøgt om kunderne havde hemmelige adresser og/eller tlf. numre. Datatilsynet lagde herefter til grund, at behandlingen var i strid med PDL § 6. Det fremgår således indirekte af afgørelsen, at behandlingen ikke kunne ske i medfør af interesseafvejningsreglen.

eksterne kommunikationsforbindelser, hvis der træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger".

²⁰⁵ DT 2009-632-0063.

²⁰⁶ Det fremgår dog ikke af afgørelsen, om Datatilsynet har lagt vægt på dette forhold. Det må dog antages at være et moment der taler for behandling.

²⁰⁷ Hvilket må betragtes som en iagttagelse af proportionalitets- og dataminimeringsprincippet.

²⁰⁸ Dette er en af de få afgørelser, hvor der skete behandling af personoplysninger om børn, på baggrund af interesseafvejningsreglen. At dette er en omstændighed der særligt skal tages hensyn til fremgik ikke af bestemmelsens ordlyd under Direktivet, men er utvivlsomt et moment der taler imod behandling.

²⁰⁹ DT 2014-212-0278.

3.10.6. Diverse former for behandling

Konkurs

Under behandlingen af et konkursbo klagede en borger til Datatilsynet, over at der blev gendannet slettede oplysninger på en pc²¹⁰. Klager var en af den konkursramte virksomheds ansatte og var utilfreds med, at hans mails var blevet læst, og hans færden på internettet registreret. Kurator havde foranlediget gendannelsen, eftersom virksomhedens computere indeholdt påfaldende få oplysninger, hvilket gav kurator mistanke om, at visse oplysninger var blevet slettet bevidst. Datatilsynet fandt, at varetagelse af boets interesser, herunder overholdelse af konkursloven, var en berettiget interesse. Datatilsynet lagde vægt på, at konkursloven pålægger kurator visse pligter og opgaver, og at kurator ved undladelse af nogle handlinger, vil kunne risikere ansvar.

Kreditoplysninger

I to sager har Datatilsynet forholdt sig til lovligheden af kreditvurderingssystemer²¹¹. Virksomhederne ønskede at etablere en løsning, som gav kreditgivere inden for den finansielle sektor mulighed for, at anvende forskellige kreditvurderingsredskaber. Der var tale om en tjeneste som virksomheder kunne tilslutte sig, med mulighed for både at afgive såvel som indhente oplysninger i et lukket system²¹². Tilsynet fandt, at hver enkelt tilsluttet virksomhed var selvstændig dataansvarlig, mens udbyderen alene var databehandler. Datatilsynet udtalte generelt, at for virksomheder (og dermed dataansvarlige) der ikke er omfattet af lov om finansiel virksomhed²¹³, kan interesseafvejningsreglen ikke anvendes som hjemmel til videregivelse af oplysninger om gældsforhold. Tilsynet fandt, at oplysningerne havde en sådan fortrolig karakter, at de alene ville kunne videregives på baggrund af et udtrykkeligt samtykke²¹⁴.

²¹⁰ DT 2003-2015-0131.

²¹¹ DT 2009-220-0001 og DT 2010-082-0143.

²¹² Datatilsynet forholder sig alene til spørgsmålet om de tilsluttede virksomheders videregivelse af oplysningerne til kreditsystemet, og ikke virksomhedernes selvstændige behandling af oplysningerne.

²¹³ Området er særligt reguleret DBL (og dagældende PDL) i samspil med reglerne i lov om finansiel virksomhed.

²¹⁴ I U.2004.2204Ø havde tiltalte havde gennem sit arbejde adgang til oplysninger i RKI's register. Tiltalte indhentede i RKI-oplysninger om en person, som tiltalte videregav til 3 andre personer. Indhentelsen og videregivelsen skete ikke som led i tiltaltes arbejde hos ejendomsmæglerfirmaet, men var udelukkende til brug for tiltaltes lokalpolitiske virke. Landsretten fandt ikke at denne indsamling af oplysninger var sket til et sagligt formål, eller at der med behandlingen var forfulgt en berettiget interesse. Tiltalte dømtes for overtrædelse af princippet om saglighed, jf. PDL § 5, stk. 2, og behandling kunne derfor ikke ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Det må dog antages, at selvom tiltalte faktisk havde forfulgt en berettiget interesse, vil oplysninger om eksempelvis gældsforhold og kreditvurderinger være en fortrolig og dermed særlig beskyttelsesværdi personoplysning, hvor interesseafvejningen som udgangspunkt vil tale imod, hvorfor behandling vil kræve tungtvejende hensyn.

Sædbank: oplysninger om familiemedlemmer

To sager angik sædbankers mulighed for at behandle personoplysninger om donorens familiemedlemmer²¹⁵. Datatilsynet fandt, at aftagerne af donorsæd har en interesse i så fyldestgørende oplysninger om donor og dennes familie som muligt, og at sædbankerne som virksomhed derfor havde en berettiget interesse i at kunne imødekomme kundernes ønsker. Ligeledes havde bankerne en interesse i at have kendskab til eventuelle arvelige sygdomme i familien mhp. at afvise en donor. Der blev også lagt vægt på, at donoren har en interesse i, at behandlingen ikke sker på baggrund af et samtykke, da familiemedlemmers kendskab til aktiviteten vil kunne afholde donor fra at henvende sig til sædbanken. Datatilsynet nåede frem til, at behandling efter interesseafvejningsreglen kun kunne ske, for så vidt angår de almindelige personoplysninger, men understregede at behandling af familiemedlemmernes oplysninger skulle ske i ikke-umiddelbar personhenførbare form.

Register over dårlige lejere

I en sag søgte SAPU Datatilsynet om tilladelse til at føre register over dårlige lejere²¹⁶. Formålet med registret var at advare andre private udlejere mod lejere, som tidligere havde misligholdt lejemål eller lejeaftaler. Datatilsynet fandt, at der var tale om en berettiget interesse, og at behandlingen kunne ske på baggrund af interesseafvejningsreglen. Tilsynet lagde vægt på, at optagelse i registret skete på baggrund af objektive kriterier, som udlejerne skulle kunne dokumentere, og at oplysningerne ikke var offentliggjorte, men kun tilgængelige for SAPU's medlemmer. Desuden blev oplysningerne slettet efter 2 år, eller såfremt lejere betalte restance/efterlevede afgørelser fra Boligret og Huslejenævn.

Gennemgang af elevers søgehistorik

I en noget speciel sag var spørgsmålet, om det var lovligt, at ledelsen på en folkeskole havde gennemgået elevernes søgehistorik på deres private computere og iPads²¹⁷. Formålet var, ifølge ledelsen, at imødegå skolens porno-problematikker, idet forældrene havde gjort opmærksom på, at eleverne så porno i frikvartererne og i timerne. Datatilsynet lagde ved vurderingen vægt på flere væsentlige forhold, herunder at:

- Gennemgangen var foretaget på privat udstyr, som ikke tilhørte skolen selv
- Søgehistorikken kunne omfatte søgninger som var foretaget uden for skoletiden
- Søgehistorikken kunne omfatte søgning foretaget af andre end børnene selv, fx forældre, familie, eller andre elever på skolen

²¹⁵ DT 2004-612-0033 og DT 2004-42-0711.

²¹⁶ DT 2011-43-0031.

²¹⁷ DT 2016-216-0569.

- Der var tale om 7. klasses elever²¹⁸ (børn)
- Gennemgangen kunne føles særligt krænkende for den enkelte elev

Datatilsynet konstaterede, at formålet kunne være nået på andre måder, og fandt det også kritisabelt, at ledelsen ikke forudgående havde forholdt sig til, hvad de ville have gjort, hvis de faktisk fandt pornografisk indhold i en elevs søgehistorik, hvilket de dog ikke gjorde. Under hensyntagen til disse forhold, fandt Datatilsynet at behandlingen hverken levede op til saglighedskravet i PDL § 5, stk. 2, proportionalitetskravet i PDL § 5, stk. 3, eller interesseafvejningsreglen i § 6, stk. 1, nr. 7.

Modsat eksempelvis den kontrol som en arbejdsgiver/virksomhed kan lave af de ansattes it-udstyr, smh. afsnit 3.7, må det antages at en undervisningsinstitution har en meget snæver adgang til at kontrollere sine elever på baggrund af interesseafvejningsreglen²¹⁹. Dette kan begrundes med, at der dels ikke er tale om et ansættelsesforhold, hvor arbejdsgiveren har en tilsyns- og instruktionsbeføjelse, dels at eleverne ofte vil anvende privat udstyr²²⁰, og at mange undervisningsinstitutioner underviser børn.

Billeddatabase til brug af årskort

I denne sag forespurgte Tivoli om muligheden for at anvende en billeddatabase til adgangskontrol ved brug af årskort²²¹. Tivoli oplevede, at mange kunder snød med årskortene, hvorfor det var nødvendigt med yderligere kontrolforanstaltninger. I stedet for at årskortholdere skulle fremvise eget billede, fandt Tivoli at det ville være lettere og mere effektivt, at tage et billede af årskortholderen og behandle dette i egen database. Datatilsynet fandt imidlertid ikke, at behandlingen kunne ske efter interesseafvejningsreglen, eftersom det måtte antages, at der ville være personer, som ville føle ubehag ved at skulle have deres billede registreret. Det nævnes ikke direkte i afgørelsen, men formentlig var nødvendighedskravet i interesseafvejningsreglen, såvel som proportionalitetsprincippet i PDL § 5, stk. 3, ikke opfyldt, eftersom formålet kunne opnås på mindre indgribende måde – nemlig ved at kortholderen fremviser egen billedlegitimation.

²¹⁸ Dette er endnu en af de få afgørelser hvor behandlingen omfatter børn.

²¹⁹ Som det nævnes i afgørelsen, er der ikke nogen love eller bekendtgørelser som regulerer en undervisningsinstitutions adgang til at konfiskere, tilbageholde eller undersøge it-udstyr tilhørende elever, hvorfor det alene er forordningen og DBL der gælder.

²²⁰ Dette til trods for at der ikke kan fastsættes krav om dette i folkeskolen, og at skolen skal stille it-udstyr til rådighed for eleverne som ikke har råd til eget, hvis er nødvendigt til undervisningen, jf. GRL § 76.

²²¹ DT 2005-212-0299.

Førelse af karantæneliste

I anden interessant sag var spørgsmålet om diskoteket Crazy Daisy kunne føre interne karantænelister over uønskede gæster²²². Oplysningerne vedrørte navn, adresse, karantæneperioden og årsagen til karantænen. Karantæne blev tildelt gæster som begik strafbare forhold, fx vold og hærværk, overtrædelse af våbenloven, lov om euforiserende stoffer osv. Efter omstændighederne kunne en gæst dog også få karantæne uden at der er begået noget strafbart. Datatilsynet fandt, at Crazy Daisy havde en berettiget interesse i at kunne sikre et trygt og sikkert natteliv, herunder at have en effektiv adgangskontrol med gæsterne. Tilsynet vurderede imidlertid, at interesseafvejningsreglen alene gav hjemmel til at behandle oplysninger om gæstens navn, adresse og karantæneperioden, men ikke årsagen²²³. Det fremgår ikke af afgørelsen, men muligvis spiller det også ind i interesseafvejningen, at diskoteket alene opbevarer og anvender karantænelisterne til intern brug, og ikke videregiver disse, fx til andre diskoteker²²⁴. Afgørelsen er et klart eksempel på, at der er behov for en bestemmelse som interesseafvejningsreglen, idet der vil være situationer, hvor der er saglige grunde til at behandle personoplysninger, men hvor samtykket ikke er egnet som behandlingsgrundlag²²⁵.

Behandling af IP-adresser ifm. ophavsretskrænkelser

I denne sag var spørgsmålet, om advokatfirmaet OPUS kunne behandle navne, adresser og IP-adresser til forfølgelse af sager om ophavsretskrænkelser²²⁶. OPUS modtog IP-adresserne fra en tysk virksomhed, og identificerede brugerne ved at modtage supplerende oplysninger fra de danske internetudbydere, idet IP-adresserne kobledes sammen med den betalende kunde hos internetudbyderen. Datatilsynet fandt, at behandlingen kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen²²⁷, og fremhævede flere forhold, b.la. at:

- Ophavsretskrænkelser som hovedregel er undergivet privat påtale, hvorfor det i praksis ofte ville være umuligt at håndhæve rettighederne, hvis personoplysninger ikke kan behandles
- IP-adresserne er ikke umiddelbart personhenførbare før der indhentes retskendelse hos retten, som pålægger internetudbyderen at udlevere de supplerende oplysninger

²²² DT 2008-42-0742.

²²³ Dette begrundedes med, at årsagen kunne indeholde følsomme oplysninger eller oplysninger om strafbare forhold, hvilket ville kræve samtykke.

²²⁴ Dog videregives oplysninger ifm. politianmeldelser hvis gæsten begår strafbare forhold.

²²⁵ Såfremt en gæst ikke ønsker at give samtykke, ville diskoteket ikke have mulighed for at føre karantænelister og hindre uønskede gæster adgang. Et sådant resultat ville være uhensigtsmæssigt.

²²⁶ DT 2016-217-1119.

²²⁷ Datatilsynet understreger ligesom i mange andre afgørelser, at interesseafvejningsreglen alene gælder i forhold til de almindelige personoplysninger. Behandling af oplysninger om strafbare forhold i den konkrete sag havde hjemmel i andre regler i PDL.

- Ved rettens vurdering af, hvorvidt internetudbyderen skal udlevere oplysningerne, foretages en afvejning mellem bl.a. hensynet til beskyttelsen af personoplysninger og kommunikationshemmeligheden over for hensynet til effektiv håndhævelse af fx immaterialretligheder, under inddragelse af eksempelvis proportionalitetsprincippet

Optagelse af telefonsamtaler

En anden bemærkelsesværdig sag vedrørte TDC's optagelse af telefonsamtaler med kunder²²⁸. TDC anførte, at samtalerne blev optaget med det formål efterfølgende at anvende disse til intern træningsbrug for de ansatte. Datatilsynet fandt imidlertid ikke, at denne interesse var vægtig nok, og at de registreredes interesse i ikke at blive optaget gik forud. Tilsynet fremhæver desuden, at efter dets opfattelse og praksis bør optagelse af telefonsamtaler til uddannelsesmæssige formål normalt ske med samtykke²²⁹. Tilsynet udelukker dog ikke, at optagelse under særlige omstændigheder vil kunne ske på baggrund af interesseafvejningsreglen²³⁰.

²²⁸ DT 2018-31-0977.

²²⁹ Dette ses at være i overensstemmelse med Datatilsynets vejledning om optagelse af telefonsamtaler, som omtalt ovenfor i afsnit 3.5.

²³⁰ Afgørelsen kommer ikke med eksempler på sådanne omstændigheder. I vejledningen om optagelse af telefonsamtaler som omtalt ovenfor i afsnit 3.5., nævnes som det eneste eksempel: "(...) akut- og redningstjenester, hvor det også må antages at være af afgørende betydning for den registrerede, at kvaliteten af den "service", man modtager, når man kontakter den dataansvarlige, er i top".

4. Konklusion

Som tidligere nævnt medfører interesseafvejningsreglen efter sin karakter, at det i første omgang er den dataansvarlige som påtager sig standpunktsrisikoen angående behandlingens lovlighed, eftersom den dataansvarliges vurdering senere kan erklæres ulovlig af Datatilsynet eller domstolene. Formålet med nærværende fremstilling har været at undersøge, hvordan interesseafvejningsreglen skal fortolkes, og hvordan selve interesseafvejningen falder ud i praksis. Problemformuleringen som søgtes besvaret, var følgende:

”Hvordan skal interesseafvejningsreglen fortolkes, og hvilke momenter taler for og imod behandling, når den dataansvarliges og tredjemands interesser skal afvejes over for de registreredes”?

Besvarelsen af dette sammenfattes i følgende underafsnit. Første underafsnit besvarer hvordan interesseafvejningsreglen skal fortolkes. Det andet besvarer hvordan interesseafvejningen kan forventes at falde ud i praksis. Tredje afsnit indeholder nogle afsluttende bemærkninger angående interesseafvejningsreglen.

Fortolkning og anvendelse af interesseafvejningsreglen

Interesseafvejningsreglen er et særligt behandlingsgrundlag, der ikke regulerer specifikke behandlingssituationer, men er meget bredt og kan omfatte mange forskellige former for behandlinger. Bestemmelsen indeholder 3 betingelser, som alle skal være opfyldte: legitim interesse, nødvendighed, og en interesseafvejning (som taler for behandling). Det fremgår ikke af ordlyden, hvilke interesser der er legitime, hvornår en behandling er nødvendig, eller hvordan selve interesseafvejningen skal foretages. Det fremgår dog af ordlyden, at der skal tages særligt hensyn til, om den registrerede er et barn, hvilket som moment skal tillægges særlig vægt ved interesseafvejningen.

Forordningens præambelbetragtninger indeholder nogle få eksempler på legitime interesser, men disse udgør alene eksempler, og er derfor ikke udtømmende. Begrebet legitim interesse kan suppleres af Artikel 29-gruppens udtalelse, men eftersom der ikke er en lovbunden definition, må vurderingen af om en interesse er legitim, skulle afgøres ud fra fortolkning af praksis fra EU-domstolen, Datatilsynet og nationale domstole. Det samme gælder betingelsen om nødvendighed.

Interesseafvejningsreglen kan kun anvendes af private dataansvarlige, og ikke af offentlige myndigheder. Dog findes der i dansk ret en særlig bestemmelse i DBL § 12, der er begrundet i det danske overenskomsts system. Denne særlige bestemmelse har stor lighed med interesseafvejningsreglen, og kan bruges af private såvel som det

offentlige – dog skal den legitime interesse her udspringe af anden lovgivning eller kollektive overenskomster. For private vil der kunne være overlap mellem interesseafvejningsreglen i DBF art. 6, stk. 1, litra f og DBL § 12, stk. 2, og her kan den dataansvarlige frit vælge mellem begge behandlingsgrundlag.

Det er slået fast af EU-domstolen, at medlemsstaterne ikke må vedtage national lovgivning, der udelukker muligheden for at lave en konkret afvejning gennem interesseafvejningsreglen, jf. C-582/14 (Breyer). Det er derfor ikke tilladt at vedtage regler, som på forhånd foreskriver resultatet af interesseafvejningen. Der er dog ikke noget til hinder for, at medlemsstaterne fastsætter generelle retningslinjer ved udøvelse af skønnet ved afvejningen. Medlemsstaterne må heller ikke nationalt vedtage regler, der indfører yderligere betingelser for, at interesseafvejningsreglen kan anvendes, jf. C-468/10 og C-469/10 (ASNEF og FECEMD). Det er også væsentligt at have for øje, at søgemaskiner og de hjemmesider som en søgemaskine ved søgning henviser til, udgør to forskellige dataansvarlige, jf. C-131/12 (Google Spain), hvorfor der er tale om to forskellige behandlinger. Videre gælder, at selvom det lægges til grund, at en dataansvarlig har hjemmel til at behandle personoplysninger i interesseafvejningsreglen, så medfører det ikke en pligt for andre til at videregive personoplysninger til denne dataansvarlige, for at denne kan foretage behandlingen, jf. C-13/16 (Rigas satiksme). Derimod er der ikke noget til hinder for, at en sådan pligt kan indføres i national ret.

Forordningen foreskriver ikke nogen relation mellem betingelserne om legitim interesse/nødvendighed og behandlingsprincipperne i DBF art. 5, stk. 1 (navnlig litra a, b og c), men de synes at have en meget stor lighed. Under alle omstændigheder medfører overtrædelse af et behandlingsprincip, at behandling efter interesseafvejningsreglen ikke er lovlig, eftersom den dataansvarlige risikerer bødeansvar. Ligeledes er det helt klart, at ved overtrædelse af bestemmelser i særlovgivningen, er betingelsen om legitim interesse heller ikke opfyldt, hvorefter behandling heller ikke er lovlig.

Interesseafvejningen i praksis

Artikel 29-gruppen har i sin udtalelse om interesseafvejningsreglen beskrevet en fremgangsmåde, der kan anvendes når interesseafvejningen skal foretages. Denne udtalelse, om end detaljeret, er dog ikke bindende for hverken de nationale tilsynsmyndigheder eller domstolene, eftersom Artikel 29-gruppen er et uafhængigt organ og ikke en EU-myndighed. Det kan heller ikke læses af det danske Datatilsyns afgørelser, om denne fremgangsmåde faktisk er fulgt. Sidste del af gruppens fremgangsmåde er imidlertid interessant, idet der her beskrives yderligere garantier/foranstaltninger der kan gennemføres fra den dataansvarliges side, som kan skubbe interesseafvejningen til fordel for denne. Disse må tænkes at kunne have

en praktisk anvendelse, eftersom en interesseafvejning der ikke umiddelbart vægter tungt nok, kan "justeres", således at behandlingen efter en ny vurdering bliver lovlig.

Det danske Datatilsyn har udstedt forskellige vejledninger, som beskriver tilsynets praksis og opfattelse af gældende ret inden for forskellige områder, ligesom der findes forskellige emner, som er beskrevet på tilsynets hjemmeside. Disse kilder fra Datatilsynet udgør et særdeles værdifuldt bidrag, eftersom Datatilsynet som myndighed er enekompetent til at træffe afgørelser angående persondataretlige spørgsmål, og eftersom Datatilsynets opfattelse, uanset dets orienterende art, opleves og følges i praksis som bindende. Dette afspejles også tydeligt i Datatilsynets afgørelser, hvor det fx ses, at vejledninger bygger på opfattelser fra ældre afgørelser, samtidig med at nye afgørelser følger vejledningerne. Der findes også en enkelt vejledning fra Justitsministeriet om foreninger, som efterlader det indtryk, at foreninger ved udførelsen af deres aktiviteter almindeligvis forfølger legitime interesser, hvortil behandling kan ske på baggrund af interesseafvejningsreglen. Der er dog ingen vejledninger eller emner på Datatilsynets hjemmeside som fokuserer på interesseafvejningsreglen isoleret set. Når en interesseafvejning skal foretages, vil det derfor være hensigtsmæssigt at kunne kategorisere behandlingen, for herefter at undersøge om Datatilsynet har udtalt sig om temaet i en vejledning eller på hjemmesiden, og om der er afgørelser der ligner. På nogle områder, eksempelvis konkurs, har Datatilsynet ikke udtalt sig generelt, og her er det mere usikkert hvad der gælder ift. interesseafvejningsreglen, og der er en større sandsynlighed for afvigelser, eftersom der ikke er fastlagt en generel praksis.

I denne fremstilling blev Datatilsynets afgørelser inddelt og analyseret i overordnede temaer. På tværs af temaerne ses et billede af, at der er nogle typer interesser/momenter, hvor interesseafvejningsreglen særligt får gennemslagskraft, ligesom der er tilfælde, hvor den ofte falder til jorden. Eksempelvis vil hensynet til at sikre borgernes tryghed og til at forebygge og opklare kriminalitet, være en tungtvejende interesse ifm. overvågning, både med video, gps, og andre midler, og dette gælder både offentlige såvel som private områder. Praksis viser dog også, at hvis en lokalitet transmitteres live, og transmissionen gøres tilgængelig for enhver, fx på internettet, synes dette som udgangspunkt at tale imod behandling. Ved live-transmission, hvor formålene ofte er andre end at sikre tryghed og forebygge lovovertrædelser, vil den dataansvarlige derfor skulle støtte behandlingen på andre vægtige interesser. Logning af besøgendes IP-adresser på hjemmesider, hvor formålet er at sikre hjemmesidens funktionsdygtighed/og eller at kunne forfølge gerningsmænd til cyberangreb o.l., synes også at være en interesse der kræver tungtvejende modhensyn, jf. C-582/14 (Breyer) og Forordningens præambelbetragtning 49.

I ansættelsesforhold har arbejdsgiveren også en meget bred adgang til behandling, både før, under og efter ansættelsesforholdet. Dog er der tilfælde, hvor arbejdsgiveren skal være påpasselig, eksempelvis angående oplysninger om afskedigelse og begrundelsen herfor, eftersom der er et særligt hensyn at tage til den afskedigede i denne situation. Det samme gælder arbejdsgiverens videregivelse af medarbejdernes personoplysninger til andre. Særligt i tilfælde hvor videregivelsen ikke er påregnelig for de ansatte. Derimod må det antages, at en undervisningsinstitution har en mere snæver adgang til at behandle oplysninger om sine elever. Dette kan begrundes med, at der ikke er tale om et ansættelsesforhold, hvor arbejdsgiveren har en tilsyns- og instruktionsbeføjelse, dels at eleverne ofte vil anvende privat udstyr, og at mange undervisningsinstitutioner underviser børn.

Når det kommer til offentliggørelse, eksempelvis på hjemmesider og på internettet, synes der at tegne sig et billede af, at hensynet til informations- og ytringsfriheden som hovedregel slår igennem. Afhængigt af oplysningernes karakter, vil internetbrugere, som er tredjemænd i bestemmelsens forstand, tillige have en interesse i at kunne tilgå oplysningerne, hvilket taler for behandling, jf. også C-131/12 (Google Spain).

Mange sager angår den dataansvarliges videregivelse af oplysninger til andre. Her er formålene og interesserne imidlertid så forskelligartede, at der ikke synes at tegne sig nogle gennemgående hensyn der taler for eller imod behandling. Det samme gælder de afgørelser, som ikke i analysen er henført under et overordnet tema.

Et moment som går igen på tværs af flere temaer, men dog oftest angår offentliggørelse på internettet, er oplysninger som allerede er tilgængelige eller kan tilgås på anden vis, eksempelvis på andre hjemmesider, via aktindsigtsanmodninger, offentlige registre mv., hvilket som hovedregel taler for behandling. Dette må skyldes, at der er et mindre beskyttelseshensyn når oplysningerne allerede kan tilgås ad andre veje. Det gælder dog kun, såfremt oplysningerne er offentligt tilgængelige eller kan indhentes af enhver, hvorfor offentliggørelse af oplysninger fra lukkede registre o.l. modsat må tale imod behandling.

I tilfælde hvor den dataansvarlige pålægges en opgave eller pligt ved lov, eksempelvis hvor DSB skal sikre ro og orden på jernbaneområderne, hvor en virksomhed skal opbevare oplysninger efter bogføringsloven, eller hvor kurator skal varetage boets og kreditorernes interesser efter konkursloven, vil det ligeledes være et moment som ofte giver interesseafvejningsreglen gennemslagskraft. Det må derfor antages, at overholdelsen af loven samt realiseringen af lovens formål er et vægtigt moment i afvejningen.

Et interessant moment, som dog kun optræder i en enkelt af de gennemgåede afgørelser, er oplysningernes alder. Der kan muligvis opstilles en formodning for, at der i nogle tilfælde vil være en videre adgang til at behandle ældre oplysninger end "nye" oplysninger. Der skal under alle omstændigheder stadig foretages en konkret vurdering, hvor alle relevante momenter inddrages, herunder oplysningernes karakter, samt om der stadig er et aktuelt behov for at beskytte oplysningerne til trods for deres alder.

Endelig kan nævnes at i tilfælde, hvor en dataansvarlig eller tredjemand ønsker at behandle oplysninger der skal anvendes i et civilt søgsmål, synes dette i interesseafvejningen at tale for behandling, idet det kræver tungtvejende hensyn, at afvise behandling til et sådant formål, jf. C-13/16 (Rigas satiksme) og Datatilsynets sag om OPUS. Et sådant hensyn vil også slå igennem, selv i tilfælde hvor den registrerede er et barn.

Afsluttende bemærkninger

Som det ses af Datatilsynets praksis, er der mange eksempler på behandlinger, hvor de andre behandlingsgrundlag ikke kan anvendes, og hvor samtykket heller ikke er hensigtsmæssigt, eksempelvis ved forskellige former for overvågning, ved førelse af karantænelister, for sædbankers behandling af oplysninger om familiemedlemmer mv. Det er derfor tydeligt, at der er behov for en bestemmelse som interesseafvejningsreglen, for at Forordningen kan opfylde samfundets behov for persondatabehandling. At behandlingen har været lovligt i størstedelen af de gennemgåede afgørelser, støtter ligeledes synspunktet om behovet for en sådan bestemmelse.

I tilfælde hvor den dataansvarlige er i tvivl om, hvorvidt en påtænkt behandling vil kunne støttes på bestemmelsen, vil det være hensigtsmæssigt at foreligge spørgsmålet for Datatilsynet inden behandlingen påbegyndes. Dette vil stille den dataansvarlige markant bedre, og mindske risikoen for at behandlingen senere erklæres ulovlig.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har til hensigt at udstede en række nye vejledninger i 2021/2022, og én af disse bærer overskriften "Guidelines on legitimate interests"²³¹. Det er muligt, at denne vil omhandle interesseafvejningsreglen, men som nævnt ovenfor i afsnit 1.3., indeholder Forordningen mange bestemmelser, der forudsætter en afvejning af interesser, ligesom formuleringen "legitim interesse" findes i mange af Forordningens bestemmelser. Det er derfor ikke givet ud fra

²³¹ EDPB Work Programme 2021/2022. Kan findes på: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_workprogramme_2021-2022_en.pdf (Besøgt 22. april 2021).

overskriften alene, om interesseafvejningsreglen er hovedtemaet for vejledningen, eller om den overhovedet er indeholdt. Såfremt det er tilfældet, vil denne vejledning udgøre et nyt og opdateret bidrag til fortolkning og anvendelse af interesseafvejningsreglen, som må antages at få betydning for fremtiden, eftersom der fortsat er meget få kilder der behandler emnet.

Litteraturliste

Bøger

Peter Blume: "Den nye persondataret", 2. udg., 2018

Karsten Engsig Søren m.fl.: "EU retten", 6. udg., 2014

Jens Evald: Juridisk teori, metode og videnskab, 1. udg., 2016

Jens Evald: At tænke juridisk, 4. udg., 2011

Karsten Revsbech m.fl.: Forvaltningsret almindelige emner, 6. udg., 2016

Jan Trzaskowski m.fl.: "Internet-retten", 3. udg., 2017

Henrik Udsen: "It-ret", 4. udg., 2019

Lovgivning

Databeskyttelsesforordningen: "Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EØS-relevant tekst)"

Databeskyttelsesloven: "Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger"

Lovforslag til databeskyttelsesloven: "Lovforslag nr. L 68, Fremsat den 25. oktober 2017 af justitsministeren"

Persondatadirektivet: "EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDETS DIREKTIV 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger" (historisk)

Persondataloven: "Lov 2000-05-31 nr. 429 om behandling af personoplysninger" (historisk)

Vejledninger

Artikel 29-gruppen: "Udtalelse 6/2014 om den registeransvarliges legitime interesser som omhandlet i artikel 7 i direktiv 95/46/EF"

Justisministeriet: Ofte stillede spørgsmål, frivillige foreningers behandling af personoplysninger (December 2018).

Datatilsynets vejledning: Databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold (december 2020).

Datatilsynets vejledning: Optagelse af telefonsamler (November 2020).

Artikler

ET.2019.22 "Kuratorpligter efter databeskyttelseslovgivningen" af Carsten Ceutz og Lars Lindencrone Petersen, Bech-Bruun

The Future of Privacy Forum & Nymity: "Processing Personal Data on the Basis of Legitimate Interests under the GDPR"

Udtalelser fra Folketingets Ombudsmand

FOB2009-5-1 (Videregivelse af oplysninger fra Centralregisteret for Motorkøretøjer Undersøgelsesprincippet. Lighed. Saglighed)

Sider på Datatilsynets hjemmeside

<https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/lovgivning>

<https://www.datatilsynet.dk/internationalt/databeskyttelsesraadet-edpb>

<https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/nov/behandling-af-foelsomme-oplysninger/>

<https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/hvad-er-personoplysninger>

<https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/jan/ny-vejledning-skal-hjaelpe-foreninger>

<https://www.datatilsynet.dk/emner/internet-og-apps/behandling-af-oplysninger-fra-offentligt-tilgaengelige-registre>

<https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/afgoerelser>

<https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/historiske-afgoerelser>

<https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/sep/aendret-praksis-i-forhold-til-billeder-paa-internettet>

<https://www.datatilsynet.dk/emner/internet-og-apps/billeder-paa-internettet/>

<https://www.datatilsynet.dk/emner/overvaagning-og-sporing/optagelse-af-telefonsamtaler>

EU-domme

C-131/12 (Google Spain)

C-212/13 (František Ryneš)

C-582/14 (Breyer)

C-468/10 og C-469-10 (Forenede sager) (ASNEF og FECEMD)

C-13/16 (Rigas satiksme)

Danske domme

U.2018.1675Ø (Ved videregivelse af oplysninger om blotter på Facebook)

U.2004.2204Ø (Behandling af oplysninger fra RKI havde ikke hjemmel i interesseafvejningsreglen)

U.1998.800H (Maastricht-dommen)

Datatilsynets afgørelser

DT 2019-31-2250 (NCC's behandling af oplysninger om opsagt medarbejder)

DT 2019-31-2536 (Offentliggørelse af personoplysninger på Facebook-profil)

DT 2019-31-2211 (Videregivelse af kundeoplysninger til brug for direkte markedsføring)

DT 2019-41-0039 (Carlsbergs opbevaring af oplysninger om ansøgere)

DT 2019-31-1713 (Prediktive modeller til markedsføring i TDC-koncern)

DT 2019-31-1337 (Logning af beboere med nøglebrikker)

DT 2019-31-2363 (Sejlkлубs offentliggørelse af gamle klubblade på hjemmeside)

DT 2018-31-0977 (TDC's optagelse af telefonsamtaler)

DT 2018-31-0208 (Lassos offentliggørelse af oplysninger fra offentlige registre)

DT 2018-41-0016 (Tilsyn med Taxa 4x35's behandling af personoplysninger)

Datatilsynets afgørelser (historiske)

DT 2016-216-0569 (Skoles gennemgang af elevers søgehistorik)

DT 2016-217-1123 (Offentliggørelse og rating af pigers billeder på hjemmesiden rateandchill.com)

DT 2016-217-1119 (Behandling af navne, adresse og IP-adresser ifm. ophavsretlige krænkelse)

DT 2015-631-0122 (Registrering og opbevaring af nummerplader fra biler ved parkeringsområde)

“DT (Publiceret 23-10-2015)” (Kommunens videregivelse af oplysninger til tredjemand)

DT 2014-212-0278 (Behandling af personoplysninger i e-handelsløsning)

DT 2013-217-0330 (Behandling af personoplysninger om ejendomme på boliga.dk)

DT 2012-213-0047 (Topdanmarks behandling af personoplysninger ifm. forsikrings sag)

DT 2012-211-0038 (Overvågning af taxachaufførers lokation via GPS)

DT 2012-228-0006 (Transmission af gudstjeneste)

DT 2011-43-0031 (SAPUS førelse af register om dårlige lejere)

”DT (Publiceret 14-04-2011)” (Anvendelse af opsagt og fritstillet medarbejders arbejdsmail)

DT 2010-082-0143 (Udtalelse om Finans og Leasing produkt Kreditoversigten)

DT 2010-42-1941 (Virksomheds behandling af personoplysninger ifm. Whistleblowerordning)

DT 2009-216-0164 (Offentliggørelse af karantænelister af sportsudøvere på internettet)

DT 2009-220-0001 (Udtalelse om Experian A/S' produkt "KreditStatus")

DT 2009-219-0303 (Offentliggørelse af oplysninger om dagpengemodtager og cifre i CPR-nummer)

DT 2009-632-0063 (Videregivelse af af video fra politiaktion til medierne)

DT 2008-42-0742 (Førelse af intern karantæneliste på diskotek)

DT 2008-632-0034 (Forsvarets videregivelse af personaleoplysninger til brug for markedsføring)

DT 2007-54-0157 (Tv-overvågning af sluse)

DT 2007-229-0002 (Afgørelse i klagesag om offentliggørelse på Redox' hjemmeside)

DT 2007-213-0022 (Tv-overvågning og videregivelse af optagelser fra banks hæveautomat)

DT 2006-42-1061 (Virksomheds behandling af personoplysninger ifm. Whistleblowerordning)

DT 2005-212-0299 (Billeddatabase i forbindelse med adgangskontrol ved brug af årskort i Tivoli)

DT 2004-52-2442 (Kommunes tv-overvågning af skoler og daginstitutioner)

DT 2004-612-0033 (Sædbanks behandling af oplysninger som sæddonors familiemedlemmer)

DT 2004-42-0711 (Sædbanks behandling af oplysninger som sæddonors familiemedlemmer)

DT 2003-322-0043 (Live-transmission på hjemmeside fra kameraer ved sluse)

DT 2003-322-0044 (Offentliggørelse af oplysninger om mulig jordforurening på hjemmeside)

DT 2003-211-0053 (Offentliggørelse af oplysninger om afskediget medarbejder)

DT 2003-2015-0131 (Konkursbo – gendannelse af slettede oplysninger på pc)

DT 2003-313-0149 (Tv-overvågning i Høje-Taastrup Kommune)

DT 2003-42-0523 (Videoovervågning i S-tog)

DT 2003-323-0101 (Videregivelse af ejendomsoplysninger til Energi Randers)

DT 2002-631-0086 (Transmission af live-video fra pub på hjemmeside)

DT 2001-211-0027 (Tv-overvågning i supermarkedskæde)

DT 2001-215-0050 (Byrådsmedlemmer)

Bilag 1: Resume af Datatilsynets afgørelser

Afgørelser efter Forordningens ikrafttrædelse

DT 2019-31-2250 (NCC's behandling af oplysninger om opsagt medarbejder)

NCC havde opsagt en medarbejder, og der verserede på baggrund af opsigelsen en sag ved Arbejdsretten, ligesom sagen var dækket i medierne. Medarbejderens navn var ikke nævnt i medierne. NCC havde i en intern orientering i en e-mail til flere af virksomhedens ansatte behandlet personoplysninger om klager i form af navn, årsag til afskedigelse, tidligere ansættelsesforhold og fagforeningsmæssigt tilhørsforhold. NCC begrundede orienteringen i e-mailen med den uro, som dækningen af sagen i medierne skabte på arbejdspladserne, og mente at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen.

Datatilsynet udtalte indledningsvist, at en sådan intern orientering ikke er udtryk for en videregivelse, men alene er udtryk for en behandling. Behandlingen omfattede desuden klagerens fagforeningsmæssige tilhørsforhold, hvilket er en følsom personoplysning, jf. DBF art. 9, stk. 1. Behandling af denne oplysning var derfor forbudt medmindre en af undtagelserne i stk. 2 fandt anvendelse. Datatilsynet vurderede, at formålet med orienteringen egentlig ikke var at oplyse de øvrige medarbejdere eller ledere om, at der var foretaget en afskedigelse, som også tidsmæssigt lå langt forud for orienteringen. Formålet var derimod at "forsvare" sig internt i den offentlige konflikt med 3F, hvorfor behandling af personoplysningerne ikke var sket i overensstemmelse med DBF artikel 6, stk. 1, litra f og art. 9. Tilsynet udtalte følgende:

"Datatilsynet har ved denne vurdering lagt vægt på, at oplysningerne om afskedigelsen i e-mailen ikke bundede i et hensyn, der knyttede sig til afskedigelsen af klager, men derimod knyttede sig til den arbejdsretlige konflikt med 3F. NCC har således ikke godtgjort at have haft en legitim interesse i at orientere om afskedigelsen af klager, uagtet at en sådan legitim interesse, efter omstændighederne, kan veje tungere end hensynet til klager. (...) Datatilsynet finder dog, at NCC har en legitim interesse i at orientere virksomhedens ansatte om en igangværende konflikt, der skaber uro på arbejdspladsen, særligt når konflikten er offentlig, og de ansatte får informationer fra anden side. En sådan orientering om en konflikt med et bestemt fagforbund kan dog ikke indeholde personoplysninger, idet artikel 9, stk. 1, indeholder et absolut forbud mod at behandle oplysninger om fagforeningsmæssigt forhold, og idet ingen af undtagelserne i stk. 2, litra a-j finder anvendelse. Datatilsynet bemærker, at NCC kunne have varetaget formålet med orienteringen uden at behandle personoplysninger."

Datatilsynet kom således frem til, at NCC's legitime interesser ikke vejede tungt nok, at formålet kunne være opnået uden inddragelse af klagerens personoplysninger, og at behandlingen tillige var i strid med DBF art. 9, idet der var tale om følsomme personoplysninger.

DT 2019-31-2536 (Offentliggørelse af personoplysninger på Facebook-profil)

Der opstod en tvist omkring ejerskabet af en hest mellem klager og indklagede. Tvisten blev også dækket af en avis. Indklagede ernærede sig ved at ride og sælge heste gennem sin enkeltmandsvirksomhed. Under en verserende retssag mellem klager og indklagedes virksomhed, skrev indklagede et offentligt opslag på sin private Facebook-profil med henvisning til avisens artikel, hvor indklagede udtalte sig om klager. Af opslaget fremgik også at yderligere "info" kunne fås ved at skrive en privatbesked til indklagede, ligesom opslaget opfordrede andre til at dele det. Klager anmodede om indsigt i de behandlede oplysninger, herunder en komplet liste over de personer indklagede havde sendt oplysninger til og indholdet heri.

Indklagede gjorde gældende, at behandlingen var sket i rent private sammenhænge og uden forbindelse til hendes virksomhed, hvorfor forordningen ikke fandt anvendelse, jf. DBF art. 2, stk. 2, litra c. Datatilsynet afviste dog at der var tale om rent personlige aktiviteter med følgende begrundelse: *"Datatilsynet har herved lagt vægt på, at opslagene på Facebook-profilen har nær tilknytning til din virksomhed, virksomhed v/indklagede og vedrører den retssag, som på daværende tidspunktet verserede mellem din virksomhed og klager. Datatilsynet har således lagt vægt på, at der er tale om oplysninger, som relaterer sig til din og klagers forretningsforbindelse. Desuden har Datatilsynet lagt vægt på, at videregivelsen er sket til en bred og ubestemt kreds af personer, idet du har over 1.000 venner på din Facebook-profil, og idet profilen er offentlig. Uanset at der er tale om opslag på en Facebook-profil som du også anvender i privat regi, er det således Datatilsynets vurdering, at du ved opslagene har offentliggjort oplysninger om klager, som er omfattet af databeskyttelsesreglernes anvendelsesområde."*

Herefter skulle Datatilsynet tage stilling til om der var behandlingshjemmel. Datatilsynet vurderede at offentliggørelsen af oplysningerne havde hjemmel i interesseafvejningsreglen, og udtalte følgende: *"Datatilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at du havde en legitim interesse i ytre dig om klager og jeres tvist. Endvidere har tilsynet lagt vægt på oplysningernes karakter og hensynet til informations- og ytringsfriheden, der må indgå med betydelig vægt, idet der er tale om meningstilkendegivelser og subjektive vurderinger, hvilket efter tilsynets opfattelse må stå læserne af opslaget klart. Datatilsynet har endvidere lagt vægt på, at hensynet til klager ikke taler imod offentliggørelsen."*

DT 2019-31-2211 (Videregivelse af kundeoplysninger til brug for direkte markedsføring)

En borger klagede til Datatilsynet over, at Stofa A/S havde videregivet kundeoplysninger om denne til Syd Energi, som herefter kontaktede borgeren med tilbud på en el-aftale. Borgeren anførte at videregivelsen var sket uden dennes samtykke. Som hovedregel må en virksomhed ikke videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug for direkte markedsføring uden forbrugerens samtykke, jf. DBL § 13, stk. 1. Dog gælder den undtagelse, at videregivelse kan ske hvis der er tale om generelle kundeoplysninger der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis betingelserne i interesseafvejningsreglen er opfyldt, jf. DBL § 13, stk. 2. Datatilsynet bemærkede indledningsvist, at oplysninger om navn, adresse, telefonnummer og kundenummer er generelle kundeoplysninger omfattet af DBL § 13, stk. 2, og herefter var spørgsmålet om interesseafvejningsreglen taler imod. Tilsynet udtalte følgende:

“Datatilsynet finder endvidere, at videregivelsen (...) er sket i overensstemmelse med interesseafvejningsreglen i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, jf. databeskyttelseslovens § 13, stk. 2. Datatilsynet har i vurderingen heraf lagt vægt på forarbejderne til § 13 i forslag til databeskyttelsesloven, hvorefter interesseafvejningsreglen kun undtagelsesvist vil falde ud til kundens fordel ved anvendelsen af databeskyttelseslovens § 13, stk. 2. Datatilsynet finder ikke, at der i sagen foreligger sådanne omstændigheder, som gør, at interesseafvejningsreglen falder ud til din fordel. Datatilsynet har i forbindelse hermed lagt vægt på karakteren af de oplysninger, der er blevet videregivet, herunder at der ikke er tale om oplysninger af særlig beskyttelsesværdig karakter, og at videregivelsen er sket med henblik på, at kunne tilbyde dig en el-aftale, som vil kunne føre til en besparelse hos dig.”

Datatilsynet fandt således at Stofas interesse i at videregive oplysningerne om borgeren til Syd Energi oversteg borgerens interesse i, at oplysningerne ikke blev videregivet. Særligt interessant er desuden at Datatilsynet i afgørelsen nævnte et eksempel hvor interesseafvejningsreglen modsat ville tale imod behandling:

“Som eksempel på en situation, hvor interesseafvejningsreglen undtagelsesvist måtte tale imod, kan nævnes den situation, hvor en virksomhed har orienteret sine kunder om, at den ikke vil videregive oplysninger om kunderne til andre virksomheder til brug for markedsføring. Hvis virksomheden på trods heraf alligevel skulle beslutte sig for at videregive oplysningerne, vil hensynet til kunderne, efter omstændighederne kunne tale imod, at en sådan videregivelse kan ske uden kundernes forudgående samtykke.”

DT 2019-41-0039 (Carlsbergs opbevaring af oplysninger om ansøgere)

Ifm. rekruttering til ansættelse opbevarede Carlsberg ansøgernes personoplysninger, selv i de tilfælde hvor ansøgerne ikke blev ansat. Carlsberg anførte at dette skete til to forskellige formål, som havde hver sin hjemmel. For det første med henblik på at oplyse om fremtidige jobmuligheder i virksomheden. Disse oplysningerne blev opbevaret på baggrund af ansøgerens samtykke. For det andet, for at sikre dokumentation for korrekt rekrutteringsforløb i tilfælde af klager om eksempelvis diskrimination, eller mod eventuelle retskrav. Disse oplysninger blev opbevaret på baggrund af interesseafvejningsreglen. Oplysningerne opbevarede i op til seks måneder efter at ansættelse til den pågældende stilling havde fundet sted, hvorefter oplysningerne slettedes automatisk. Carlsberg havde vurderet, at seks måneder var en nødvendig opbevaringsperiode, hvis der klagedes over rekrutteringsforløbet. Datatilsynet fandt, at begge behandlinger var lovlige.

Om behandlingen med det formål at sikre dokumentation i tilfælde af klager o.l. udtalte Datatilsynet følgende: *“Det er Datatilsynets opfattelse, at en arbejdsgiver kan komme i en situation, hvor det er nødvendigt at kunne dokumentere et konkret rekrutteringsforløb, fordi arbejdsgiveren bliver mødt med f.eks. indsigelser om diskrimination. Opbevaring af oplysninger til dette formål vil som udgangspunkt blive betragtet som et sagligt formål, men arbejdsgiveren bør altid overveje, om der er et reelt behov for at opbevare oplysninger om ansøgere. Der kan i særlovgivningen være regler af betydning for, hvor længe oplysningerne kan opbevares. Der kan derfor ske behandling af oplysninger om ansøgere efter endt rekrutteringsforløb med henblik på at efterleve anmodninger og overholde lovmæssige krav fra lovgiver eller andre myndigheder samt overholde gældende love, herunder funktionærloven, og ansættelsesrelaterede krav, efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c eller – for en privat dataansvarlig – artikel 6, stk. 1, litra f. Datatilsynet finder på den baggrund, at Carlsbergs behandling af oplysninger med henblik på at sikre dokumentation for korrekt rekrutteringsforløb ifm. et eventuelt retskrav er i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f.”*

DT 2019-31-1713 (Prediktive modeller til markedsføring i TDC-koncern)

Under sagen tog Datatilsynet stilling til en række spørgsmål, herunder om Nuuday A/S's (under TDC) profilering²³² af oplysninger om klageren. Klager som var kunde, havde indgivet indsigtsanmodning og blev bekendt med dokumenter som vurderede klagers tilbøjelighed til at opsige sit abonnement hos Telmore A/S og om klager var

²³² Profilering er defineret i forordningens artikel 4, nr. 4 således: *“»profilering«: enhver form for automatisk behandling af personoplysninger, der består i at anvende personoplysninger til at evaluere bestemte personlige forhold vedrørende en fysisk person, navnlig for at analysere eller forudsige forhold vedrørende den fysiske persons arbejdsindsats, økonomiske situation, helbred, personlige præferencer, interesser, pålidelighed, adfærd, geografisk position eller bevægelser”*

mere eller mindre tilbøjelig til at købe en række mobiltelefonmodeller. Formålet med udarbejdelsen af disse modeller var at målrette eventuel senere markedsføring. Klager anførte at behandlingen ikke kunne have hjemmel i interesseafvejningsreglen, eftersom der var tale om en automatisk afgørelse efter DBF art. 22, stk. 1, hvorefter der kræves samtykke, jf. art. 22, stk. 2, litra c. Dette afviste Datatilsynet dog, eftersom udarbejdelsen af de prediktive modeller ikke kunne anses for at have haft retsvirkning eller på tilsvarende vis betydeligt have påvirket klager.

Ift. hvorvidt behandlingen faktisk ville kunne sket på baggrund af interesseafvejningsreglen udtalte Datatilsynet følgende: *“For så vidt angår spørgsmålet om, i hvilket omfang behandlingen af oplysningerne kunne finde sted på baggrund af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, kan Datatilsynet oplyse, at der på tidspunktet for denne afgørelse pågår arbejde under Det Europæiske Databeskyttelsesråd om anvendelsen af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, herunder behandling af personoplysninger i forbindelse med markedsføring. Datatilsynet har i øvrigt noteret sig, at der ikke foreligger oplysninger om, at Nuuday A/S har anvendt de pågældende prediktive modeller til at udføre markedsføring. Endvidere har Datatilsynet noteret sig, at Nuuday A/S har oplyst, at oplysningerne ikke er blevet videregivet. Datatilsynet finder på den baggrund ikke tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af Nuuday A/S’ behandling af oplysninger frem til klagers indsigelse.”*

Datatilsynet tager altså ikke endelig stilling til om der var hjemmel i interesseafvejningsreglen, hvilket skyldes at behandlingen indstilledes efter klagers indsigelse efter DBF art. 21, stk. 1, idet Nuuday valgte ikke at fortsætte behandlingen efterfølgende. Datatilsynet skrev dog i afgørelsen, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af Nuudays behandling af oplysningerne efter DBF artikel 6, stk. 1, litra f, frem til klagers indsigelse. Hvorvidt behandlingen ville have haft hjemmel i interesseafvejningsreglen, er således uafklaret. Datatilsynets forsigtighed med at tage stilling må dog skyldes at Det Europæiske Databeskyttelsesråd behandlede emnet på samme tidspunkt, hvorfor det af hensyn til at træffe den mest korrekte afgørelse måtte være hensigtsmæssigt af afvente Rådets udtalelse. Det er dog væsentligt at huske på, at spørgsmålet omhandler generel markedsføring og ikke direkte markedsføring som nævnt i DBF art. 21, stk. 1 og præambel 47, der ellers kan udgøre en legitim interesse som danner grundlag for behandling.

DT 2019-31-1337 (Logning af beboeres nøglebrikker)

Arbejdernes Andels Boligforening (herefter AAB) var i færd med at montere et nyt låsesystem baseret på nøglebrikker. Beboerne blev herefter oplyst i et brev, at AAB ville logge hvor nøglebrikkerne blev brugt. Hvert lejemål blev tildelt 5 nøglebrikker til

brug for åbning af døre til opgange, vaskerum og andre fællesarealer. Ved brug af en nøglebrik logges et transponder-ID, en hændelseskode og et tidsstempel på, at en bruger har anvendt låsen på det pågældende tidspunkt. En beboer klagede over den omtalte logning af hendes færden.

Om formålet anførte AAB at logningen foretoges af hensyn til vedligeholdelse og driften af låsene, og at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen, idet AAB havde en legitim interesse i at give beboerne den bedst mulige oplevelse med låsesystemet. Dette forudsatte, at AAB's teknikere kunne få adgang til logningerne og dermed fejlsøge systemet for at finde frem til problemer, som beboerne måtte oplever, og derefter løse disse. Datatilsynet fandt at AAB's interesse i behandlingen ikke umiddelbart oversteg de registreredes interesse i beskyttelse af deres personoplysninger. Datatilsynet havde lagt vægt på, at den omhandlede logning, efter tilsynets opfattelse, tilnærmelsesvis antog karakter af overvågning og udgjorde et betydeligt indgreb i beboernes privatliv.

I afgørelsens resume skrev Datatilsynet følgende: *“Datatilsynet har imidlertid i andre sager om boligselskabers logning af nøglebrikker fundet, at logning kan finde sted uden samtykke. Det beror således på en konkret vurdering af det formål, som et boligselskab ønsker at forfølge, om logning af nøglebrikker kan ske med eller uden samtykke fra beboerne.”* Hvilke andre formål som et boligselskab kan forfølge som legitimerer logning giver afgørelsen imidlertid ingen forklaring på.

DT 2019-31-2363 (Sejlkлубs offentliggørelse af gamle klubblade på hjemmeside)

Foreningen Jyllinge Sejlkлуб offentliggjorde 3 af deres gamle klubblade fra 1981 og 1982 på foreningens hjemmeside. Af bladene fremgik oplysninger om klagers navn, adresse, alder og billede. Klager krævede disse oplysninger slettet, hvilket foreningen afviste. Klager oplyste i denne forbindelse at denne havde navne- og adressebeskyttelse i CPR. Adressen i bladet var dog ikke den samme som klagers nuværende.

Datatilsynet udtalte følgende: *“Datatilsynet finder, at Jyllinge Sejlkлубs behandling af personoplysninger om klager i form af en offentliggørelse på internettet af foreningens klubblade fra 1981 og 1982 er sket i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, idet tilsynet finder, at interesseafvejningen falder ud til Jyllinge Sejlkлубs fordel. Datatilsynet har ved denne vurdering lagt vægt på, at Jyllinge Sejlkлуб har en legitim interesse i at værne om, beskytte og informere om sin historie i en naturlig kontekst. Datatilsynet finder, at det i forbindelse hermed er nødvendigt for sejlkлубben at kunne identificere de personer, som har deltaget i sejlkлубbens aktiviteter. Datatilsynet har endvidere lagt vægt på klubbladernes alder, herunder at bladene blev udgivet i 1981 og 1982, og at*

oplysningerne har været tilgængelige i bladene i knap 40 år. Derudover har Datatilsynet lagt vægt på karakteren af de oplysninger, der fremgår i bladene, herunder at der ikke er tale om oplysninger af følsom karakter. For så vidt angår klagers oplysning om, at klager har hemmelig adresse, har Datatilsynet lagt vægt på, at klagers anførte adresse i klubblad nr. X fra 1981 ikke er identisk med klagers nuværende adresse. Datatilsynet finder på den baggrund ikke, at oplysningerne om klagers adresse i klubbladet fra 1981 er af en sådan særlig beskyttelsesværdig karakter, at interesseafvejningen falder ud til klagers fordel. Datatilsynet finder på baggrund heraf ikke anledning til at tilsidesætte Jyllinge Sejklubs vurdering af, at behandlingen af klagers oplysninger i sejklubbens klubblade fra 1981 og 1982 er sket i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f.”

DT 2018-31-0977 (TDC's optagelse af telefonsamtaler)²³³

Datatilsynet behandlede en klage, hvor en person klagede over YouSee A/S' (ifølge CVR et binavn til TDC A/S) optagelse af en telefonsamtale, som vedkommende havde haft med en af YouSee's kundekonsulenter, uden at der var givet samtykke til optagelsen. TDC anførte at formålet med behandlingen var at anvende samtalerne til intern træningsbrug, og at TDC havde foretaget en afvejning af hensynet til vigtigheden af løbende at kunne forbedre den generelle kundetilfredshed over for den enkelte kundes grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. Datatilsynet fandt ikke at der TDC's interesse i at foretage behandlingen var vægtig nok, og derfor havde behandlingen ikke have hjemmel i interesseafvejningsreglen. Tilsynet udtalte følgende:

“Det er Datatilsynets opfattelse – ligesom det var tilsynets praksis efter den tidligere gældende persondatalov - at optagelse og lagring af telefonsamtaler til uddannelsesmæssige formål som udgangspunkt bør baseres på et samtykke fra de personer, der registreres oplysninger om, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1 , litra a. (...) Datatilsynet kan ikke udelukke, at der under ganske særlige omstændigheder kan foreligge en berettiget interesse, der nødvendiggør optagelse uden samtykke, og hvor behandling kan finde sted med hjemmel i interesseafvejningsreglen i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f. Datatilsynet finder imidlertid, at TDC ikke har anført sådanne særlige omstændigheder, der kan begrunde optagelse og viderebehandling af den omhandlede telefonsamtale til internt træningsbrug uden samtykke fra klager.”

²³³ Det svenske datatilsyn har truffet en tilsvarende afgørelse i sag 120-2016 og 121-2016. Afgørelsen kan findes på: <https://www.imy.se/globalassets/dokument/beslut/2016-05-12-telia.pdf>

DT 2018-31-0208 (Lassos offentliggørelse af oplysninger fra offentlige registre)

Sagen indledtes på baggrund af en klage over, at der på virksomheden Lassos hjemmeside www.lasso.dk var offentliggjort oplysninger indhentet fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR). Lasso afviste at imødekomme klagers indsigelse mod at dennes tidligere tilknytning til en række virksomheder fremgik af hjemmesiden når der søgtes på dennes navn. Datatilsynet fandt, at oplysningerne, der var indhentet fra CVR, lovligt kunne offentliggøres med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Datatilsynet udtalte følgende:

“Det er Datatilsynets opfattelse – hvilket i øvrigt er i overensstemmelse med tilsynets tidligere praksis efter persondataloven - at en (privat) dataansvarlig inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1 , litra f, som udgangspunkt lovligt kan behandle, herunder indsamle, registrere, bearbejde og videregive, personoplysninger, der er indhentet fra offentligt tilgængelige registre som eksempelvis CVR (...) Datatilsynet har herved lagt vægt på, at oplysningerne er offentligt tilgængelige på cvr.dk, og at det på cvr.dk ligeledes er muligt at fremsøge oplysninger om din tidligere tilknytning til en række virksomheder ved søgning på dit navn”.

Lasso havde således efter tilsynets opfattelse en legitim interesse i at behandle oplysninger om det danske erhvervsliv, herunder hvilke ledende personer der var eller havde været tilknyttet danske virksomheder, og at denne interesse i den konkrete sag gik forud for klagers interesse i, at oplysningerne ikke behandles.

Datatilsynets afgørelser (historiske - før forordningen)

DT 2016-216-0569 (Kritik af skoles gennemgang af elevers søgehistorik)²³⁴

To forældre klagede til Datatilsynet over, at ledelsen, bestående af skolelederen og viceinspektøren, havde gennemgået søgehistorikken på 7. klasseelevers private pc'er og tablets. I slutningen af undervisningen bad ledelsen 9 af klassens elever om at medbringe pc/tablets og følge med til et andet lokale, hvor ledelsen gennemgik elevernes søgehistorik mhp. at konstatere om eleverne havde besøgt hjemmesider med pornografisk indhold. Denne gennemgang var ikke varslet på forhånd, ligesom skolen heller ikke forudgående havde indhentet samtykke fra forældrene.

Forløbet gav anledning til klager fra flere forældre, hvorfor der blev iværksat en advokatundersøgelse. Advokatundersøgelsen konkluderer b.l.a., at der ikke fandtes regler inden for de frie skoler, der regulerede, i hvilket omfang en ansat på en fri skole kunne konfiskere, tilbageholde eller undersøge edb-udstyr tilhørende elever.

²³⁴ Sagen er tillige omtalt i Datatilsynets Årsberetning fra 2016, s. 11-13.

Derfor var det ifølge advokaten den almindelige lovgivning, herunder persondataloven, der fastsatte grænserne.

Skolen forklarede at gennemgangen havde baggrund i, at en elev fortalte at flere drenge i 7. klasse havde lagt en porno-side på skolens solcelle-infoskærm, at skolen blev kontaktet af forældre som havde hørt om at der blev set porno i frikvartererne og nogle gange i timerne. Formålet var ifølge skolen at give en løftet pædagogisk pegefindex som alternativ til en kollektiv skideballe, eller at hænge enkelte elever ud eller holde samtale med enkelte elever og deres forældre. Skolen ønskede at gøre det klart, at det at se porno i skoletiden var uacceptabelt. Det samme gjaldt såkaldte "pranks", hvor eleverne på en klassekammerats pc eller tablet foretog søgninger på pornohjemmesider uden dennes vidende. Skolen påstod at behandlingen var saglig og proportional, var nødvendig for at imødegå skolens porno-problematikker, og at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen. Skolen anførte desuden, at der ikke blev taget kopi af søgehistorikken, ligesom der ikke blev skrevet noget ned eller gået ind på de fremkomne hjemmesider.

Datatilsynet lagde indledningsvis til grund, at søgehistorikken udgjorde personligoplysninger med følgende begrundelse: *"Datatilsynet lægger herved vægt på, at det vil være muligt at identificere den eller de personer, som oplysningerne vedrører, f.eks. hvis man er bekendt med, hvem der benytter pc'en. Det ændrer ikke herpå, at der kan være flere mulige brugere af pc'en. Tilsynet lægger herved bl.a. vægt på, at det med oplysningen om, at der er tale om privat medbragte pc'er, må kunne lægges til grund, at der formentlig er tale om en relativ snæver kreds af personer, herunder personer i elevens husstand, der må forventes at være de primære brugere af den pågældende pc eller tablet"*. Herefter lagde tilsynet til grund at der var tale om en behandling, og at oplysninger måtte karakteriseres som almindelige.

Tilsynet fremhævede følgende forhold:

- Der var tale om gennemgang af søgehistorik på elevernes privatejede udstyr, og at i hvert fald én af de involverede forældre i forbindelse med sagen havde oplyst, at det var søgehistorikken på hendes pc, der blev gennemgået
- Det kunne være blufærdighedskrænkende for en 7. classes elev at blive fremstillet i en sådan situation foran skoleleder, viceinspektør og klassekammerater
- Søgehistorikken på de undersøgte enheder kunne også omfatte søgninger foretaget uden for skoletiden, som ikke kunne antages at komme skolen ved
- Gennemgangen var rettet mod børn i 7. klasse og indgik i en sammenhæng, hvor der blev vist interesse i at finde oplysninger om elevens eventuelle brug af udstyret til at se porno

Under hensyntagen til disse forhold, fandt Datatilsynet at behandlingen hverken levede op til saglighedskravet i PDL § 5, stk. 2, proportionalitetskravet i PDL § 5, stk. 3, eller interesseafvejningsreglen i § 6, stk. 1, nr. 7.

DT 2016-217-1123 (Vedrørende offentliggørelse af personoplysninger på hjemmesiden www.rateandchill.com)

På hjemmesiden www.rateandchill.com foregik der afstemning af billeder af piger fra Vejle-området, hvor pigerne blev sat op mod hinanden og internetbrugerne kunne stemme om hvem der havde det bedste udseende. Pigerne indgik i et ranking-system, hvor de rykkede op eller ned afhængigt af hvad brugerne stemte. Billederne kunne uploades af andre end pigernes selv, hvilket blev gjort i vidt omfang. Den persondataretlige problemstilling var, at pigernes billeder blev offentliggjort og behandlet på hjemmesiden uden deres samtykke²³⁵.

Datatilsynet foretog sig ikke yderligere i sagen, eftersom hjemmesiden blev lukket efter få dage, men udtalte sig generelt om offentliggørelse af billeder på internettet. Herunder nævntes, at i de tilfælde hvor de registrerede ikke havde givet samtykke, kunne behandling efter omstændighederne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

*DT 2016-217-1119 (Behandling af oplysninger om bl.a. ophavsretlige krænkelse)*²³⁶

Denne sag vedrører advokatselskabet Opus' behandling af personoplysninger ifm. håndhævelse af ophavsrettigheder. Opus var et specialiseret advokatkontor, der bl.a. beskæftigede sig med immaterielle rettigheder, og som bistod en række danske og udenlandske rettighedshavere.

Opus forklarede, at krænkelse af ophavsrettigheder kunne medføre straf efter ophavsretsloven, men at disse krænkelse var undergivet privat påtale. Opus' klienter havde aftale med en tysk virksomhed, som kortlagde og dokumenterede de formodede ophavsretlige krænkelse på internettet. Dette skete ved at den tyske virksomhed registrerede de IP-adresser som havde deltaget i fildelingsnetværk hvor der skete ulovlig distribution af fx film og tv-serier. Virksomheden registrerede alene disse IP-adresser og det tidspunkt hvor de var konstateret aktivt i fildelingsnetværket, hvorefter disse oplysninger blev overladt til OPUS. Opus anvendte herefter disse oplysninger til at anmode retten om editionsbegæring efter reglerne i retsplejeloven, hvorefter retten kunne pålægge internetudbyderen at

²³⁵ Det bemærkes at Datatilsynet sidenhen har ændret sin praksis og ikke længere sonder mellem stemningsbilleder og portrætbilleder ved vurderingen af om interesseafvejningsreglen kan anvendes, smh. afsnit 3.4. ovenfor.

²³⁶ Sagen er tillige omtalt i Datatilsynets Årsberetning fra 2017, s. 17-18.

udlevere oplysninger om navn og adresse på IP-adresserne til OPUS. Hvis editionspålæg blev imødekommet, rettede OPUS henvendelse til de pågældende indehavere af IP-adresserne mhp. retsforfølgning.

Datatilsynet udtalte, at oplysninger om navne, adresser og IP-adresser, er almindelige personoplysninger, og at disse kunne behandles med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Derimod fandt Datatilsynet at sammenkædningen af navne, adresser og IP-adresser, med oplysninger om at indehaveren formodes at have krænket ophavsrettigheder, udgjorde personoplysninger om strafbare forhold, men at disse oplysninger tillige kunne behandles lovligt efter persondatalovens regler. Tilsynet vurderede samlet set, at behandlingen af de forskellige kategorier af personoplysninger kunne ske i medfør af PDL § 7, stk. 2, nr. 4, jf. § 8, stk. 6, § 8, stk. 4 og § 6, stk. 1, nr. 7. Datatilsynets samlede begrundelse lød således: *"I den forbindelse har tilsynet lagt vægt på det oplyste om, at ophavsretskrænkelser som hovedregel er undergivet privat påtale, og at det derfor i praksis ofte være umuligt for rettighedsindehavere at håndhæve deres rettigheder, hvis oplysningerne ikke kunne behandles. Datatilsynet har også lagt vægt på, at de indsamlede IP-adresser, der er kædet sammen med rettighedskrænkelserne, ikke er umiddelbart personhenførbare, før det tidspunkt, hvor oplysninger om navn og adresse på abonnenten modtages fra internetudbyderen på baggrund af en retskendelse. Datatilsynet lægger i den forbindelse til grund, at der ved rettens vurdering af, hvorvidt en internetudbyder skal pålægges at udlevere disse identifikationsoplysninger, er foretaget en afvejning mellem bl.a. hensynet til beskyttelsen af personoplysninger og kommunikationshemmeligheden over for hensynet til effektiv håndhævelse af f.eks. immaterialretligheder med inddragelse af eksempelvis proportionalitetsprincippet, jf. persondatalovens § 5, stk. 3, som er omtalt ovenfor under afsnit 3."*

DT 2015-631-0122 (Registrering af nummerplader ved parkering)

Sagen vedrørte Dades A/S' registrering og behandling af oplysninger om nummerplader på et parkeringsområde i Roskilde. Systemet fungerede således, at der skete registrering af nummerplader, når en bil kørte ind på parkeringsanlægget. Ved udkørsel skulle føreren indtaste bilens nummerplader på en automat, hvorefter det registrerede om:

- 1) bilen havde holdt under 2 timer, hvilket var gratis
- 2) bilen havde holdt over 2 timer og foretaget korrekt betaling
- 3) bilen havde holdt over 2 timer, uden der var foretaget korrekt betaling

Såfremt der ikke var foretaget korrekt betaling ved udkørsel, var det muligt for brugerne at foretage efterfølgende betaling via internettet inden midnat samme dag. Hvis denne betaling heller ikke skete, ville bilens registrerede ejer modtage et

girokort på den manglende betaling samt gebyr herfor. Dades anførte at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen, idet Dades havde en berettiget interesse i at kunne rette krav og forfølge disse, når der ikke blev betalt for parkering i henhold til den opslåede skiltning.

Dades gjorde opmærksom på at oplysningerne om nummerpladerne blev opbevaret i 15 måneder for de biler som havde holdt under 2 timer, hvilket var nødvendigt for at kunne finde eventuelle fejl i systemet, og for at kunne optimere parkeringsoplevelsen og for at sikre størst mulig driftssikkerhed. For biler der havde holdt over 2 timer og foretaget korrekt betaling ville disse oplysninger blive opbevaret i 5 år, idet denne behandling var nødvendig for at overholde den retlige forpligtelse der fulgte af bogføringslovens § 10. Oplysninger om biler der havde holdt over 2 timer, uden at foretage korrekt betaling, blev tilsvarende opbevaret i 5 år.

Datatilsynet fandt at det generelt var en berettiget interesse, at parkeringsselskaber registrerede og behandlede nummerplader biler som holdt i strid med parkeringsreglerne eller havde ubetalte krav, og at hensynet til de registrerede i sådanne tilfælde ikke oversteg parkeringsselskabernes interesse i at foretage behandlingen. Datatilsynet forbeholdt dog sin endelige stillingtagen til der opstod en konkret klagesag. Dog udtalte Datatilsynet følgende om slettefristerne:

Biler parkeret under 2 timer

Dades havde ikke anført tilstrækkelige grunde for at opbevare oplysningerne i 15 måneder, hvorfor opbevaringen var i strid med princippet om opbevaringsbegrænsning, jf. PDL § 5, stk. 5²³⁷. Datatilsynet fandt derfor, at oplysningerne skulle slettes uden ugrundet ophold efter, at bilen havde forladt parkeringsområdet.

Biler parkeret over 2 timer med korrekt betaling

Datatilsynet fandt ikke at bogføringslovens § 10 forpligtede Dades til at opbevare personoplysninger i form af nummerplader, for at opfylde dokumentationskravet. Opbevaring af oplysninger om nummerplader for disse biler var derfor tillige i strid med princippet om opbevaringsbegrænsning, jf. PDL § 5, stk. 5. Tilsynet lagde ved denne vurdering vægt på, at i andre parkeringsområder hvor der eksempelvis anvendtes kontantbilletter, ikke registreredes oplysninger om nummerplader, hvorfor det måtte lægges til grund, at det ikke var et krav efter bogføringsloven at registrere nummerplader ved almindelig parkeringsbetaling. Dades havde heller ikke her anført tilstrækkelige grunde for at opbevare oplysninger i 5 år, hvorfor

²³⁷ Svarende til DBF art. 5, stk. 1, litra e.

Datatilsynet også her fandt at oplysningerne skulle slettes uden ugrundet ophold efter, at parkeringen var korrekt betalt, og bilen har forladt parkeringsområdet.

Biler parkeret over 2 timer uden efterfølgende betaling

Angående disse biler fandt Datatilsynet at det kunne være nødvendigt at opbevare personoplysninger, herunder oplysninger om nummerplader, eftersom Dades havde krav mod disse for manglende betaling. Dades kunne derfor efter PDL § 5, stk. 5 opbevare oplysningerne indtil kravet var indfriet, eller indtil fordringen forældedes efter reglerne i forældelsesloven.

DT (Publiceret 23-10-2015) (Odsherred Kommunes behandling af personoplysninger)²³⁸

En borger klagede til Datatilsynet over, at Odsherred Kommune uden samtykke videregav oplysninger om vedkommende til tredjemand, og at kommunen ikke havde tilbagekaldt oplysningerne. Kommunen havde i uanonymiseret form sendt 2 afgørelser fra hhv. Statsforvaltningen og Økonomi- og Indenrigsministeriet om borgeren til tredjemand. Afgørelserne indeholdt b.la. oplysninger om, at klager havde en fjernvarmegæld til kommunen som var blevet sendt til inddrivelse hos SKAT. Klager anførte, at hans korrespondance med andre myndigheder angående gælden ikke burde udleveres til tredjemand, og at kommunens svar på, hvorfor afgørelserne blev udleveret til tredjemand, var tvetydigt og fejlagtigt.

Kommunen anførte, at de var berettigede til at videregive afgørelserne, idet videregivelsen skete som led i en berettiget myndighedshandling. Dog fandt kommunen, at oplysningerne om klagers navn og adresse burde have været anonymiseret, hvilket kommunen beklagede. Kommunen fandt at behandlingen konkret var nødvendig for, at den tredjemand, til hvem oplysningerne blev videregivet, kunne forfølge en berettiget interesse, og at hensynet til borgeren ikke oversteg denne interesse, hvorfor behandlingen kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

Datatilsynet udtalte, at videregivelsen indeholdt almindelige personoplysninger, som ligeledes måtte karakteriseres som fortrolige, eftersom der var tale om en gæld sendt til inddrivelse hos SKAT. Datatilsynet fandt at kommunen ved videregivelsen havde overtrådt PDL § 41 stk. 3²³⁹, fordi afgørelserne var videregivet uanonymiseret

²³⁸ Datatilsynet har ikke tilført afgørelsen journalnummer. Afgørelsen kan findes på:

<https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/historiske-afgoerelser/2015/okt/odsherred-kommunes-behandling-af-personoplysninger> (Besøgt d. 26. marts 2020)

²³⁹ Bestemmelsen havde følgende ordlyd: "Den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid

til en uvedkommende tredjemand. Det udgjorde tillige en overtrædelse af PDL § 41, stk. 3 og sikkerhedsbekendtgørelsens § 14²⁴⁰, at kommunen havde sendt oplysningerne via ukrypterede e-mails.

Klageren havde efter videregivelsen anmodet kommunen om at tilbagekalde oplysningerne, hvilket kommunen ikke forholdt sig til. Dette fandt Datatilsynet var en overtrædelse af princippet om god databehandlerskik, jf. PDL § 5, stk. 1, med følgende begrundelse: *"Efter Datatilsynets opfattelse vil det i tilfælde, hvor personoplysninger er kommet til uvedkommendes kendskab (her i form af en utilsigtet videregivelse) – efter omstændighederne – følge af persondatalovens grundregel om god databehandlingskik, at den dataansvarlige skal sørge for, at oplysningerne hos tredjemand slettes eller tilbagekaldes, ligesom den dataansvarlige skal underrette den berørte person om den utilsigtede videregivelse. I den konkrete sag, hvor Odsherred Kommune har erkendt utilsigtet at have videregivet oplysninger om klager til en tredjemand (herunder fortrolige oplysninger), finder Datatilsynet, at kommunen burde have 1) anmodet tredjemanden om at slette de modtagne afgørelser eller 2) have tilbagekaldt disse afgørelser fra tredjemand. Når dette tilsyneladende ikke er sket, finder Datatilsynet, at Odsherred Kommune ikke har iagttaget persondatalovens § 5, stk. 1, om god databehandlingskik."*

Det fremgår ikke af afgørelsen om Datatilsynet endelig tager stilling til om behandlingen var lovlig efter interesseafvejningsreglen. Dette må dog antages ikke at være tilfældet, eftersom kommunen havde overtrådt PDL § 5, stk. 1, PDL § 41, stk. 3, og sikkerhedsbekendtgørelsens § 14.

DT 2014-212-0278 (Behandling af personoplysninger i e-handelsløsning)

En borger klagede over Stylepits behandling af personoplysninger. Stylepit var en webshop der solgte tøj. Ved indtastning af en e-mailadresse som tidligere havde været anvendt til køb hos Stylepit, fik brugeren adgang til bl.a. navn, adresse og telefonnummer. Klager fandt det kritisabelt at var muligt at fremsøge andre personers oplysninger gennem hjemmesiden, og anførte desuden at han selv havde frabedt sig, at sådanne oplysninger var tilgængelige på Krak.

Stylepit anførte at det i mange år havde været ønsket fra kundernes side, at en handel kunne gennemføres hurtigst muligt, og at et tiltag for at imødekomme dette

med loven. Tilsvarende gælder for databehandlere." Bestemmelsen har stor lighed med forordningens art. 32 om behandlingssikkerhed og princippet om sikkerhed i art. 5, stk. 1, litra f.

²⁴⁰ Bekendtgørelsen, der nu er historisk, vedrørte sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning. Bestemmelsen havde følgende ordlyd: *"Der må kun etableres eksterne kommunikationsforbindelser, hvis der træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger"*.

var, at kunden ved indtastning af mailadresse fik indføjet den sidst anvendte leveringsadresse. Stylepit anførte også, at det fremgik af deres hjemmeside, at de ikke videregav kundeoplysninger til tredjemand.

Datatilsynet fandt derimod at Stylepits behandling udgjorde en videregivelse til tredjemand, idet enhver gennem hjemmesiden kunne indtaste mailadresser og få adgang til kunders oplysninger. Datatilsynet bemærkede herefter at der var tale om almindelige personoplysninger, og at behandlingen ville kunne ske på baggrund af samtykke eller interesseafvejningsreglen. Med henblik på oplysning af sagen stillede Datatilsynet en række spørgsmål. Stylepit svarede imidlertid ikke på hvilken hjemmel videregivelsen støttedes på, ligesom Stylepit ikke svarede på om de havde undersøgt om kunderne havde beskyttet adresse og/eller hemmeligt telefonnummer.

Datatilsynet lagde herefter til grund, at behandlingen var sket i strid med PDL § 6. Det fremgår således indirekte af afgørelsen, at behandlingen ikke kunne ske i medfør af interesseafvejningsreglen. Datatilsynet udtalte sig afslutningsvis om behandlingssikkerhed og nævnte PDL § 41, stk. 3²⁴¹, herunder at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at personoplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Det fremgik ikke af afgørelsen om behandlingen var i strid med PDL § 41, stk. 3, men det må antages at være tilfældet. Dog havde Stylepit tilrettet systemet på tidspunktet for afgørelsens afsigelse.

DT 2013-217-0330 (Behandling af personoplysninger om ejendomme på boliga.dk)

En person klagede til Datatilsyn over at Boliga ApS ikke ville slette oplysninger om klagers ejendom på deres hjemmeside. Boliga offentliggjorde på deres hjemmeside oplysninger om ejendomme, herunder salgsoplysninger, ejendommens adresse, byggeår, størrelse og type, oplysninger om sidste udbudspris, liggetid og prisvurderinger. Hjemmesiden indeholdt oplysninger om boliger der aktuelt var til salg, og et arkiv, med oplysninger om ejendomme der ikke længere var, men tidligere havde været til salg. De konkrete oplysninger vedrørende klagers ejendom fremgik alene af arkivet, hvor det tydeligt fremgik, at boligen ikke længere var aktiv, og at prisen derfor ikke skulle ses som et udtryk for boligens nuværende værdi.

Klager anførte at oplysninger om udbudspris og liggetid var følsomme oplysninger, og at det ved fremtidigt salg kunne få økonomiske konsekvenser for klager, idet en lang liggetid for en bolig kunne indikere at der var noget galt med den, hvilket kunne

²⁴¹ Bestemmelsen svarer til DBF art. 32 om behandlingssikkerhed og princippet om sikkerhed i DBF art. 5, stk. 1, litra f.

bruges som pressionsmiddel af en køber der ønskede prisen sat ned. Klager anførte også at offentliggørelsen krænkede dennes privatlivs fred.

Boliga anførte at formålet med hjemmesiden var, at brugerne på nem og enkel måde kunne orientere sig på det danske boligmarked, herunder finde oplysninger om boliger. Boliga anførte at: *"køb og salg af en bolig for de fleste borgere udgør den største investering i tilværelsen, hvorfor information om priser og prisudvikling er nødvendige parametre for denne investering. Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt vil en større gennemsigtighed på boligmarkedet alt andet lige skabe mere stabilitet."* Videre gjorde Boliga opmærksom på, at de behandlede oplysninger var identiske med tinglysningsregisterets oplysninger, som var tilgængelige for enhver efter tinglysningslovens § 50 C, hvorfor videregivelsen (offentliggørelsen) efter Boligas opfattelse var i overensstemmelse med bestemmelserne i tinglysningsloven og persondataloven.

Datatilsynet lagde til grund at oplysninger om ejendomme udgjorde personoplysninger, men at de omhandlede oplysninger alene var almindelige. Efterfølgende undersøgte tilsynet, om behandlingen kunne finde sted med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Tilsynet fandt, at Boliga havde en berettiget interesse i at behandle oplysninger om ejendomme, der var eller havde været til salg. Datatilsynet lagde vægt på, at køb og salg af bolig udgjorde en væsentlig investering, og at information om priser og prisudvikling kunne være vigtige parametre for investeringen. Boligas behandling af oplysningerne var derfor lovlig.

DT 2012-213-0047 (Topdanmarks behandling af personoplysninger i forsikrings sag)

Sagen vedrørte Topdanmarks videooptagelser og observationer af en skadelidt. Efter en rideulykke forårsaget af en hund, havde skadelidte rejst erstatningskrav mod Topdanmark, idet hunden var forsikret hos disse. Over en periode på 5 uger, havde Topdanmark på 5 forskellige dage foretaget overvågning af skadelidtes færden og adfærd. De indsamlede videooptagelser og observationer blev herefter videresendt til Arbejdsskadestyrelsen.

Om baggrunden for forløbet forklarede Topdanmark at: *"selskabets skadebehandler blev opmærksom på visse uoverensstemmelser, der nødvendiggjorde en nærmere undersøgelse af de faktiske omstændigheder, at der ikke var enighed om det mulige erhvervsevnetab, hvorfor sagen blev sendt til vurdering hos Arbejdsskadestyrelsen, at undersøgelsen blev iværksat, fordi klager ikke var villig til at udlevere alle de oplysninger, som selskabet havde efterspurgt, samt at selskabet fik en anonym henvendelse med oplysninger i strid med det, som klager selv havde oplyst"*.

Topdanmark forklarede at formålet med indsamlingen af optagelserne og observationerne var at give Arbejdsskadestyrelsen mulighed for at træffes deres afgørelse på så fyldestgørende grundlag som muligt, således at der kunne udregnes korrekt erstatning til klager.

Datatilsynet lagde til grund, at der i den konkrete sag var tale om behandling af almindelige personoplysninger, og at det relevante hjemmelsgrundlag var være interesseafvejningsreglen. Tilsynet udtalte følgende: *"Det er Datatilsynets opfattelse, at der i sager som den omhandlede må indrømmes et rum for forsikringselskaber til at vurdere, om det er nødvendigt at foretage yderligere undersøgelser af den skadelidtes funktionsniveau (...) Vurderingen af, hvorvidt det er berettiget at iværksætte nærmere undersøgelser – samt omfanget heraf og måden, der indsamles oplysninger på – må således foretages på baggrund af sagens konkrete omstændigheder. I den forbindelse må der lægges vægt på bl.a. proportionalitet, herunder om overvågning af en bestemt lokalitet, f.eks. personens hjem eller andet ikke frit tilgængeligt sted, må anses for proportionalt med formålet med overvågningen. På baggrund af det, som er oplyst til sagen, har Datatilsynet ikke grundlag for at tilsidesætte Topdanmarks vurdering, hvorefter det i den konkrete sag fandtes nødvendigt at foretage visse yderligere undersøgelser for at kunne varetage selskabets interesser i forbindelse med fastsættelse af et erstatningsbeløb. Datatilsynet har herved lagt vægt på det, som Topdanmark har anført. Datatilsynet har endvidere lagt vægt på, at hensynet til klager ikke kan antages at overstige Topdanmarks interesse i at oplyse sagen i nødvendigt omfang under forudsætning af, at informationsindsamlingen i de konkrete omhandlede tilfælde må anses for formålstjenlig og proportional".*

Datatilsynet udtalte således generelt, at i en situation som den foreliggende ville et forsikringselskab efter omstændighederne godt kunne foretage videooptagelser og observationer af en skadelidt med hjemmel i interesseafvejningsregel. Efterfølgende forholdt Datatilsynet sig konkret til de forskellige former for behandling Topdanmark foretog.

Oplysninger i observationsrapporten om klagers færden i hjemmet

Om disse udtalte Datatilsynet, at fx den konkret noterede oplysning *"Der var lys i huset, hvor skl. kunne ses gående rundt."* og uden oplysning af om skadelidte foretog sig noget i huset, ikke var relevant til at belyse skadelidtes funktionsniveau. Behandlingen af denne oplysning var derfor ikke forenelig med PDL § 5, stk. 2

Behandling af diverse videooptagelser samt oplysninger i observationsrapporten

Det fremgik af observationsrapporten, at Topdanmark havde observeret klagers færden ved svømmehallen, til hest uden for ejendommen, ved indkøb i

supermarkeder, samt hendes færd i bil. Datatilsynet udtalte følgende: *“Datatilsynet lægger på baggrund af det oplyste til grund, at observationerne vedrørende klagers færd på de nævnte steder er foregået på frit tilgængelige områder. Det er endvidere Datatilsynets vurdering, at observationerne tjener det formål at belyse klagers funktionsniveau. Indsamling og behandling af oplysninger om klager i denne sammenhæng giver herefter ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger”.*

Videregivelse til Arbejdsskadestyrelsen samt fortsat opbevaring af oplysninger hos Topdanmark

Denne videregivelse var omfattet af lov om finansielle virksomheder, hvorfor Datatilsynet ikke udtalte sig om lovligheden af heraf, men overlod dette til Finanstilsynet, som var kompetent på dette område.

Ift. opbevaring af oplysningerne hos Topdanmark, fandt Datatilsynet at Topdanmark kunne opbevare de lovligt indsamlede videooptagelser og observationer så længe sagen ikke var endelig afgjort.

Ulovlige optagelser i strid med STRL § 264 a

En del af optagelserne omfattede klagers færd i sit private hjem. Eftersom skadelidtes private adresser var et ikke frit tilgængeligt sted, blev Topdanmark dømt for overtrædelse af STRL § 264 a ved retten i Helsingør for disse optagelser. Retten fandt optagelsen uberettiget, da det ikke var godtgjort, at optagelser af klager på et ikke frit tilgængeligt sted var eneste mulighed for Topdanmark og dets ansatte til at afklare, om selskabets mistanke var korrekt.²⁴² Datatilsynet udtalte at behandling af oplysningerne ligeledes måtte anses for at være i strid med PDL.

DT 2012-211-0038 (Taxaselskabs registrering af oplysninger om vognmænds færd via GPS)²⁴³

En taxavognmand klagede til Datatilsynet over at taxaselskabet registrerede vognens færd via GPS. Selskabet foretog GPS-overvågning over alle tilmeldte hyrevogne, herunder klagers. Klagen havde baggrund i, at klager på et møde med selskabet blev bedt om at redegøre for en række registreringer af vedkommendes færd som vognmand, som selskabet havde indsamlet det seneste år forud for mødet. Klager oplyste at GPS-overvågningen var sket uden klagers vidende, og at klager som selvstændig vognmand burde skulle give tilladelse til registrering af fysiske opholdssteder.

²⁴² Behandling af personoplysninger i strid med lovgivningen, vil aldrig kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen (eller andre behandlingsgrundlag), eftersom den forfulgte interesse ikke er legitim.

²⁴³ Sagen er tillige omtalt i Datatilsynets Årsberetning fra 2015, s. 9-10.

Dansk Taxi Råd oplyste på vegne af selskabet, at formålet med overvågning og registrering af vognens position, var at effektivisere bestillingscentralen, således at bestillingspersonalet via registreringen hurtigt kunne se, hvor ledige vogne i nærheden af en kunde befandt sig. Formålet var endvidere, at selskabet med overvågningen hurtigere kunne afgøre kundeklager, uden at den pågældende vognmand eller chauffør, som udførte kørslen, nødvendigvis skulle involveres i klagebehandlingen. Endvidere ville Taxa T i en alarmsituation straks kunne se, hvor vognen, der slog alarm, befandt sig, og hvor den havde været og var på vej hen. Selskabet oplyste desuden, at der ikke ville ske en systematisk overvågning af vognene via GPS-systemet, men at selskabet i konkrete tilfælde ville bruge det til at underbygge eventuelle sager, hvor selskabet havde mistanke om at vogne udførte kørsel udenom bestillingskontoret ("lommature"), eller i tilfælde af kundeklager, hvor en kunde eksempelvis klagede over at vognmanden kørte omveje.

Datatilsynet lagde til grund, at overvågning af vognene via GPS-systemet udgjorde en behandling af personoplysninger, og at der var tale om almindelige personoplysninger. Datatilsynet fandt, at taxaselskabet forfulgte en berettiget interesse, og at hensynet til de registrerede vognmænd ikke oversteg denne interesse, hvorfor behandling kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

Tilsynet udtalte imidlertid, at taxaselskabet havde overtrådt kravet om proportionalitet og dataminimering i PDL § 5, stk. 3. Efter tilsynets opfattelse burde systemet indrettes på en måde, at der kun foretoges GPS-overvågning når vognmanden var på vagt, idet overvågningen var konstant – selv når vognmanden holdt pause eller befandt sig hjemme. Datatilsynet henstillede derfor taxaselskabet til at bringe dette forhold i orden.

DT 2012-228-0006 (Transmission af gudstjeneste)²⁴⁴

I Ribe Stift havde flere kirker opstillet udstyr, der gjorde det muligt at transmittere kirkelige handlinger, herunder gudstjenester, dåbshandlinger og nadverhandlinger. Billederne ville blive vist på skærme i kirken, mens gudstjenesten var i gang, og også videresendt til det lokale plejehjem. Formålet med transmissionen var at give personer, som var forhindret i at være fysisk til stede i kirken, mulighed for at følge de kirkelige handlinger. Transmissionen tiltænkt beboere ved de lokale plejehjem. Ved indgangen til de pågældende kirker ville det tydeligt blive skiltet, at der foretoges transmission fra kirken. Indholdet fra kameraerne blev ikke lagret nogle steder.

²⁴⁴ Sagen er tillige omtalt i Datatilsynets Årsberetning fra 2012, s. 8-9.

Ribe Stift spurgte Datatilsynet, om persondataloven var til hinder for en sådan direkte transmission. Tilsynet udtalte generelt, at det kunne tillægges vægt, at der var offentlig adgang til alle i kirken, og at transmissionen kun var påtænkt til en begrænset modtagerkreds ud over de tilstedeværende. Behandlingen havde derfor hjemmel i interesseafvejningsreglen. Dog udtalte Datatilsynet følgende, hvorefter kirkens brugere tydeligt skulle oplyses om transmissionen: *“Det er imidlertid Datatilsynets opfattelse, at det vil være velbegrundet at sikre kirkegængere en mulighed for at vælge, om de ønsker at deltage i en sådan transmission. Eventuelt ved at områder af kirken ikke omfattes af transmissionen af live-billeder, eller ved, at der gennemføres gudstjenester uden transmission. Under alle omstændigheder bør det meget klart informeres om, hvornår og hvordan der sker transmission, således at man har mulighed for at fravælge at deltage i gudstjenester, herunder nadverhandling, hvor der foretages transmission af live-billeder.”* Kirkegængerne skulle således have mulighed for at fravælge at deltage i gudstjenester med transmission hvis de ikke ønskede dette.

DT 2011-43-0031 (Register over lejere, der har misligholdt lejemål eller lejeaftale)

SAPU søgte Datatilsynet om tilladelse til at føre register over dårligere lejere. Formålet med registret og dermed behandlingen var, at advare andre private udlejere mod personer/virksomheder (lejere), som tidligere havde misligholdt lejemål eller lejeaftaler.

En lejer ville kunne blive optaget i registret såfremt mindst ét af 4 kriterier var opfyldt. Kriterierne omhandlede eksempelvis ophævelse af lejemål ved manglende betaling og manglende efterkommelse af en afgørelse fra Boligret eller Huslejenævn. Fremgangsmåden ved optagelse var, at en udlejer udfyldte en elektronisk blanket på SAPUS hjemmeside, hvorefter lejeren blev optaget i registret. Det ville blive understreget over for udlejerne, at de skulle kunne dokumentere at betingelserne for optagelse var opfyldt.

Registret indeholdt oplysninger om navn, adresse, fødselsdato, registreringsdato, sletningsdato, og endelig oplysninger om, hvilken indberetningskategori (hvilket af de 4 kriterier) den registrerede person tilhørte. For så vidt angik virksomheder ville registret i stedet for oplysninger om fødselsdato indeholde oplysninger om CVR-nummer. SAPU's betingelser forbød offentliggørelse af registret, som alene var tilgængeligt for SAPU's betalende medlemmer, og oplysninger om lejere ville blive slettet efter 2 år. Oplysninger ville også blive slettet, såfremt lejeren betalte forfaldne fordringer eller senere efterkom en afgørelse fra Boligret/Huslejenævn.

Datatilsynet udtalte generelt, at det skulle tages i betragtning, om optagelse i registret skete ud fra objektive kriterier, idet registrering og videregivelse af oplysninger i et advarselsregister ifølge Datatilsynets praksis ikke accepteredes, hvis optagelsen alene beroede på anmelderens subjektive vurderinger. Registrering skulle helst ske på baggrund af konkrete omstændigheder som kunne dokumenteres, og som opfyldt de objektive kriterier der var fastlagt for registret.

Datatilsynet bemærkede, at behandlingen ikke omfattede detaljerede oplysninger om misligholdelsens karakter, men alene oplysninger om hvilket kriterie der var baggrund for lejerens optagelse. Datatilsynet lagde herefter til grund at der alene var tale om almindelige personoplysninger. Herefter konterede Datatilsynet at behandlingen kunne finde sted med hjemmel i interesseafvejningsreglen: *"Det er Datatilsynets vurdering, at SAPU's medlemmer har en berettiget interesse i, at det i forbindelse med indgåelse af lejekontrakter kan tages i betragtning, om potentielle lejere tidligere har misligholdt lejemål eller lejeaftale, og at SAPU's registrering og videregivelse af oplysningerne må anses for nødvendig for, at foreningens medlemmer kan forfølge denne interesse. Under forudsætning af, at de fastsatte kriterier for optagelse i registret overholdes, finder Datatilsynet endvidere, at hensynet til de registrerede ikke overstiger denne interesse, jf. herved persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7."*

DT (Publiceret 14-04-2011) (Afgørelse vedrørende behandling af en fratrukket medarbejders e-post-konto (I))²⁴⁵

I denne sag klagede en opsagt og fritstillet medarbejder over, at arbejdsgiveren fortsat anvendte dennes arbejdsmail. Medarbejderen klagede dels over at mailadressen fortsat var holdt åbent, at korrespondancen var tilgængelig, og at medarbejderen ikke længere havde adgang hertil.

Virksomhedens advokat anførte at der var tale om læsning af e-post fra en af virksomhedens faste kunder, og at åbningen var sket i henhold til virksomhedens e-post-politik. Videre anførte advokaten at kunder og forretningsforbindelser, som henvendte sig til virksomheden, havde en berettiget forventning om, at henvendelser blev besvaret, ligesom virksomheden havde en vital interesse i, at der fulgtes op på kunders og forretningsforbindelsers henvendelser. Dette uanset om en konkret henvendelse sendtes til en bestemt medarbejder, som uden kundens vidende var fraværende på det pågældende tidspunkt. Advokaten bemærkede, at eftersom medarbejderen var opsagt og fritstillet, havde virksomheden forfulgt

²⁴⁵ Datatilsynet har ikke tilføjet afgørelsen journalnummer. Afgørelsen kan findes på: <https://www.datatilsynet.dk/tilsyn-og-afgoerelser/historiske-afgoerelser/2011/apr/afgoerelse-vedroerende-behandling-af-en-fratraadt-medarbejders-e-post-konto-i> (besøgt 17. marts 2020)

saglige formål og handlet til varetagelse af en åbenbar og driftsmæssig berettiget interesse, og at behandlingen derfor kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

Datatilsynet gav virksomheden medhold med følgende begrundelse:

"Afhængigt af omstændighederne vil en virksomhed efter Datatilsynets opfattelse kunne anvende en tidligere medarbejders personlige e-post-adresse i en periode efter dennes fratræden. Datatilsynet må således lægge til grund, at virksomheden kan have en berettiget interesse i fortsat at anvende personoplysninger for ikke at miste vigtige meddelelser til virksomheden, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7. Datatilsynet finder på denne baggrund, at V's anvendelse af M's e-post-adresse til fortsat modtagelse af e-post i en periode efter M's fritstilling og fratræden kunne ske efter interesseafvejningsreglen i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7."

DT 2010-082-0143 (Udtalelse om Finans og Leasing produkt Kreditoversigten)

Tilsvarende forespørgsel som i sag DT 2009-220-0001, se nedenfor. I denne sag ønskede Finans og Leasing at etablere en tilsvarende løsning "Kreditoversigten". Datatilsynets udtalelser er stort set identiske.

DT 2010-42-1941 (Svar på ansøgning om tilladelse til "Whistleblower System")

Europin søgte Datatilsynet om tilladelse til et whistleblowersystem. Formålet med systemet var at sikre at medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer og leverandører fik mulighed for, at oplysninger om mulige lovovertrædelser og uregelmæssigheder i forhold til virksomhedens etiske principper og forretningsgange kunne komme til ledelsens kundskab. Systemet fungerede således at anmelderen udfyldte en formular hos en ekstern databehandler, som herefter vurderede anmeldelsen, og tog stilling til hvilke videre skridt der burde foretages. Der behandles både personoplysninger om anmelderen (såfremt denne ikke valgte at være anonym) og de personer i Europin der indberettedes oplysninger om.

Datatilsynet udtalte generelt, at systemet ikke burde behandle følsomme personoplysninger, og at systemet alene måtte indrettes mhp. indberetning af oplysninger om personer med tilknytning til koncernen, fx ansatte, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, advokater, leverandører mv.

Datatilsynet bemærkede at behandling af de almindelige personoplysninger ville kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Behandling af oplysninger om strafbare forhold ville kræve yderligere hjemmel, hvilket Datatilsynet ikke forholdt sig til.

DT 2009-216-0164 (Offentliggørelse af karantænelister på internettet)

Sagen vedrørte Jydsk Håndbold Forbunds (JHF) offentliggørelse af karantænelister på internettet. En borger klagede til Datatilsynet over at JHF på forbundets hjemmeside havde offentliggjort karantæneoplysninger om den pågældende uden samtykke. Oplysningerne omfattede begrundelsen for idømmelse af karantæne og borgernes navn og klubnavn.

Ved første behandling af sagen konkluderede Datatilsynet, at oplysning om at en person var idømt karantæne kunne offentliggøres på internettet i medfør af interesseafvejningsreglen, men at offentliggørelse af forseelsens karakter (begrundelsen) ikke kunne offentliggøres i medfør af interesseafvejningsreglen. Efterfølgende havde Danmarks Idrætsforbund (DIF) og Dansk Håndbold Forbund (DHF) rettet henvendelse til Datatilsynet og anmodet om genoptagelse af sagen. DIF og DHF gjorde opmærksom på en række forhold, bl.a. at:

- Afgørelsen ville være et indgreb i en mangeårig anerkendt praksis, idet det var almindelig anerkendt at en sådan offentliggørelse hørte med til idrættens væsen
- Sagen ikke var specifik for håndbold, men også omfattede andre specialforbund, fx fodbold, ishockey, boksning
- Hemmeligholdelse af forseelses-spørgsmålet ville skabe myter, baseret på faktisk forkerte forhold, mens offentliggørelse ville skabe klarhed
- Karantæner ikendtes ikke arbitrært, og at karantænekendelser var undergivet ankeadgang i idrættens retssystem

På baggrund af henvendelsen genoptog Datatilsynet sagen, og ændrede efter fornyet vurdering afgørelsen således at oplysninger om forseelsens karakter i forbindelse med karantæne kunne offentliggøres med hjemmel i interesseafvejningsreglen – men kun så længe karantænen løb, og under forudsætning af at der ikke offentliggjordes følsomme personoplysninger. Datatilsynets begrundelse det således: *"Datatilsynet har herved bl.a. lagt vægt på de anførte hensyn til at kunne administrere de idømte karantæner på en effektiv måde i forbindelse med afvikling af sportkampe og på behovet for gennemsigtighed på området, som der har været tradition for at tilgodese ved en høj grad af åbenhed om idømte karantæner. Datatilsynet har endvidere lagt vægt på, at offentliggørelse af karantæner, herunder oplysninger om forseelsens karakter, synes at være almindeligt accepteret i praksis."*

DT 2009-220-0001 (Udtalelse om Experian A/S' produkt "KreditStatus")

Sagen vedrørte en forespørgsel fra Experian, som ønskede Datatilsynets udtalelse vedrørende et tiltænkt produkt. Experian ønskede at etablere en

løsning, "KreditStatus", som gav kreditgivere inden for den finansielle sektor mulighed for at anvende forskellige kreditvurderingsredskaber. Der var tale om en tjeneste som virksomheder kunne tilslutte sig, hvor de både havde mulighed for at afgive, såvel som indhente oplysninger i et system. Derfor var hver enkelt virksomhed selvstændig dataansvarlig, mens Experian alene var databehandler.

Datatilsynet udtalte generelt, at for virksomheder (og dermed dataansvarlige) der ikke var omfattet af lov om finansiell virksomhed, kunne interesseafvejningsreglen ikke anvendes som hjemmel til videregivelse af oplysninger om gældsforhold. Tilsynet fandt at oplysningerne havde en sådan fortrolig karakter, at de alene ville kunne videregives på baggrund af et udtrykkeligt samtykke.

DT 2009-219-0303 (Ansæt hos databehandler misbrugte oplysninger behandlet for en offentlig myndighed)

I denne sag klagede en borger til Datatilsynet over, at en medarbejder ansat hos en af SKAT's databehandlere offentliggjorde oplysninger om denne på en hjemmeside. Medarbejderen havde på et diskussionsforum offentliggjort de sidste 4 cifre i borgerens personnummer, og oplysninger om borgernes nuværende situation som arbejdsløs, idet denne modtog dagpenge. Den pågældende medarbejder havde forinden haft en kontrovers med borgeren i et diskussionsforum, og der var således tale om helt private formål. SKAT's databehandler bekræftede, at medarbejderen havde anvendt sin arbejdsmæssige systemadgang til skattesystemerne uden et tjenstligt begrundet behov, og at den pågældende omgående var blevet bortvist ved sin hjemkomst fra ferie.

Datatilsynet udtalte at der var tale om almindelige personoplysninger såvel som oplysninger om personnumre. Angående de almindelige personoplysninger udtalte Datatilsynet at offentliggørelse kun ville kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, eftersom der ikke var givet samtykke. Tilsynet fandt dog ikke medarbejderen havde den fornødne hjemmel til at indhente og offentliggøre oplysninger om at borgeren modtog dagpenge. Tilsynet fandt heller ikke at der var hjemmel til at indhente og offentliggøre oplysninger om borgerens personnumre. Der var derfor tale om en klar overtrædelse af PDL §§ 6 og 11. Datatilsynet tog ikke stilling til om der var sket en overtrædelse af STRL § 152, stk. 1 samt STRL § 152 a, om uberettiget videregivelse eller udnyttelse af fortrolige oplysninger.

DT 2009-632-0063 (Københavns Politis udlevering af videooptagelser fra indsatsen i Brorsons Kirke)

Sagen vedrørte Københavns Politis videregivelse af videooptagelser, som politiet havde optaget i forbindelse med en aktion i Brorsons Kirke. Politiets opgave var at eftersøge og anholde asylansøgere, som havde taget ophold i kirken. Aktionen blev filmet af politiet, og efterfølgende videregivet til flere forskellige medier. Optagelserne blev videregivet i uredigeret form.

Politidirektøren oplyste, at formålet med optagelserne var at sikre dokumentation for hændelsesforløbet i kirken, og at denne dokumentation evt. senere skulle understøtte en politimæssig efterforskning. Formålet med videregivelsen til medierne var, at vise offentligheden hvorledes politiaktionen forløb inde i Brorsons Kirke. Københavns Politi fandt, at videregivelsen af videooptagelserne var nødvendig, idet der i medierne var blevet skabt et uretvisende billede af den politimæssige indsats, som følge af beskyldninger om politiets fremfærd i forbindelse med rydningen af kirken. Dette billede svarede ifølge politidirektøren ikke til virkeligheden.

Politidirektøren anførte, at videregivelsen af videooptagelserne skete med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Det var politidirektørens opfattelse, at videregivelsen var nødvendig for at forfølge politiets berettigede interesse i at vise offentligheden, hvorledes politiaktionen forløb inde i Brorsons Kirke, og at hensynet til de civile borgere i videooptagelsen ikke oversteg denne berettigede interesse. Videre anførte politidirektøren at det var helt afgørende i et retssamfund, at der ikke skabtes mistillid til politiet på et åbenlyst fejlagtigt grundlag. Eftersom formidlingen af de fejlagtige oplysninger skete så massivt, som tilfældet var i den foreliggende sag, måtte der være en klar og ganske berettiget interesse i at få tilbagevist de åbenlyst fejlagtige beskyldninger, som blev videregivet af såvel de elektroniske som de skrevne medier. Politidirektøren tilføjede, at der af udenforstående blev foretaget optagelse af aktionen inde i kirken, og at nogle af disse optagelser blev offentliggjort, ligesom personerne i kirken selv aktivt søgte mediernes opmærksomhed.

Datatilsynet lagde til grund at der alene er tale om almindelige personoplysninger. For så vidt angik hovedparten af det videregivne videomateriale, var Datatilsynet enig med politiet i at videregivelsen kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, og at politiets interesse i at udlevere optagelsen oversteg de filmede personers interesse i, at optagelsen ikke blev udleveret. Datatilsynet begrundede det således: *"Det er således også Datatilsynets vurdering, at Københavns Politi i den konkrete situation havde en væsentlig interesse i via videooptagelserne at kunne tage til genmæle over for de alvorlige beskyldninger, der*

var fremsat om politiets adfærd i forbindelse med indsatsen i kirken, og at dette har berettiget til udlevering af hovedparten af videooptagelsen som sket, selv om det fremgår af såvel billeder som lyd, at de filmede personer befandt sig i en ubehagelig og sårbar situation.”

Imidlertid indeholdt optagelserne enkelte sekvenser, hvor de personer som optrådte, med rimelighed kunne føle sig udstillet og krænket ved offentliggørelsen. Som eksempel nævntes en mand, kun iført boksershorts, der klatrede op på kirkens orgel. Med hensyn til disse sekvenser, fandt Datatilsynet at politiet forinden videregivelsen burde have sløret de omhandlende personer. Datatilsynet fandt videre, at politiet burde have overvejet at foretage sløring af de glimtvisse sekvenser hvor børn optrådte på optagelserne, idet der var særlige hensyn at tage til personer som ikke af egen vilje havde bragt sig i fokus.

DT 2008-42-0742 (Adgangskontrol på diskoteker og førelse af intern karantæneliste)

Diskoteket Crazy Daisy i Viborg foretog forskellige behandlinger af personoplysninger. Hovedformålene var at sikre et trygt og sikkert nattelev – herunder at kunne foretage effektiv og ensartet kontrol af gæster for at undgå optrin og frustrationer ved lange kødannelser. Crazy Daisy oplyste, at alle gæster skulle lade sig registrere, og at det ikke var muligt at være gæst på diskoteket, hvis man ikke lod sig registrere. Denne registrering og behandling af generelle kundeoplysninger skete på baggrund af gæstens samtykke.

Udover de generelle kundeoplysninger behandlede Crazy Daisy oplysninger om karantæneforhold, hvilket omfattede karantæneperiode og årsag. Karantæne ville kunne tildeles hvis gæster begik strafbare forhold, fx vold, hærværk, overtrædelse af våbenloven eller lov om euforiserende stoffer osv. Efter omstændighederne kunne en gæst dog også få karantæne uden at der er begået noget strafbart.

Behandling af selve årsagen til karantænen skete med gæstens samtykke, hvilket i praktisk blev indhentet ved at den pågældende gæst efter episoden indkaldtes til et møde på diskoteket, hvor begrundelsen for karantænen forklarede, og hvorved samtykket blev afgivet. Såfremt gæsten ikke ønskede at afgive dette samtykke (og formentlig ligeledes hvis samtykket blev trækket tilbage), ville Crazy Daisy ikke kunne behandle oplysninger om årsagen til karantænen. Det skyldtes navnlig, at begrundelsen ville kunne omfatte følsomme personoplysninger og/eller oplysninger om strafbare forhold.

Datatilsynet vurderede imidlertid, at Crazy Daisy i dette tilfælde stadig vil kunne behandle oplysninger om gæstens navn og adresse, samt karantæneperioden, med

hjemmel i interesseafvejningsreglen. Dog ville personoplysninger i form af billeder, fingeraftryk (templates) ikke kunne.

Afgørelsen indeholder ikke en begrundelse for denne konklusion, men det må antages at Crazy Daisy har en berettiget interesse i at vide hvilke gæste der er uønskede pga. tildelt karantæne, og at kunne nægte disse adgang. Dette synes logisk, eftersom gæsten i modsat fald kunne tilbagetrække sit samtykke med den virkning at karantæneoplysningerne ikke må behandles, og gæsten kunne opnå adgang til diskoteket igen. Det fremgår ikke af afgørelsen, men muligvis spiller det også ind i interesseafvejningen, at diskoteket alene opbevarer og anvender karantænelisterne til intern brug, og ikke videregiver disse, fx til andre diskoteker²⁴⁶.

DT 2008-632-0034 (Forsvarets videregivelse af personaleoplysninger til brug for markedsføring)

I denne sag havde Forsvarets Personeltjeneste uden samtykke fra medarbejderne videregivet oplysninger om disses navne, stillingsbetegnelser og privatadresser til Topdanmark mhp. markedsføring. Formålet med at videregive oplysningerne var ifølge Forsvaret at gøre medarbejderne opmærksomme på den rabatordning, der var etableret mellem Topdanmark og Forsvarets Personeltjeneste. Eftersom der ikke var indhentet samtykke, anførte persontjenesten at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen, og at hensynet til at give Forsvarets medarbejdere muligheden for en billigere forsikring, skulle anses for at være en berettiget interesse, der oversteg medarbejderens interesse i at videregivelsen ikke skete.

Forsvaret argumenterede for at videregivelsen relaterede sig til personaleadministrationen og derfor var i overensstemmelse med princippet om formålsbegrænsning. Denne opfattelse var Datatilsynet imidlertid ikke enige i, og lagde vægt på at oplysningerne var indsamlet og behandlet for at administrere et ansættelsesforhold, og at videregivelse til en privat virksomhed mhp. markedsføring ikke kunne anses som foreneligt med dette formål. Der blev yderligere lagt vægt på, at det ikke kunne antages at stå Forsvarets ansatte klart, at oplysninger der afgives ifm. et ansættelsesforhold kunne blive videregivet til en privat virksomhed til brug for markedsføring. Datatilsynet konstaterede samlet set at behandlingen ikke var i overensstemmelse med PDL §§ 5 og 6, stk. 1, dog uden at sondre mellem bestemmelserne i begrundelsen.

²⁴⁶ Dog skete videregivelse af oplysninger ifm. politianmeldelser hvis gæster begik strafbare forhold.

DT 2007-54-0157 (Vejledende udtalelse om tv-overvågning af slusen til Nissum Fjord)

Sagen vedrørte lovligheden af tv-overvågning af en sluse, som Kystdirektoratet - Thorsminde Havn ønskede at iværksætte. Thorsminde Havn ønskede at foretage tv-overvågning af vandarealer omkring slusen ved Nissum Fjord. Formålet var at sørge for sikkerhed ved besejling af havnen og gennemsejling af slusen, således at slusen åbnedes og lukkedes korrekt, og at ingen både var på vej ind eller ud af slusen, under åbning og lukning. Thorsminde Havn oplyste at der ikke skete overvågning af de havne- eller kajområder, som benyttedes til almindelig færdsel, men alene af vandarealet ud for slusen. Optagelserne ville heller ikke blive lagret, men den ansatte, som havde slusevagten, ville via en monitor og have adgang til at se billederne. Det var også meningen at de ansatte skulle have adgang til billederne via en bærbar pc, således at slusen kunne betjenes fra de ansattes private bopæl, når de havde vagt uden for almindelige arbejdstid.

Datatilsynet fandt, at tv-overvågning af farvandet omkring slusen var et nødvendigt hjælpemiddel for at kunne styre sluserne og sikre besejling på effektiv og betryggende vis, og at behandlingen kunne med hjemmel i både interesseafvejningsreglen og PDL § 6, stk. 1, nr. 6: *"Det er Datatilsynets vurdering, at Kystdirektoratet – Thorsminde Havn inden for rammerne af § 6, stk. 1, nr. 6 og 7, konkret kan beslutte at iværksætte overvågning under hensyn til, at Kystdirektoratet – Thorsminde Havns opgaver som offentlig myndighed ifølge det oplyste omfatter varetagelse af havnevagten, sikring af en sikker besejling og sikker driftbetjening af sluserne, og at Kystdirektoratet – Thorsminde Havns interesse i at forfølge disse formål på nærmere afgrænsede arealer kan antages at overstige modsatrettede hensyn."*

Datatilsynet lagde også vægt på, at der ikke skete lagring af tv-overvågningen, og at der ikke indgik spørgsmål om videregivelse af optagelserne. Datatilsynet udtalte dog, at Thorsminde Havn skulle være opmærksomme på at overholde princippet om proportionalitet og dataminimering i PDL § 5, stk. 3, hvorfor overvågningen ikke burde omfatte landområder med almindelig færdsel, dvs. gade, vej, plads, eller lignende områder, som benyttedes til almindelig færdsel, samt områder ved private boliger.

DT 2007-229-0002 (Afgørelse i klagesag om offentliggørelse på Redox' hjemmeside)

En borger klagede til Datatilsynet over at Redox på deres hjemmeside offentliggjorde oplysninger om vedkommende, b.la. om dennes politiske tilhørsforhold. Borgeren mente at oplysningerne var urigtige, og ønskede dem slettet, da de var offentliggjort uden samtykke.

Redox, der publicerede dokumentariske artikler, bemærkede at oplysningerne stammede fra fotos taget på offentlige pladser, og at oplysningerne behandledes i forbindelse med den offentlige debat om nedlæggelse af netværket Dansk Front, og det dermed opståede opbrud på den højreradikale scene i Danmark. Redox anførte videre, at de havde fuld dokumentation for deres påstande, og ikke havde planer om at trække dem tilbage.

Datatilsynet lagde til grund, at behandlingen omfattede både almindelige personoplysninger såvel som følsomme personoplysninger. Angående de almindelige personoplysninger udtalte Datatilsynet at behandlingen kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, og angående de følsomme personoplysninger, at behandling kunne ske eftersom oplysningerne var offentliggjort af borgeren selv. Datatilsynet udtalte følgende: *"Datatilsynet har herved navnlig lagt vægt på, at De selv forudgående, bl.a. i medier, har offentliggjort oplysninger om Deres politiske anskuelser og vurdering af foreningsmæssige forhold i forbindelse hermed, og at De herunder direkte omtaler forskellige grupperinger og personer i den forening eller det netværk, som De ifølge det oplyste selv har været aktiv i. Datatilsynet har endvidere lagt vægt på, at der må tages hensyn til informations- og ytringsfriheden, således at persondatalovens regler ikke unødigt medfører indskrænkninger i disse frihedsrettigheder. Der henvises herved til bestemmelsen i persondatalovens § 2, stk. 2. Det bemærkes i den forbindelse, at Deres klage vedrører oplysninger og formuleringer, som efter Datatilsynets opfattelse har karakter af subjektive vurderinger og meninger om Dem. Hensynet til ytringsfriheden er således medvirkende til den ovennævnte konklusion om, at de offentliggjorte oplysninger ikke kan anses som i strid med persondataloven."*

Der lagdes altså vægt på at borgeren allerede havde udtalt sig om oplysningerne, og på hensynet til informations- og ytringsfriheden. Datatilsynet fremhævede også, at oplysningerne og formuleringerne havde karakter af subjektive vurderinger og meninger om borgeren.

DT 2007-213-0022 (Spørgsmål om synkronisering af ure ved tv-overvågning)

Sagen vedrørte en borgers klage over en banks behandling af personoplysninger i forbindelse med en tv-overvågning. Der blev i en tv-udsendelse vist optagelser fra et overvågningskamera af borgeren i færd med at benytte sit dankort i en hæveautomat. Borgeren blev efterlyst gennem udsendelsen, idet borgeren ifølge oplysningerne i udsendelsen benyttede et stjålet dankort. Borgeren kontaktede senere politiet, og det viste sig, at der ikke var samtidighed med det tidspunkt som angav hvornår det stjalne dankort blev benyttet, og overvågningskameraets ur. Med andre ord, var overvågningskameraets og hæveautomatens ure ikke synkroniserede.

Denne tidsforskydning medførte, at politiet ved gennemgang af overvågningsvideoen havde forvekslet borgeren med den egentlige gerningsperson, og at det var optagelserne af den uskyldige borger som senere vist i efterlysningen.

Banken oplyste at formålet med tv-overvågningen var at forebygge overfald, røveri og misbrug, samt i disse tilfælde at kunne dokumentere det skete og hjælpe i politiets efterforskning. Datatilsynet slog fast, at den behandling som fandt sted ved selve tv-overvågningen af hæveautomaten, i almindelighed havde hjemmel i interesseafvejningsreglen, og det samme havde videregivelsen af overvågningen til politiet. Imidlertid fandt Datatilsynet, at banken havde overtrådt princippet om rigtighed. Tilsynet udtalte følgende: *"Af persondatalovens § 5, stk. 4, følger, at behandling af personoplysninger skal tilrettelægges således, at der foretages fornøden ajourføring af oplysningerne. Der skal endvidere foretages den fornødne kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger (...) Datatilsynet finder derfor, at banken som dataansvarlig burde have sikret sig, at uret i overvågningskameraet gik synkront med uret i hæveautomaten således, at banken ikke behandlede og videregav urigtige og vildledende oplysninger til politiet. Ved ikke at sikre sig den fornødne datakvalitet i den omhandlede situation har B Bank efter Datatilsynets opfattelse handlet i strid med persondatalovens § 5, stk. 4. Datatilsynet finder det passede meget kritisabelt. Ved denne vurdering tillægger Datatilsynet det særlig vægt, at den manglende sikring af datakvaliteten har haft betydelige negative konsekvenser for A (red. den uskyldige borger)."*

DT 2006-42-1061 (Spørgsmål om behandling af personoplysninger i forbindelse med whistleblowing)

Sagen vedrørte Vestas Wind A/S's anvendelse af en whistleblowerordning. Vestas oplyste, at virksomheden så det som en nødvendighed med en sådan ordning, for at sikre at virksomheden agerede som en troværdig og ansvarlig samarbejdspartner over for forretningsforbindelser og det omgivende globale samfund. Ordningen virkede således at en person kunne foretage en anmeldelse via telefonopkald eller e-mails til en ekstern databehandler, og hvor anmelderen selv valgte om denne vil være anonym eller ikke. Databehandleren indtastede herefter oplysningerne i en database, og udarbejde en rapport til Vestas, som herefter havde mulighed for at iværksætte en undersøgelse. Ordningen kunne omfatte behandling af personoplysninger, dels om anmelderen (såfremt denne ikke valgte at være anonym), dels om de personer der anmeldtes gennem ordningen.

Ifølge Vestas var behandlingens formål at sikre, at oplysninger omkring potentielle ulovligheder og uregelmæssigheder i virksomheden hurtigt og fortroligt kunne behandles. Vestas oplyste at en medarbejder i de fleste tilfælde ville bruge normale

kommunikationsveje hvis de blev bekendt med ulovligheder og uetiske handlinger, hvilket eksempelvis kunne være bestikkelse, afpresning, svindel, forurening, brug af børnearbejde osv. Det kunne også tænkes, at en medarbejder blev i tvivl om, hvorvidt en kollega eller leder var bekendt med disse ulovlige eller uetiske handlinger. Virksomheden havde derfor en brug for en whistleblowerordning, der sikrede at en medarbejder kunne indrapportere handlinger, uden at medarbejderen skulle frygte en reaktion, og hvorefter Vestas kunne bringe forholdene i orden. Datatilsynet udtalte at det var deres umiddelbare vurdering, at de almindelige personoplysninger kunne behandles med hjemmel i interesseafvejningsreglen.

DT 2005-212-0299 (Billeddatabase i forbindelse med adgangskontrol)

Tivoli rettede henvendelse til Datatilsynet med forespørgsel om brug af en billeddatabase i forbindelse med adgangskontrol. Tivoli havde ca. 300.000 årskortholdere, hvilket udgjorde en væsentlig del af deres indtægtsgrundlag. Tivoli havde en formodning om, at der gennem de sidste år havde været en del snyd med årskortene, således at disse i en vis udstrækning var anvendt uberettiget af en anden person end den, kortet var udstedt til. Gennem en stikprøvekontrol viste det sig at der blev snydt med 8 % af de benyttede årskort. Tivoli ønskede derfor at øge kontrollen, men uden at indsætte tidskrævende foranstaltninger. Tivoli vurderede at den bedste løsning ville være at lagre billeder af kortholderne i en database. Ved besøg skulle gæsten køre sit årskort igennem en kortlæser ved indgangen, hvorefter gæstens billede ville blive synligt for kontrolløren (og kun denne) via en skærm. Tivoli oplyste, at såfremt en gæst undtagelsesvist skulle protestere imod at der bliver taget et billede, så ville Tivoli acceptere dette, og i stedet instruere den pågældende om at have en anden form for billedlegitimation klar, når kortet skulle anvendes.

Formålet var udelukkende at sikre, at den aktuelle gæst var lig med kortholderen. Tivoli vurderede, at behandlingen af billederne kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, idet behandlingen var nødvendig for at Tivoli kunne undgå snyd, og at det konstaterede omfang af misbrugte årskort, viste at Tivolis interesse i behandlingen oversteg gæsternes interesse.

Datatilsynet fandt imidlertid ikke at behandlingen kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, eftersom det ikke kunne udelukkes, at der i konkrete tilfælde kunne være modstående hensyn, som oversteg Tivolis interesse i behandlingen. Datatilsynet antog at der ville være personer, som ville føle ubehag ved at skulle have deres billede registreret, og som ville foretrække en anden løsning, selv om dette medførte ulemper for den pågældende. Datatilsynet fandt derfor, at Tivoli burde basere behandlingen af billederne på samtykke fra årskortholderne, for

derved også at sikre den enkelte mulighed for i stedet at anvende fremvisning af billedlegitimation sammen med årskortet.

DT 2004-52-2442 (Kommunes tv-overvågning af skoler og daginstitutioner)

Sagen vedrørte lovligheden af Brøndby Kommunes tv-overvågning af kassefunktion på rådhuset, daginstitutioner, skoler, skrankefunktioner på biblioteker, kommunale vandværker, genbrugspladser mv. Formålet med tv-overvågning af ovennævnte områder var et generelt ønske om at forebygge kriminalitet samt at tilføre de ansatte i kommunen tryghed, og at kunne fremlægge billeddokumentation som bevis til politiet såfremt der opstod behov for dette.

Datatilsynet fandt at behandlingen var lovlig, og kunne ske både med hjemmel i reglen om opgaver under offentlig myndighedsudøvelse, såvel som interesseafvejningsreglen: *"Det er Datatilsynets vurdering, at Brøndby Kommune inden for rammerne af § 6, stk. 1, nr. 6 og 7, konkret kan beslutte at iværksætte overvågning under hensyn til, at kommunens opgaver som offentlig myndighed også omfatter forvaltning af offentlige ejendomme og beskyttelse af værdier og ansatte, og at kommunens interesse i at forfølge disse formål på nærmere afgrænsede arealer kan antages at overstige hensynet til ikke at udsætte borgerne for overvågning."*

Datatilsynet understregede dog vigtigheden af at overholde proportionalitetsprincippet, jf. PDL § 5, stk. 3, herunder at tv-overvågningen begrænsedes til de strengt nødvendige områder og at optagelserne blev undergivet rimelige slettefrister. Endvidere understregede Datatilsynet, at såfremt der blev optaget oplysninger om strafbare forhold, skulle kommunen sikre iagttagelse af de yderligere regler som kræves for behandling af disse.

DT 2004-612-0033 (Indberetningspligt for honorarer til sæddonorere)

I denne sag tog Datatilsynet stilling til en række spørgsmål angående sædbankers håndtering af personoplysninger. En af spørgsmålene var om sædbanken kunne registrere, behandle og videregive almindelige personoplysninger om donors familiemedlemmer, uden disses samtykke, men med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Der var tale om ikke-anonyme donorer, hvis sæd blev solgt til USA. Sædbanken behandlede foruden oplysninger om donoren, tillige oplysninger om disses familiemedlemmer. Dette omfattede familiemedlemmernes uddannelse, erhverv, fødselsdag, samt helbredsmaessige oplysninger for at kunne fastslå, om der eventuelt var arvelige sygdomme i donors familie. Indsamlingen skete i praktisk ved at donor blev udspurgt af sædbankens læge om b.la. forældres og

bedsteforældres helbredsmæssige forhold, hvorefter sygdomme og evt. dødsårsager noteredes på donors registreringsskema.

Datatilsynet lagde til grund at der var tale om behandling af personoplysninger, eftersom sædbanken kendte identiteten på donoren, hvorfor det ville være enkelt også at finde frem til identiteten på familiemedlemmerne. Datatilsynet udtalte herefter om behandlingen følgende: *”Det er oplyst til Datatilsynet, at amerikanske aftagere af donorsæd ønsker så fyldestgørende information om både donor og dennes familie som muligt for derigennem at få oplysninger om et eventuelt resulterende barns biologiske ophav, og at sædbank A som kommerciel virksomhed har et naturligt ønske om at imødekomme markedets behov. Det må endvidere forventes, at et krav om indhentelse af samtykke fra familiemedlemmer vil afholde potentielle donorer fra at henvende sig til sædbanken, idet disse potentielle donorer ikke ønsker at inddrage familiemedlemmerne i deres aktivitet som sæddonor. Efter Datatilsynets opfattelse vil sædbank A med registrering af ikke-følsomme oplysninger om donorers familiemedlemmer forfølge interesser, der ikke kan siges at være uberettigede. Det er således Datatilsynets vurdering, at sædbank A vil kunne behandle oplysninger om donorers familiemedlemmer med hjemmel i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, forudsat at behandling, herunder videregivelse, alene sker i en ikke umiddelbar personhenførbar form, dvs. uden navne og adresser og lignende oplysninger, der umiddelbart vil kunne identificere den pågældende.”*

Datatilsynet lagde vægt på flere forhold, nemlig at:

- Aftagerne af donorsæd havde en interesse i så fyldestgørende oplysninger om donor og dennes familie som muligt
- Sædbanken som virksomhed havde en interesse i at kunne imødekomme kundernes ønske
- Donoren havde en interesse i at behandlingen ikke skete på baggrund af et samtykke, da familiemedlemmers kendskab til aktiviteten ville kunne afholde donor fra at henvende sig til sædbanken

Datatilsynet understregede dog, at det alene ville være de almindelige personoplysninger der kunne behandles med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Tilsynet stillede dog som betingelse at behandlingen skete i ikke umiddelbar personhenførbar form, således at oplysninger der umiddelbart identificerede den pågældende ikke kunne behandles i medfør af interesseafvejningsreglen. Dette synes tillige at være en påmindelse om at iagttage principperne om dataminimering og proportionalitet.

DT 2004-42-0711 (Anmeldelse af personoplysninger i forbindelse med sæddonation)

Næsten identisk med sagen ovenfor, behandlede Datatilsynet en række spørgsmål vedrørende en anden sædbanks behandling af personoplysninger. I denne sag kom Datatilsynet ligeledes frem til, at sædbanken kunne behandles personoplysninger om donorens familiemedlemmer på baggrund af interesseafvejningsreglen. Til forskel fra sagen ovenfor, nævnte Datatilsynet her at det var nødvendigt for sædbanken at vide, hvem i familien der led/havde lidt af eventuelle sygdomme, idet en donor i visse tilfælde automatisk ville blive afvist. Afvisningen beroede b.la. på hvilke sygdomme der var tale om, og om der synes at være mønstre om fx brystkræft i familien.

DT 2003-322-0043 (Web-kameraer ved Vidåslusen)²⁴⁷

Et amtscenter for undervisning rettede henvendelse til Datatilsynet, eftersom centeret ønskede at opstille to web-kameraer ved Vidåslusen. Meningen med placeringen af kameraerne var at give elever i Norden adgang til geografisk unikke steder, og at kunne studere vaden og stormfloden, herunder b.la. sammenligne vejrforhold, fx via vejrudsigter og vandforhold.

Det ene kamera skulle pege direkte ud mod Vadehavet og vandhøjdemåleren, mens det andet skulle pege ind i landet mod slusen og Vidåen. Fra begge kameraer ville der ske transmission til en hjemmeside, hvorfra det ville være muligt at se levende billeder fra kameraerne. Der ville som udgangspunkt ikke blive foretaget optagelse, men det ville via hjemmesiden være muligt at tage stillbilleder med kameraerne, ligesom det ville være muligt at zoome. Hjemmesiden ville ikke indeholde krav om passwords el.lign., og alle ville således have adgang til billederne. Dog ville der blive opsat et skilt med ordlyden "Videoovervågning". Amtscenteret oplyste, at det som udgangspunkt ikke ville være muligt at genkende personer som kunne ses på billederne. Dog ville det for det første være muligt at genkende personer som på det ene kamera, hvis disse gik helt op til slusemesterens hus og kiggede ind ad det vindue hvor kameraet var opsat. For det andet, ville det være muligt at genkende personer der blev zoomet ind på.

Datatilsynet lagde til grund, at der var tale om behandling af almindelige personoplysninger, og eftersom der ikke var afgivet samtykke af de personer som transmitteredes på kameraerne, var spørgsmålet om behandlingen kunne ske på baggrund af interesseafvejningsreglen.

²⁴⁷ Afgørelsen kan ikke findes i Datatilsynets historiske arkiv, men er omtalt i DT's årsberetning fra 2003, s. 101-104.

Datatilsynet understregede, at der alene var tale om behandling af personoplysninger i de tilfælde, hvor det var muligt at genkende personerne. Datatilsynet fandt, at den behandling som fandt sted ved at personer gik helt op til slusemesterens hus og kiggede ind ad vinduet, såvel som den behandling der fandt sted når der foretoges zoom, ikke kunne ske i medfør af interesseafvejningsreglen. Om tilsynets begrundelse fremgik følgende af årsberetningen: *"Datatilsynet lagde vægt på, at området omkring Vidåslusen er et offentligt tilgængeligt natur- og udflugtsområde af stor interesse for mange, hvor man som besøgende har en berettiget forventning om at kunne færdes, uden at billedoptagelser af én bliver transmitteret og offentliggjort "live" på internettet. Desuden forelå der efter tilsynets opfattelse ikke tilstrækkeligt tungtvejende grunde til, at de besøgende bør tåle den pågældende behandling af personoplysninger."*

Datatilsynet fandt at såfremt amtscenteret ønskede at opsætte kameraerne, burde de efter Datatilsynets opfattelse placeres på en sådan måde, at der ikke skete transmission og offentliggørelse af genkendelige personer.

DT 2003-322-0044 (Offentliggørelse af oplysninger om mulig jordforurening)²⁴⁸

Klagen vedrørte Vestsjællands Amts offentliggørelse af oplysninger om mulig jordforurening af klagers sommerhusgrund på amtets hjemmeside. Selv om ejendommen ikke formelt var kortlagt som forurenede, havde amtet lagt oplysningerne ud på deres hjemmeside og udleveret dem ved henvendelse fra advokater og ejendomsmæglere.

Amtet henviste til, at amtet ifølge lov om forurenede jord skulle kortlægge (registrere) forurenede og muligt forurenede arealer. Amtet havde oplevet et stigende antal aktindsigtsanmodninger vedrørende enkeltejendomme, og så derfor en mulighed for at begrænse ressourceanvendelsen ved at lægge oplysningerne om også den indledende kortlægning ud på internettet. Formålet med offentliggørelsen var for det første at beskytte mulige købere, skabe åbenhed omkring forureningsoplysninger og at informere grundejerne, så disse kunne tage deres forholdsregler. For det andet, at begrænse deres ressourceanvendelse ved besvarelse af et stigende antal anmodninger om aktindsigt, eftersom oplysninger om indledende kortlægninger er omfattet af retten til aktindsigt, hvorfor det ville være nemmere for amtet at lægge oplysningerne på hjemmesiden.

²⁴⁸ Afgørelsen kan ikke findes i Datatilsynets historiske arkiv, men er omtalt i DT's årsberetning fra 2003, s. 118-121.

Datatilsynets fandt, at Vestsjællands Amt efter interesseafvejningsreglen, og under iagttagelse af de almindelige principper i PDL § 5, kunne offentliggøre oplysninger om en jordforureningskortlægning på amtets hjemmeside. Datatilsynet lagde i den forbindelse vægt på, at Vestsjællands Amts interesse i at offentliggøre de pågældende oplysninger og offentlighedens interesse i at få kendskab til muligt forurenede grunde fandtes at veje tungere end hensynet til den pågældende ejers interesse i ikke at få offentliggjort oplysninger om sin ejendom på internettet. Datatilsynet bemærkede i den forbindelse også, at det følger af Århus Konventionens²⁴⁹ principper, at der skal være offentlighed i miljøoplysninger, og at borgerne skal have mulighed for at gøre sig bekendt med miljøoplysninger, herunder oplysninger om muligt eksisterende forureninger, ikke blot af hensyn til økonomiske interesser, men også til sundhedsmæssige interesser. Endelig lagde Datatilsynet vægt på, at oplysningerne i forvejen var tilgængelige via aktindsigtsreglerne og derfor ikke kunne anses som fortrolige.

Lige netop i forhold til den konkrete behandling af oplysninger om klagers sommerhusgrund, fandt Datatilsynet at denne ikke var i overensstemmelse med interesseafvejningsreglen og PDL § 5. Tilsynet lagde vægt på at oplysningen om, at klagerens sommerhusgrund muligvis var forurenede, skete i en meget summarisk form, således at besøgende på hjemmesiden ikke havde mulighed for at se det konkrete grundlag for amtets registrering af ejendommen, herunder at registreringen af klagerens sommerhusgrund alene var baseret på en oplysning fra en handelskalender fra 1970, og hvis rigtighed amtet ikke havde kunne bekræfte andre steder. Det var derfor ikke givet, at der faktisk havde været et metalstøberi på ejendommen, idet ejeren kunne have haft virksomheden et andet sted. Tilsynet tillagde det også vægt, at amtet meget kort tid efter den skete offentliggørelse vurderede, at der ikke var grundlag for at kortlægge klagerens ejendom som muligt forurenede i henhold til lov om forurenede jord.

DT 2003-211-0053 (Offentliggørelse af oplysninger om afskedigelse)

Ingeniørforeningen IDA klagede på vegne af et medlem over, at dennes tidligere arbejdsgiver havde gjort personoplysninger om medlemmets afskedigelse tilgængelig for virksomhedens ansatte uden samtykke. Medlemmet blev opsagt, og i forbindelse hermed blev der hængt et opslag op på virksomhedens opslagstavle vedrørende opsigelsen, ligesom samme opslag blev rundsendt pr. e-post til de ansatte.

²⁴⁹ Som er gennemført i EU ved direktiv 2003/4 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 2003-01-28 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (2003/4).

Virksomheden oplyste, at den undtagelsesvis offentliggjorde afskedigelsen fordi, der kort forinden var foretaget en organisationsændring i den afskedigedes afdeling, hvorfor virksomheden fandt sig nødsaget til at underrette de andre medarbejdere om, at afskedigelsen ikke var begrundet i ansættelsen af en ny medarbejder i afdelingen, men i samarbejdsvanskeligheder med afskedigede.

Datatilsynet bemærkede indledningsvist at der var tale om almindelige personoplysninger, og at eftersom der ikke var afgivet samtykke, skulle det undersøges om behandling kan ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen. Datatilsynet fandt, at virksomheden havde en berettiget interesse i at informere de ansatte om, at medarbejderen var fratrukket, og at fratrædelsen ikke var begrundet i ansættelsen af en anden medarbejder i den samme afdeling. Datatilsynet gav følgende begrundelse: *"Datatilsynet har herved lagt vægt på, at hensynet til en arbejdsgivers mulighed for at informere de ansatte om ændringer i virksomhedens organisation må anses at veje tungere end hensynet til den afskediget. Datatilsynet har endvidere tillagt det vægt, at de ansatte efterfølgende ved selvsyn vil kunne konstatere, at den afskediget ikke længere er ansat, og det vil på den baggrund være et væsentligt hensyn, at virksomheden har mulighed for at orientere de ansatte herom."*

Datatilsynet konstaterede herefter, at virksomheden havde afgivet flere oplysninger end nødvendigt til varetagelse af formålet, hvorfor den konkrete behandling ikke kunne støttes i interesseafvejningsreglen: *"Datatilsynet finder imidlertid ikke, at det af hensyn til virksomhedens interesse i at informere de ansatte om organisations- og personaleændringer var nødvendigt i den konkrete situation at offentliggøre så detaljerede oplysninger om en afskedigelsessag, som det er sket i denne sag. Efter Datatilsynets opfattelse må hensynet til den afskedigede tillægges betydelig vægt ved afvejningen af, hvilke oplysninger der kan offentliggøres i en afskedigelsessituation. Datatilsynet finder det derfor kritisabelt og i strid med persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, at V gav alle ansatte meget detaljerede oplysninger om afskedigelsessagen, herunder oplysninger som klart indikerede, at skylden for det passerede efter virksomhedens opfattelse lå hos den afskedigede."*

Afgørelsen viser således, at arbejdsgiveren generelt kan offentliggøre oplysninger om en fratrukket medarbejder internt, men at arbejdsgiveren være opmærksom på at begrænse oplysningernes omfang til det nødvendige. Desuden skal arbejdsgiveren hvis denne vælger at begrunde fratrædelsen, være særligt opmærksom på at der er

tungtvejende hensyn at tage til medarbejderen. Denne opfattelse er i overensstemmelse med Datatilsynet senere vejledning om ansættelsesforhold²⁵⁰.

DT 2003-2015-0131 (Konkursbo)

I denne sag havde et advokatfirma under behandling af et konkursbo, teknisk undersøgt en del af virksomhedens pc'er og gendannet data på disse. Klageren var en af virksomhedens ansatte, som var utilfreds med at hans e-mails på denne måde var blevet åbnet og læst, og at hans færden på internettet blev registreret og gennemgået.

Tilsynet kom frem til at behandlingen havde hjemmel i interesseafvejningsreglen. Tilsynet lagde navnlig vægt på, at kurator efter konkurslovens § 110, stk. 1, ved udførelsen af sit hverv skulle varetage boets interesser. Dette omfattede at sikre boets aktiver og foretage de nødvendige skridt til værn mod uberettigede dispositioner over aktiverne. Tilsynet lagde også vægt på at kurator efter omstændighederne kunne pådrage sig ansvar hvis han undlod at søge materiale genskabt når faktisk var slettet materiale eller var mistanke herom. Tilsynet udtalte dog, at det efter dets opfattelse kun ville være berettiget at gendanne slettet data hvis kurator havde grund til at antage der var forsvundet relevante oplysninger fra virksomheden. Eftersom virksomhedens IT-udstyr indeholdt påfaldende få oplysninger, fandt tilsynet ikke grundlag for at tilsidesætte kurators vurdering af at det var nødvendigt at gendanne slettede oplysninger på de ansattes arbejds-pc'er.

DT 2003-313-0149 (Tv-overvågning i Høje-Taastrup Kommune)

I Høje-Taastrup Kommune foretoges overvågning af flere af kommunens områder, herunder rådhuset og kommunens institutioner. Ifølge det oplyste var kameraerne indstillet således, at de fokuserede på kommunens ejendomme og ikke på offentlige veje og stier, men alligevel således at der var fri færdsel og adgang for offentligheden til visse af de områder der blev overvåget. Formålet med videoovervågningen var at stoppe indbrud og hærværk samt tilføre tryghed til borgerne og de ansatte i kommunen. Formålet med kommunens adgang til optagelserne var derfor også, at der i forbindelse med kriminalitet kunne hentes billeder til politiet.

Datatilsynet fandt at behandlingen havde hjemmel i både PDL § 6, stk. 1, nr. 6 og nr. 7, og at kommunen konkret kunne beslutte at iværksætte overvågning under hensyn til, at kommunens opgaver som offentlig myndighed også omfattede forvaltning af offentlige ejendomme og beskyttelse af værdier og ansatte, og at kommunens

²⁵⁰ Datatilsynets vejledning: Databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold (december 2020), som omtalt ovenfor i afsnit 3.7.2.

interesse i at forfølge disse formål på nærmere afgrænsede arealer kunne antages at overstige hensynet til ikke at udsætte borgerne for overvågning.

DT 2003-42-0523 (Videoovervågning i S-tog)²⁵¹

DSB havde besluttet at indføre videoovervågning i S-togene med henblik på at forbedre trygheden blandt passagererne. DSB påpegede at en undersøgelse fra Göteborg viste at 80 % af al hærværk i tog og sporvogne forsvandt, efter at der blev indført kameraovervågning. Normalt ville optagelserne blive overskrevet efter syv dage, men i tilfælde af strafbare forhold ville optagelser blive opbevaret i længere tid. Datatilsynet sondrede i afgørelsen mellem behandlingen af de almindelige personoplysninger, hvilket var den generelle overvågning i toget, og behandlingen af oplysninger om strafbare forhold, som omfattede optagelser med vold/hærværk der konkret var blevet gennemgået og lagret særskilt.

Ift. de almindelige personoplysninger fandt Datatilsynet at der var hjemmel i interesseafvejningsreglen. Her lagde Datatilsynet vægt på, at DSB havde en berettiget interesse i at forbedre passagerernes tryghed ved at forsøge at forhindre kriminalitet. Der blev endvidere lagt vægt på, at det ifølge lov om jernbanevirksomhed mv. måtte anses som en del af DSB's opgaver at sørge for sikkerhed og orden på jernbaneområder, herunder i S-togene. Det blev ligeledes tillagt vægt, at kameraovervågningen af tog og sporvogne i blandt andet Sverige havde haft en betydelig præventiv effekt i forhold til hærværkskriminaliteten.

DT 2003-323-0101 (Videregivelse af ejendomsoplysninger til Energi Randers)

Randers Kommune rettede henvendelse til Datatilsynet og spurgte, om disse lovligt kunne give Energi Randers adgang til oplysninger i kommunens BBR-register. Energi Randers var en privat virksomhed, som leverede fjernvarme, vand og el til borgere og virksomheder i Randers Kommune. Til brug for beregning af faste afgifter på fjernvarme havde Energi Randers brug for en række foreløbige BBR-data. Disse data kunne ikke stilles til rådighed af By- og Boligministeriet, men fandtes alene i kommunens BBR-register. Det drejede sig om oplysninger om: samlet bygningsareal, udnyttet areal af tagetagen, samlet kælderareal, andet areal, areal indbygget garage, areal indbygget carport, areal indbygget udhus, areal udestue, areal lovlig beboelse i kælder, samlet boligareal, samlet erhvervsareal og antal etager. Datatilsynet udtalte, at videregivelsen af disse oplysninger fra Randers Kommune til Energi Randers kunne ske med hjemmel i interesseafvejningsreglen, idet Energi Randers til brug for beregning af afgifter på fjernvarme havde en berettiget interesse i oplysningerne, og at denne interesse oversteg hensynet til den registrerede.

²⁵¹ Sagen er tillige omtalt i Datatilsynets Årsberetning fra 2003, s. 95-99.

Det fremgår ikke af afgørelsen, men det kan tænkes at det har indgået i vurderingen at oplysningerne har en forholdsvis harmløs karakter, og at personoplysningerne alene kunne henføres til ejeren ved opslag i eksempelvis tinglysning eller andre offentlige registre.

DT 2002-631-0086 (Transmission af live-video fra en pub)²⁵²

En pub ønskede at sende live-video på deres hjemmeside, idet denne fandt at det var en nyskabende måde at markedsføre sig på. Pubben gjorde b.la. opmærksom på at det ville blive skiltet omhyggeligt ved pubbens indgang, at det kun var et udsnit på 3m af den 15m lange bar der blev filmet, at det ikke var teknisk muligt at gemme billederne fra kameraet og at der derfor ikke ville være et register over hvem der blevet filmet, og endelig at pubbens kunder frivilligt valgte at besøge pubben - og selv kunne vælge, om de ville sidde i den del af baren, der blev filmet.

Datatilsynet bemærkede indledningsvist at indsamlingen og videregivelsen af personoplysninger via et kamera mhp. markedsføring på internettet ikke levede op til kravet om et sagligt formål, jf. PDL § 5, stk. 2²⁵³

Datatilsynet vurderede herefter at interesseafvejningsreglen som behandlingsgrundlag ikke faldt ud til fordel for pubben. Tilsynet lagde vægt på, at *"flere gæster ville kunne føle det ubehageligt, at man på internettet kunne se, at den pågældende befandt sig på en pub eller lignende, og at denne interesse oversteg pubbens interesse i at kunne markedsføre sig ved hjælp af "live" optagelser (...) uanset at det kun var et begrænset område, optagelserne foregik på."*

Efter tilsynets opfattelse ville den påtænkte behandling derfor alene kunne ske med samtykke som behandlingsgrundlag. Datatilsynet bemærkede afslutningsvist, at såfremt behandlingen ville blive foretaget, måtte der ikke ske lagring af optagelserne, eftersom dette næppe ville være i overensstemmelse med princippet om god databehandlingsskik.

DT 2001-211-0027 (Tv-overvågning i supermarkedskæde)²⁵⁴

Sagen vedrørte lovligheden af en supermarkedskæde tv-overvågning. Kæden oplyste, at der kun blev foretaget tv-overvågning på steder, hvor dette var skiltet, herunder: offentligt tilgængelige steder som kundeservice, flaskemodtagelse, varemodtagelser,

²⁵² Afgørelsen kan ikke findes i Datatilsynets historiske arkiv, men er omtalt i Datatilsynets Årsberetning, 2002, s. 61-63.

²⁵³ I dag svarende til princippet om saglighed og finalitet i DBF art. 5, stk. 1, litra b.

²⁵⁴ Afgørelsen kan ikke findes i Datatilsynets historiske arkiv, men er omtalt i Datatilsynets Årsberetning, 2002, s. 63-68.

vareudlevering og i det hele taget i butikernes åbningstider, hvor både kunder og ansatte kunne blive optaget. Også på andre lokaliteter hvor personer ofte færdedes eller arbejdede, fx på lagre og i butikken uden for arbejdstiden, kunne blive optaget. Dette kunne både omfatte ansatte i kæden samt ansatte i andre firmaer (ansatte i rengøringselskaber, pengetransportfirmaer, håndværkerfirmaer, vagtfirmaer og hos leverandører).

Formålet med tv-overvågningen og optagelserne var bl.a. at forebygge og opklare røverier, misbrug af dankort og andre ulovligheder. Desuden var det kun betroede medarbejdere fra butikens ledelse og en medarbejder fra Intern Revision, der havde adgang til optagelserne. Optagelser blev slettet løbende, idet der blev kørt nye optagelser over de gamle.

Efter Datatilsynets opfattelse var der hjemmel i interesseafvejningsreglen, til såvel den behandling, som var forbundet med selve tv-overvågningen, såvel som den efterfølgende optagelse og opbevaring heraf. Datatilsynet lagde vægt på, at supermarkedskæden havde en berettiget interesse i at forsøge at forhindre kriminalitet (tv-overvågningens præventive effekt) samt i at kunne opklare kriminalitet ved hjælp af optagelser af sådanne hændelser.

Datatilsynet udtalte også generelt, at der som følge af PDL § 5, stk. 5, skulle ske løbende sletning af optagelserne, og disse kun måtte opbevares i en vis kortere periode, som ikke burde overstige 30 dage.

DT 2001-215-0050 (Byrådsmedlemmer)²⁵⁵

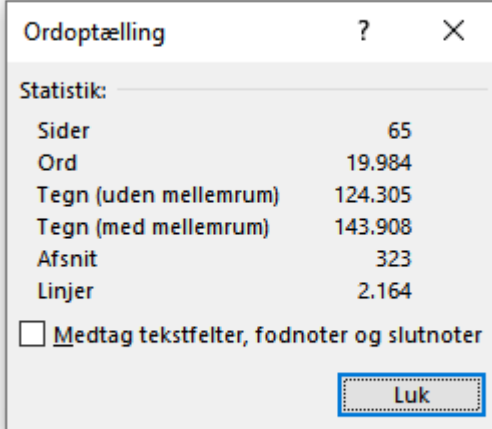
En kommune klagede på vegne af byrådets medlemmer over, at en forening havde offentliggjort en række oplysninger om byrådets medlemmer på foreningens hjemmeside. Hjemmesiden indeholdt bl.a. billeder af de enkelte byrådsmedlemmer hentet fra kommunens hjemmeside samt oplysninger om vederlag og rejseaktiviteter med de hermed forbundne udgifter.

Datatilsynet udtalte, at hensynet til ytringsfriheden skulle tages i betragtning ved vurderingen af, om personoplysninger måtte offentliggøres fx på internettet. Der skulle således foretages en konkret afvejning af på den ene side hensynet til beskyttelsen af privatlivet og på den anden side hensynet til informations- og ytringsfriheden mhp. at sikre, at persondatalovens regler ikke unødigt medførte indskrænkninger i disse frihedsrettigheder. En række af de offentliggjorte oplysninger stammede fra offentligt tilgængelige kilder eller var offentliggjort af

²⁵⁵ Sagen kan ikke findes i Datatilsynets online arkiv som kun rækker tilbage til 2003. Derimod er sagen omtalt i Datatilsynets Årsberetning 2001, s. 38-40 og i Charlotte Bagger Tranberg: Nødvendig behandling af personoplysninger (2007), s. 174-175.

byrådsmedlemmerne selv eller med disses samtykke. Efter Datatilsynets opfattelse måtte foreningen antages at have en berettiget interesse i at gøre disse oplysninger tilgængelige på internettet. Da oplysningerne i forvejen var tilgængelige, blandt andet på kommunes hjemmeside, oversteg hensynet til byrådsmedlemmerne efter Datatilsynets opfattelse ikke denne interesse. Andre af oplysningerne på hjemmesiden var tilvejebragt gennem aktindsigt. Efter Datatilsynets opfattelse havde foreningen ligeledes en berettiget interesse i at offentliggøre sådanne oplysninger, hvilket også oversteg hensynet til byrådsmedlemmerne. Datatilsynet lagde herved vægt på, at der var tale om ikke-fortrolige oplysninger. Datatilsynet fandt således, at foreningens behandling af oplysningerne havde hjemmel i interesseafvejningsreglen.

Bilag 2: Dokumentation for antal anslag

The image shows a dialog box titled 'Ordoptælling' with a question mark icon and a close button. It displays a table of statistics for a document. Below the table is a checkbox labeled 'Medtag tekstfelter, fodnoter og slutnoter' which is currently unchecked. A 'Luk' button is located at the bottom right of the dialog box.

Statistik:	
Sider	65
Ord	19.984
Tegn (uden mellemrum)	124.305
Tegn (med mellemrum)	143.908
Afsnit	323
Linjer	2.164

Medtag tekstfelter, fodnoter og slutnoter

Luk